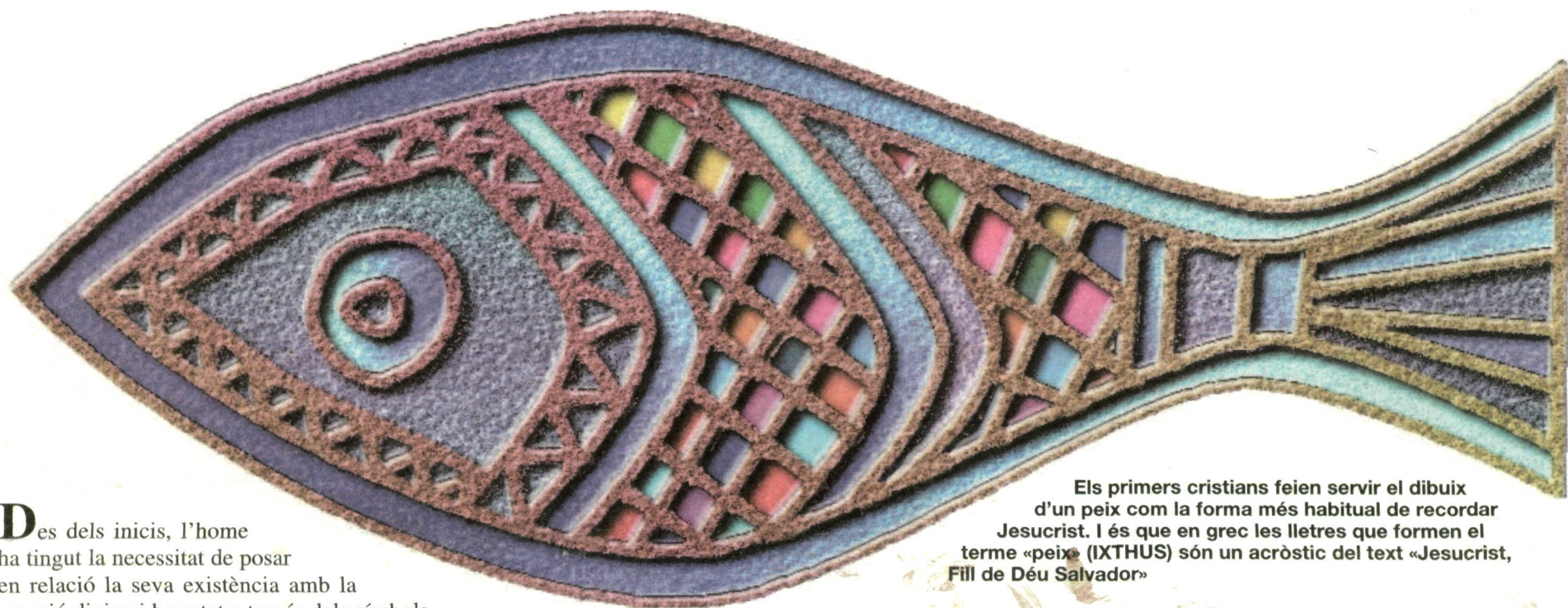

La creu és ara el símbol que més identifica el cristianisme tot i ser signe de contradicció

Els símbols de la nostra Fe

Des dels inicis, l'home ha tingut la necessitat de posar en relació la seva existència amb la creació divina i ha estat a través dels símbols que ha aconseguit que aquesta creació divina estigui present d'una manera misteriosa. Per això «el cristià —comenta l'arquitecte Daniel Roig— intenta que tot el que creï com a expressió del transcendent tingui la mateixa força mística que pot tenir tot el que li ha estat donat; així orienta les seves esglésies, ordena, dibuixa i numera segons l'ordre de la naturalesa, exemplifica els elements, i finalment expressa el seu propi misteri de la redempció divina amb el màxim símbol cristià: la creu».

La creu ha estat sempre una font d'esperança per als cristians però igual que altres símbols religiosos s'ha vist implicada al llarg de la història en diversos capítols d'intolerància religiosa. Avui dia, l'exposició del crucifix en llocs públics continua creant controvèrsia.

Els primers cristians feien servir el dibuix d'un peix com la forma més habitual de recordar Jesucrist. I és que en grec les lletres que formen el terme «peix» (IXTHUS) són un acròstic del text «Jesucrist, Fill de Déu Salvador»

I: primera lletra del nom de Jesús.
X: primera lletra de Crist que en grec s'escriu Xristos.
TH: primera lletra de Déu, en grec, Theos.
U: primera lletra de Fill, en grec, Ujios.
S: primera lletra de Salvador, en grec, Soterios.

El nou bisbe de Toledo pren possessió

El 5 de desembre Antonio Cañizares prenia possessió de l'arxidiòcesi de Toledo i succeïa el cardinal Francisco Álvarez. En aquest número us oferim una entrevista a Mons. Cañizares, fins ara arquebisbe de Granada, en la qual ens parla de les seves impressions com a pastor de l'Església de Toledo i fa balanç del seu pas per la diòcesi andalusa. En les seves primeres paraules als nous diocesans, Mons. Cañizares es va comprometre a estar a prop del patiment dels homes, a prop dels amenaçats en la seva vida, víctimes del terrorisme i a cercar la unitat i oferir la reconciliació i la pau.

Pàg. 8

Mons. Guix presenta la seva renúncia

L'actual bisbe de Vic, Mons. Josep M. Guix, va fer 75 anys el 19 de desembre passat. Dies abans ja havia sortit cap a Roma la carta en què presentava la seva sol·licitud de renúnci al càrrec davant del Sant Pare. Als motius d'edat el bisbe de Vic afegia alguns problemes de salut que arrossega des de fa dos anys. El seu desig de cara al futur és «estar al servei de l'Església d'una altra manera, ja sigui des de la pregària com fent algun servei puntual quan calgui».

Pàg. 19

Consagrades a Déu per consolar el món

En un ambient de gran festa catorze joves religioses de la Consolació van fer el 15 de desembre passat a Tortosa els vots perpetus. La cerimònia solemne, viscuda a la Casa Mare de la congregació, va ser presidida pel bisbe Mons. Xavier Salinas. El testimoni d'aquestes 14 joves d'arreu d'Espanya i d'Amèrica Llatina representa avui a l'Església una alenada d'aire fresc extraordinària.

Pàg. 16 i 17

Sumari

Pàg. 7 El Papa parla del Nadal com a festa de la família

Pàg. 9 El Vaticà accepta les normes de EUA sobre pedofília

Pàg. 16 Lleida: nou llibre de Mn. Viola

Pàg. 18 I Jornada de Voluntariat de Càritas a Tarragona

Pàg. 25 Janne Haaland presenta a Catalunya «El amor escondido»

Editorial

Més que signes

Estels, campanes, llums de colors, pessebres, arbres engalanats... Aquests són alguns dels signes que quan passem pels nostres carrers ens recorden que som en temps de Nadal. És cert que l'autèntic Nadal s'ha de viure a l'interior de les persones i que tot allò que és extern és secundari, però que tristes serien aquestes festes sense signes exteriors que ens recordessin a cada moment el record joïós del naixement del Fill de Déu. Ja prou drama tenen alguns germans nostres que viuen en països on els cristians són minoria i, per tant, no existeixen referències externes al Nadal o, fins i tot, pitjor aquells que es troben en llocs on la nostra fe està prohibida o perseguida.

Les persones necessitem signes, perquè encara que no siguin imprescindibles ens ajuden en la nostra vida quotidiana. També els cristians necessitem trobar-nos contínuament amb els signes que ens recorden la fe que tenim. Últimament hi ha moltes campanyes que pretenen suprimir els signes religiosos dels llocs públics en nom de la llibertat religiosa o del respecte a altres religions, però on queda el respecte a la nostra, que és majoritària en tants països com el que vivim?

És innegable que el cristianisme és a la base de la nostra cultura. Voler esborrar els signes d'aquesta presència és voler esborrar la història i a la vegada oblidar la realitat sociològica que encara avui és molt favorable a la nostra religió als països del nostre context europeu, encara que els que són ateu o agnòstics, tot i ser minoria facin molt de soroll i controlin mitjans de comunicació i estaments de pressió social.

Ningú no se sorprèn quan veu pels carrers les ambulàncies amb la creu, normalment vermella en tots els racons del vehicle; tampoc no ens sorprenem quan en visitar països islàmics aquesta creu es converteix en lluna, o en estrella de David en territori israelià. Això sí que és un exemple clar de tolerància i d'acceptació de la religió majoritària, però hi ha persones que no volen veure enlloc ni creus ni cap altre signe que els recordi que estem en un país constitucionalment no confessional,

però de tradició i de majoria cristiana.

Uns quants ajuntaments han retirat els crucifixs dels plens municipals o de les dependències de les cases consistorials; s'ha justificat en alguns casos d'una manera similar a quan es van treure els retrats de Francisco Franco o José Antonio Primo de Rivera, però la diferència és més que notable: els personatges citats compten amb una simpatia i una estima minoritària, mentre que la creu és un element acceptat majoritàriament per tota la població, i no només entre els catòlics practicants, sinó entre moltes persones, que allunyades de la practica religiosa i dels temples, llueixen amb orgull una creu d'or o de plata penjada al seu pit. D'altra banda molts dels crucifixs que es trobaven en dependències municipals tenien un valor històric i artístic molt important, que havia restat inalterable després de molts governs de signe diferent. És curiós, però, que alguns dels que defensen la retirada dels signes religiosos en edificis públics serien els mateixos que es negarien a acceptar que se sostraguessin elements arquitectònics, emblemes o signes que van ser instal·lats per exemple en el període de la II República, perquè dirien que són testimonis de la història d'un poble.

Per a un cristià, la creu és alguna cosa més que un signe estètic, és el record de la fe que compartim la majoria dels ciutadans d'aquesta terra i de la cultura en què vivim. També és el record d'aquell home, el Fill de Déu, que va donar la seva vida precisament en una creu per tots nosaltres. En contemplar la creu veiem també el record de tots els que pateixen i que passen per situacions de creu en aquesta vida, amb els quals hem de ser generosos i solidaris especialment en aquestes dates tan entranyables.

La creu i tots els altres signes de la nostra fe, no són només una mostra d'orgull quan els contemplem, sinó sobretot un record del compromís que hem de tenir com a cristians. La fe necessita signes, certament, però sobretot obres que demostrin que allò que creiem ho portem a la pràctica en la vida de cada dia.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, GIRONA; Guillem Ferrer, ILLES BALEARS; Jordi Curcó, LLEIDA; Marçal Sarrats, MADRID; Lluís Serra i Miriam Díez, ROMA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc i Roman Casanova, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteiras, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Victòria Camps, Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt i Montserrat Altamirano

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,

Gibraltar i Portugal: 80,60 €

Resta d'Europa: 146,74 €

Amèrica i Àfrica: 178,30 €

Àsia i Oceania: 243,82 €

LA TIRA

Per Pilarín

NO PODEM IMPOSAR
A UN NEN CAP
IDEOLOGIA.

POBRET

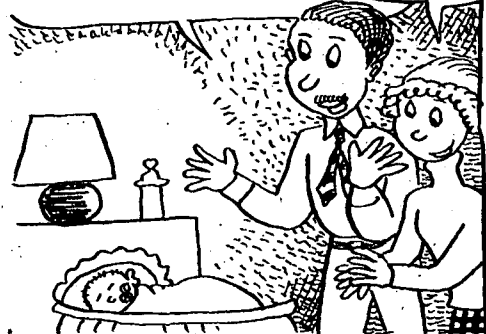
COMPRA
A ROSELLI PI

VOTA
PFX

BEU
Tota lota

FUMA
PHILLS
FORRIS

QUE
M'ESTAN
BATEJANT?

en primer pla

Simbologia religiosa

■ Debats continus sobre la presència de crucifixs en llocs públics constaten que l'home continua necessitant els símbols

Fa uns quants mesos a Itàlia es va debatre la presència de la creu en hospitals i escoles estatals. La polèmica va ser avivada per una proposta de llei, promoguda pel partit de la

Lliga del Nord, que va proposar la imposició dels crucifixs a totes les escoles, com a factor d'unitat del país. Aquest debat, que lògicament ha despertat moltes queixes per part de

comunitats pertanyents a d'altres religions deixa entreveure que, malgrat tots els canvis culturals del nostre temps, l'home no pot prescindir del llenguatge simbòlic.

La problemàtica creada al voltant del crucifix va sorgir l'endemà que Joan Pau II destinsés les seves paraules a l'hora de l'Angelus a la importància de la creu com a «símbol principal» del cristianisme. Mentre n'hi havia que consideraven normal que a les escoles i hospitals del país veiés trobessin els símbols de la nostra tradició, altres creien que es tractava d'un altre capítol d'intolerància cristiana i argumentaven que en els llocs citats públics o es decideix exposar desenes de símbols religiosos o no se'n posa cap.

La situació es va complicar quan la ministra italiana d'Educació, Letizia Moratti, va anunciar que estava disposada a fer aplicar la llei que preveu la presència dels crucifixs en tots els centres d'ensenyament del país. «La creu —va dir— representa un símbol de la tradició cristiana, de la seva arrel històrica i del seu valor universal, que són elements essencials del patrimoni històric i cultural del nostre país. Estic personalment i profundament convençuda que és un deure assegurar que el crucifix sigui exposat a les escoles com a testimoni de l'arrel cristiana del nostre país i de tot Europa.»

La nostra és una època de contrastos. D'una banda, no paren els discursos en què se'ns recrimina que som una societat d'increncies, d'agnosticisme, de cristianisme en declivi... i en canvi, en un país com Itàlia un partit polític estudia la possibilitat de tornar a imposar la creu en els llocs públics. Sense veure en aquesta proposta cap intent de voler imposar la identitat occidental sobre els immigrants, podem reflexionar sobre la necessitat que els creients tenim de fer visible el símbol de la nostra religió més enllà de l'àmbit personal. El P. Cebrià Pifarré, monjo de Montserrat, ens recorda que «l'experiència creient s'esdevé realment en l'àmbit d'allò personal, però atès que entre fe, religió i cultura hi ha distinció, bé que no separació, la fe religiosa en tant que fenomen comunitari no pot estar-se d'una relativa expressió social. La creu recorda al cristià d'una banda, l'abisme de mal que

nia en el cor de l'home quan, abandonat a la seva sort, crucifica l'innocent, de l'altra, l'amor immens de què ha estat objecte per part de Déu, el qual per mitjà del seu Fill traspassat vessa sense mesura el seu Esperit d'Amor. Però el record de la creu gloriosa de Jesús no és mai neutral. Remet sempre a la causa de Déu a favor dels pobres i dels innocents, una causa amb la qual Jesús es va identificar. En aquest sentit la comunitat creient té necessitat de fer visible la creu de

Crist, imatge de l'amor del Pare a favor dels desvalguts».

Al llarg de la història, però, s'han comès moltes barbassades en nom de Déu; croades, guerres santes,

expulsions... són a la memòria de molts jueus i musulmans. A Itàlia, aquestes religions minoritàries es van mostrar perplexes i preocupades per un possible enfrontament entre creences religioses. És evident que cap grup religiós no hauria d'imposar els seus símbols al conjunt de la societat però les coses no són sempre tan simples. Tal com diu Pifarré, «el fet que calgui distingir, bé que no separar, religió, cultura i comunitat fan difícil el maneig d'aquesta qüestió».

Jordi Cervós, metge i rector emèrit de la Universitat Internacional de Catalunya, un home avesat a viatjar i a estar en contacte amb gent d'altres cultures, ha volgut compartir la seva opinió en aquest punt difícil del tema. «Jo crec que quan hi han majoria d'una religió no és imposar res dir que la majoria voldria tenir el senyal de la creu. Jo no tindria res en

Aula d'una escola pública presidida per la creu.

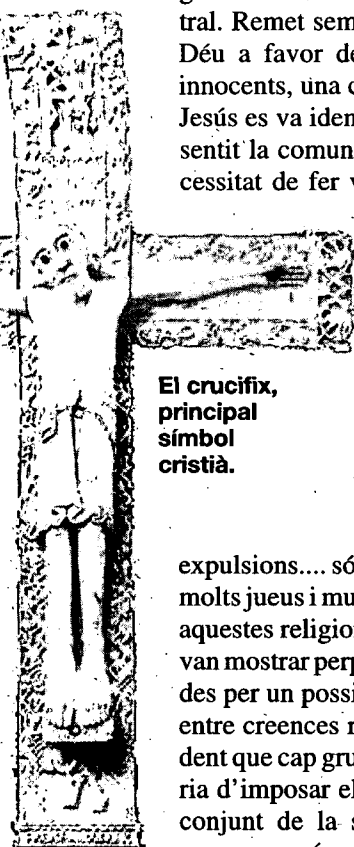
«L'home, malgrat tots els canvis culturals, no pot restar al marge del llenguatge simbòlic»

contra que al costat de la creu s'hi posés la mitja lluna quan hi hagi una quantitat considerable d'estudiants musulmans. Probablement no hi deu haver tanta quantitat d'alumnes jueus, però també es podria posar l'estrella de David. Jo recordo

—ara quan l'han ampliat s'ha perdut— quan als anys setanta a l'aeroport de Nova York teníem, una al costat de l'altra, una església cristiana, una sinagoga i una mesquita. A l'aeroport de Frankfurt hi ha una capella on celebren els seus oficis tant protestants com catòlics, i en una part també hi ha una catifa perquè els musulmans puguin fer els seus ritus religiosos.»

Si alguna cosa podem extreure d'aquest debat sorgit a Itàlia sobre la presència de la creu és el fet que l'home, malgrat tots els canvis culturals, no pot restar al marge del llenguatge simbòlic i que l'ensenyament, més que de símbols, del que està necessitat és dels valors que aquests símbols signifiquen i recorden. (N.N.)

El crucifix, principal símbol cristià.

SANTA MARTA SERVEIS ASSISTENCIALS

Assistència en postoperatoris, malalts crònics, malalts temporals.

Companyia a gent gran, ajuda a domicili, desplaçament a la consulta mèdica.

Cura de nadons.

Servei a les clíniques i domicilis particulars sense cap limitació d'horari. Teleassistència.

Infermeres, auxiliars de clínica, puericultores, vetlladores/ors.

Tel. 932 453 758 / 932 315 227

Francesc Malgosa i Riera

De mà en mà

POEMARI

«UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»

En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibries

ENTREVISTA

Mn. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de Catalunya, imparteix classes a la Universitat Ramon Llull sobre l'assignatura Cultura Contemporània i Cristianisme

«Els símbols ens atansen al misteri»

—Com definiria el símbol?

—El símbol és allò que no només significa alguna cosa sinó que d'alguna manera la fa present, el símbol fa visible una realitat invisible. I de tot símbol hi ha la part que veiem, però també hi ha aquella part més profunda a la qual ens remet, és a dir, quan el sacerdot bateja, en realitat és Crist qui bateja. En una parella veiem que es diuen *sí* però hi ha una realitat misteriosa que és l'amor que ha nascut en els seus cossos, que és la base del matrimoni; a darrere d'aquell *sí* hi ha tota una vivència.

Quan jo dic «això es el meu cos» o «això es la meva sang» no és un símbol en el sentit que només representa, allà hi ha una realitat diferent; allà Jesús hi és present d'una manera misteriosa i real. Penso que això de llançar-nos al misteri en una societat tan racionalista també és important perquè la nostra raó és limitada, no ho pot explicar tot i, per tant, que les persones s'atansin al misteri és molt important.

—És imprescindible aquest llenyatge simbòlic de la litúrgia per entendre el missatge de Crist?

—És clar, és que ja l'acte que va fer Jesús als apòstols va ser simbòlic. Prendre un tros de pa i dir «això és el meu cos» i prendre una copa de vi i dir «això és la meva sang» no és una cosa que s'entengui ràpidament. Certament, al voltant del cos i de la sang hi ha tota una vida, tot un ambient i molts anys compartits també amb els apòstols. Doncs això va molt més enllà de la materialitat del pa i del vi, és tota una vivència de la comunitat. O sigui que ja Jesús mateix va fer un gest simbòlic que, per tant, hem de preservar. Avui dia, hi ha coses que s'han anat modificant històricament, per exemple, les misses són en llengua vernacle quan durant molts anys havien estat en llatí, d'esquena al poble i eren com una mena de ritu místic, on moltes vegades el capellà celebrava la missa per un costat i la gent anava fent altres oracions per l'altre; això, gràcies a Déu, ja s'ha superat. Ara a la missa hi ha molta més participació, això no vol dir que no haguem d'insistir en diverses coses, per exemple, jo crec que s'hauria d'insistir més en les estones de silenci a missa, amb una proclamació adequada de la paraula de Déu, amb uns cants apropiats que realment ajudin a pregar, fins i tot jo crec que s'han de tenir en compte aspectes com la il·luminació del temple, potser no en tots els moments ha de ser la mateixa i la podem canviar per ajudar a una major interiorització. Penso que s'ha avançat molt a la pràctica i en la celebració de l'eucaristia, però encara s'ha d'avançar molt més.

—Ara que parlem de la missa, vostè creu que tothom que assisteix a l'eucaristia entén del tot el que se li està dient i el que veu fer al capellà?

—La litúrgia és una saviesa de molts

segles i de vegades, les formes han quedat fixades per la tradició. L'essencial, que són les paraules de Crist i la institució de l'Eucaristia, s'ha preservat, però moltes altres coses al llarg de les èpoques han anat agafant aquesta forma concreta que avui tenen. Que si la majoria entén el que fa? Substancialment sí que ho entén però possiblement de molts gestos que es fan a la litúrgia no se n'acaba de saber el sentit, com per exemple el fet de tirar una partícula de pa a dins el calze no se sap ben bé quina explicació té. Entendre bé el sentit de tot el que es fa depèn del grau d'iniciació; caldria una bona formació en la litúrgia i en l'escriptura.

—Però en aquesta societat en què no hi ha temps per a res es tendeix a concentrar molta formació catequística en la precomunió.

—L'interessant és la formació contínua. L'ideal seria que no es trenqués aquesta formació. Passa que els infants, per exemple, es preparen per a la Primera Comunió però després ja no segueixen la formació en la postcomunió, i aquest és un problema molt seriós. Després la formació torna a remuntar en la Confirmació per a continuació tornar a davallar. Les persones, quan ja són casades, amb el matrimoni tenen ocasió de tornar-se a acostar a l'Església i tornar a fer una preparació; però llavors tornen a allunyar-se'n fins que no bategen el fill. Després, ja als cinquanta anys i amb els fills una mica crescuts, tenen més temps i es tornen a interessar per aquestes qüestions... La llàstima és que es trenqui aquesta continuïtat.

Crec que si es fes d'una manera més adaptada potser no s'hauria de concentrar tant en la precomunió i llavors s'aniria fent un procés; però com que molts catequistes saben que la gent se'n distancia potser ho concentren tot en la precomunió.

—Per què al voltant del sagrament de la Primera Comunió es fa tant de rebombori amb regals, vestits...?

—Sí, en això de les primeres comunions hi ha molta religiositat popular barrejada i molt de costum social que poden arribar a desfigurar la naturalesa del sagrament. És difícil canviar-ho, és una qüestió d'anys i tot i que hi ha persones molt autèntiques i que volen que l'infant faci la Comunió com una cosa més, sense haver de fer tants regals, tants vestits, pesa molt. Es tracta de la religiositat popular, també la manera com els pares han combregat i ho projecten en els infants —volen que els fills facin el mateix que han fet els pares quan han

passat trenta o quaranta anys— i del pes del consumisme. És un sagrament d'iniciació cristiana però en el fons, a vegades, es transforma en una festa de primavera.

—Abans ha parlat d'alguns aspectes de la missa en què vostè creu que s'hauria d'insistir més: fer més estones de silenci, cants que realment ajudin a pregar, il·luminació adequada... això no és precisament el que un es troba en les misses que se celebren; en alguns dels casaments d'avui dia.

—Els sacerdots ens trobem sovint amb persones que no practiquen, que no van a missa, i que desitgen casar-se per l'Església. Aleshores, jo prefereixo ser honest en aquest sentit, parlar amb els nuvis i si no hi ha una praxi religiosa optar per no celebrar missa. Perquè, ja que el ritual preveu les dues formes —amb missa i sense— crec que si es tria amb missa s'ha de celebrar bé, no d'una manera apressada sinó parant-hi el temps oportú. Jo apostaria per més sobrietat en els casaments, i crec que s'hi tornaria. Si mirem la gent com es casava, per exemple, fa cinquanta anys, en general els casaments eren molt més sobris. Ara s'hi han anat afegint una sèrie de coses, i sembla que si la gent no les fa no sigui un veritable casament. I hi ha moltes coses de les quals es podria prescindir perquè l'essencial són dues persones que es diuen que s'estimen, i que es volen estimar sempre i que això ho fan davant la presència de l'Església.

—D'on provenen els símbols sacramentals?

—Tots els símbols sacramentals tenen una base bíblica i escripturística però també estan influïts per la tradició de l'Església. Al llarg dels anys, l'Església ha anat desenvolupant i fixant allò que ha cregut més adient tenint en compte les circumstàncies de la societat i de la persona, ja que tots aquests sagraments responen a uns moments personals; en començar la vida, l'adulesa, el matrimoni, moments de feblesa, de reconciliació, de malaltia... Tots responen a una situació de la persona i mostren aquesta proximitat de Déu en les situacions que un necessita. Per exemple, en la història de l'Església hi ha hagut moments en que s'han batejat els infants des de petits i d'altres en que s'ha fet quan la persona era adulta. Són canvis produïts per la necessitat de la persona, la circumstància d'una família... i tots dos tenen la seva importància. Si bateges un neó,

com que no és conscient, el que se subratlla és que aquest sagrament és més un do, una iniciativa de Déu que no pas de la persona, contràriament al que passa en el cas dels batejats en l'edat adulta.

—Acabem de parlar d'actes simbòlics diferents segons la necessitat de la persona però, per exemple, el fet de batejar un infant per immersió o fer-ho abocant-li només una miqueta d'aigua, pel cap, aquest canvi a què respon?

—Passar del baptisme per immersió al baptisme per fusió, no respon a cap mena de necessitat ni de mancança, almenys en la nostra societat, sinó a una simple evolució. Ara sembla que la gent prefereixi fer-ho només amb una miqueta d'aigua... però jo crec que és molt més significatiu fer tot un bany tal com fan, per exemple, els neocatecumenals. Jo a vegades també he celebrat batejos per immersió i per a mi és molt més expressiu, és tot un submergir-se.

—I suposo que d'una cultura a una altra també deu variar.

—Sí, perquè el missatge també s'ha d'inculturar, s'ha d'adaptar a les cultures, salvant l'essencial, és clar. Jo crec que encara hi ha molt a fer per inculturar les cultures autòctones. A Àfrica, per exemple, és molt freqüent que la gent balli, però no només a l'església sinó a tot arreu. En aquella societat ballar és el més freqüent, és un signe de comunió. Si tu visites una societat africana i estan ballant, et convidaran a participar en la dansa i si no participes els fas un rebuig perquè per a ells es un mitjà d'expressió i de comunicació. En canvi, si aquí balléssim a les esglésies seria una mica estrany perquè en la nostra cultura el ball no té gaire importància. Aquí, per exemple, abans s'acostumava a cantar molt pels carrers, pels celoberts... però ara, cada cop es canta menys, i aleshores es corre el perill que es facin a l'església unes coses que normalment no es fan al carrer, i això tampoc no hauria de ser. Una de les coses més greus del nostre temps és que hi hagi un trencament entre el culte i la cultura, el que hem de procurar és que el culte i la cultura estiguin a prop, segons els països, i s'ha de procurar que aquells signes siguin significatius per a una determinada cultura, que vulguin dir alguna cosa.

—I què passa amb les societats multiculturals, on es barreja gent de diferents cultures però que comparteix una mateixa creença?

—En aquest terreny de la multiculturalitat encara s'ha d'avançar molt. A Barcelona, per exemple, hi ha comunitats que celebren les anomenades misses llatines on participa gent de països de Llatinoamèrica que viu i treballa entre nosaltres i, és clar, aquestes persones demanen tenir més cants i potser un ritme de la celebració un pèl diferent del d'una missa catalana, bastant més sobria. (N.N.)

Jaume Aymar

Els signes cristians explicats a qui no els coneix

A mesura que anem avançant en l'estudi dels símbols que apareixen en les Sagrades Escriptures, anem descobrint que l'església és un dels símbols fonamentals a l'entorn de la qual gira d'una forma

coherent tota una sèrie de símbols particulars. Aquest article ens apropa d'una manera clara i suggeridora la visió del temple sagrat.

T'imagines com veuria una església algú que no n'ha vista mai cap i que ni tan sols sap qui són els cristians?

Està en un lloc elevat, davant d'una petita esplanada i al costat d'una torre que té una gran finestra al capdamunt. Creuem per una gran porta de fusta, passant per sota de figures esculpides o pintades, entre relleus i dibuixos de personatges que pel seu posat sembla que siguin importants. Passem per davant d'una pica plena d'aigua, i des d'aquí en mirem l'interior. La vista se'ns perd per una gran sala de sostre molt alt i corbat, més llarga que ampla i amb unes columnes que ben bé arriben fins al sostre. És plena de bancs a banda i banda d'un passadís central, i per alguna raó tots estan encarats al mateix lloc. Caminem intentant no fer soroll, per-

I si després preguntés a algú què és tot allò? Li diria mira, en aquesta gran sala és on ens reunim un cop per setmana. Veus, això són les capelles amb la Mare de Déu, Nostre Senyor, el Sagrari... Aquests bancs? Aquí és on ens asseiem nosaltres, i allà a la part més alta s'hi asseu el senyor mossèn. Que perquè és rodona, la finestra? Perquè vol dir que Déu és u...

No seria fàcil explicar què és una església i per què és com és a algú que no n'ha vist mai cap. Es podria fer una aproximació als usos i descriure'n les funcions bàsiques, però seguidament la manca de comprensió es faria evident: seria com parlar en idiomes diferents. S'hauria de començar explicant què és el cristianisme, quins són els seus principis, quina la manera de pensar, i quina la manera de viure. Solament així es podria aconseguir una argumentació vàlida i amb contingut per fer entenedor què és una església. Es podria dir, llavors, que tant el desconegut com el cristià veuen la mateixa església? L'únic que es podria fer seria una descripció objectiva de la imatge aparent, però mai no arribaria a ser comparable amb la visió que en tindria el creient: aquest es valdria d'una experiència meditativa, d'una introspecció silent en la paraula, que per la seva inexpressivitat es fa incomunicable. Els ulls podrien ser els mateixos, però la càrrega de contingut no seria mai equiparable. Un només disposaria d'una imatge, mentre que per a l'altre l'església seria un element d'inducció a la med-

ditació, un punt de partida per a la reflexió, un referent inabastable i inacabable, és a dir, un símbol.

Simbologia del temple

L'església esdevé la màxima expressió de la simbologia cristiana. És el gran símbol cristià que alhora inclou multitud d'altres símbols. Però aquesta diversitat fa

El número tres, present en nombrosos detalls. Claustre major de Poblet.

referència a un eix únic que és el transcendent, de la mateixa manera que es pot parlar de música o de notes, i ni la música són notes, ni la música és tal sense notes. Es pot interpretar simbòlicament l'església des de nombrosos punts de vista, però sempre com a referent místic i no sols al·legòric dins l'extens corpus cristià. S'orienta a l'Est, a la sortida del Sol, com a símbol de l'esperança i de la resurrecció divina. La disposició volumètrica de la nau i el transsepte configuren una gran creu, símbol del missatge del Crist, segona persona trinitària. El campanar, per la seva major alçada i la presència de campanes, és la manera de propagar la voluntat cristiana en totes direccions. També hi són presents els quatre elements, aire, aigua, terra i foc, grans símbols de l'ordre natural presents en tota la història de la humanitat. És en l'aire, per l'encens purificador. En l'aigua baptismal, que és símbol vital perquè no es dona la vida sense ella. En la terra, per la pedra que edifica el temple. I en el foc de les espelmes, flama del misteri, presència

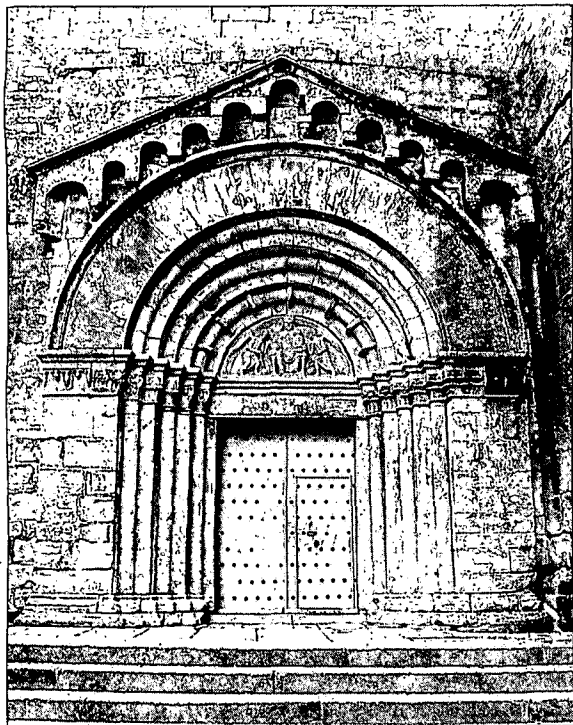
immaterial, inefabilitat divina. També la naturalesa s'ordena segons el número i la forma, i així es configura arquitectònicament el temple; l'u o la rodona, figura perfecta que simbolitza la divinitat, és present en la forma de l'absis per ser el punt central i culminant, en les voltes del sostre a imatge de la volta celestial, en les finestres per on penetra la llum, alhora imatge de la purificació i il·luminació divines; el tres o triangle que representa el misteri trinitari i el component immaterial de la creació divina, forma bàsica a la qual es redueix qualsevol de les figures geomètriques, present en nombrosos detalls o objectes, en l'especejament de la finestra gòtica, en les tres portes d'entrada; el quatre o quadrat que assenyalava la condició humana i creació material, l'home i la terra, per la forma de la nau en contraposició amb l'absis o les voltes, en els quatre eixos cardinals que projecta l'església, en la pedra que edifica, en els claustres, en l'altar; i seguiríem amb el cinc, sis, set, vuit,

nou, deu, dotze, vint-i-quatre, i un llarg etcètera de continguts fruit de l'evolució del pensament cristià.

L'element simbòlic no sols és present físicament en l'església sinó que és present en l'origen mateix de les escriptures, ja sigui literal o hermenèuticament, de manera que es crea un eix vertebrador simbòlic-transcendent indissociable. El símbol és incentiu, provocació, estímul, desafiament, però també il·lusió, entelèquia, no-res.

És la mateixa col·lectivitat qui li otorga caràcter al símbol. Per copsar-ne la seva essència és necessari disposar del llenguatge que permet desxifrar-ne el seu misteri, però disposar-ne no vol dir entendre el símbol com un tot abastable, sinó que el seu caràcter i vocació d'infinitud no permet més que endinsar-se cada cop més en un pou sense fons. I un símbol deixa de ser-ho quan es perd el llenguatge que el fa accessible; llavors recupera la seva condició de signe o imatge.

Daniel Roig
Arquitecte

Porta de l'Església de Vallbona de les Monges.

què tot és en silenci i les nostres veus ressonen. Als costats hi ha unes altres sales, molt més petites però diferents entre elles. En aquesta hi cremen unes espelmes que no sembla que hi siguin per fer llum. En aquesta altra hi ha la imatge d'una dona amb un nen en braços, com faria qualsevol mare. Després en ve una que ens espanta: hi ha algú que està clavat en unes fustes. La següent és més curiosa, perquè només hi ha un armariet tancat amb clau. Pujant uns graons ens aturem en un lloc que sembla diferent; és més petit però molt més lluminós, i al mig hi ha una gran taula parada amb més espelmes. Mentre a baix s'hi pot asseure molta gent, aquí dalt només hi ha una cadira. Ens girem i ara ens adonem que al damunt de la porta per on hem entrat hi ha una gran balconada, i encara més amunt una finestra rodona enorme plena de vidres de colors.

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

per a grans persones grans

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona

NIF: G-08862781 - Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

www.residenciapmiralles.org

e-mail: persones@teleline.es

De mà en mà
Francesc Malgosa i Riera

«UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»

En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibreries

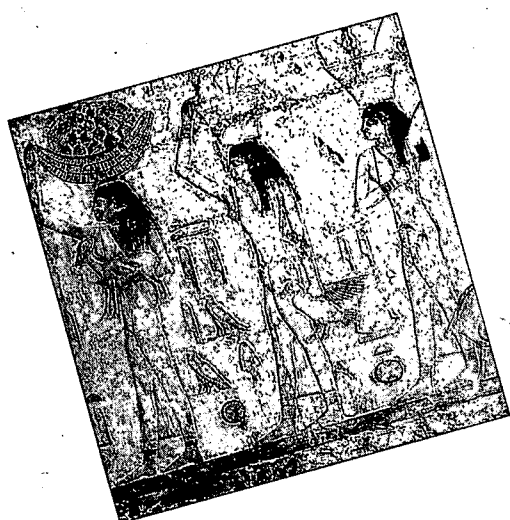
AVANÇAMENT DE LA PROGRAMACIÓ PER AL 2003

Egipte i creuer pel Nil

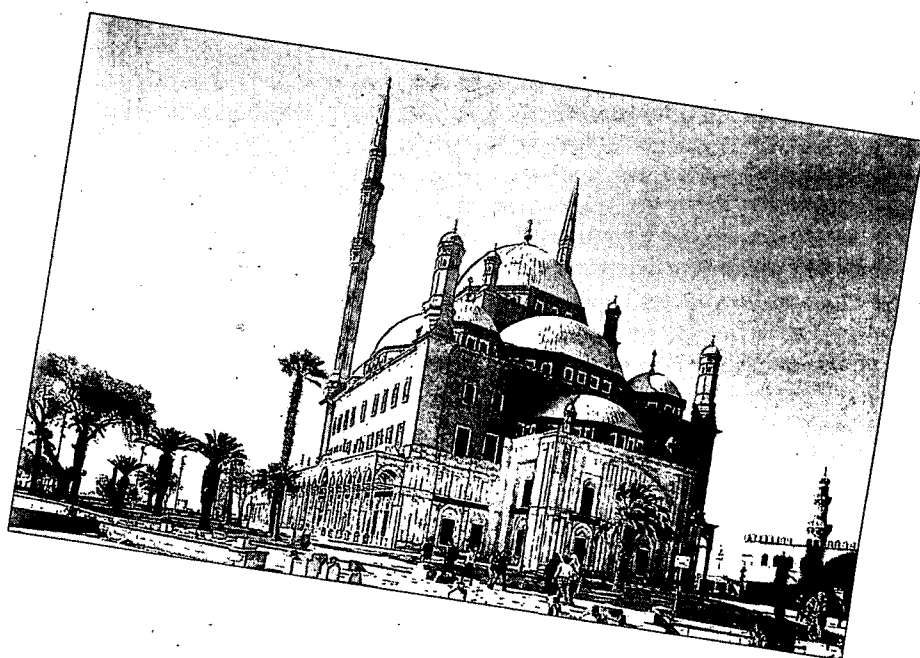
del passat faraònic al cristianisme primitiu

del 24 de febrer al 7 de març del 2003

VISITES:

- El Caire
- El Minià
- Tell-el-Amarna
- Memfis
- Sakara
- Gizeh
- Tebes
- Luxor
- Karnak
- Monestir de Sant Simeó
- Esna
- Udfu
- Kom Ombo
- Aswan
- Abu Simbel

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

G.C. 612

DEMANEU INFORMACIÓ A: AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona, Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 701

Vaticà

església en el món

El govern israelià promet accés lliure a Betlem

ROMA.— En resposta a la petició del Papa, el govern d'Israel s'ha compromès a oferir lliure accés a Betlem per Nadal. El president d'Israel, Moshe Katsav, ha anunciat que les seves tropes sortiran de la ciutat mentre el govern consideri que no hi ha perill d'activitat terrorista. L'ambaixada d'Israel a Roma ha publicat una declaració en què sosté que el govern farà «tot el possible per permetre que el pelegrins celebrin les festivitats de manera apropiada». (ACI)

El Vaticà vol relacions estables amb el patriarcat de Constantinoble

ROMA.— Les tradicionals visites dels delegats del Papa a Constantinoble per la festa de Sant Andreu (30 de novembre) i a la inversa, de Constantinoble a Roma per sant Pere (29 de juny), són insuficients. El Papa vol intensificar el diàleg amb el patriarca ortodox Bartholomeus I i proposa trobar fórmules més constants de trobada i comunicació entre el catolicisme romà i l'ortodòxia. Els contactes entre l'Església catòlica i el patriarcat ecumènic de Constantinoble (Istanbul) estan orientats a la unitat.

Així ho ha explicat el Papa en el missatge que ha enviat l'arquebisbe i patriarca de Constantinoble, l'ortodox Bartholomeus. El Papa desitjaria, això no obstant, trobar «fórmules més freqüents de comunicació i intercanvis regulars entre nosaltres perquè les nostres relacions fossin més harmonioses i coordinar més bé esforços comuns». El Papa convida, tot i les dificultats, a relançar el diàleg teològic entre totes dues confessions. (M.D.B.)

VENEÇUELA

Crida urgent de l'Església a la reconciliació

CARACAS.— Evitem la destrucció, construïm la Reconciliació. Aquest és el títol d'un missatge de la Conferència Episcopal Veneçolana en el marc dels lamentables esdeveniments que s'esdevenen al país. «L'escalada d'enfrontaments que hem vist en aquests darrers dies amenaça de convertir-se en tragèdia nacional», assenyala el comunicat. Actualment, són més necessaris que mai, afegeix, «els manaments de Déu: no mataràs, estima el proïsme com a tu mateix, perquè Déu ens ha donat la vida perquè la tinguem en abundància». Els bisbes adverteixen que «és obligatori cercar sortides que siguin pacífiques, democràtiques i polítiques en el sentit més noble, d'acord amb la voluntat manifesta del poble sobirà». (N.E.)

El Papa parla del Nadal, com a festa de la Família

ROMA.— En veure l'avi nadalenç portat des de Croàcia i les bastides utilitzades per al pessebre de la plaça de Sant Pere del Vaticà, el Papa va assegurar, el 15 de desembre, que Nadal és per excel·lència la festa de la Família. També va aprofitar l'ocasió per convidar les famílies a la IV Trobada Mundial de les Famílies.

Com ja és tradició, aquest dia van arribar centenars de nens i joves de Roma per resar l'Àngelus amb el Papa i per portar-li i demanar-li que beneís la imatge del Nen Jesús que posen als naixements d'escoles i llars. El Pontífex no va amagar la seva gran alegria en veure els petits, als quals va saludar amb afecte i els va donar gràcies «perquè la vostra alegria acompanya molt bé l'esperit de goig típic del tercer diumenge d'Advent». El Papa també els va dir que «el naixement es convertirà en el centre de les aules de classe i en el cor de les vostres famílies».

«Nadal és, per excel·lència, la festa de la Família», va insistir, «ja que Déu, en néixer en una família humana, va escollir-la com a primera comunitat consagrada pel seu amor». Durant aquesta trobada amb els nens, Joan Pau II va recordar que del 22 al 26 de gener tindrà lloc a Manila (Filipines) la IV Trobada Mundial de les Famílies. «La propera cita servirà per relançar al tercer mil·lenni l'Evangeli de la família», va assegurar el Bisbe de Roma.

Jornada per la Família i per la Vida

Família i vida. Atenció especial, tasca urgent és el lema escollit per l'Església espanyola per celebrar el 29 de desembre la Jornada per la Família i per la Vida. Els bisbes que formen part de la Subcomissió Episcopal per a la Família i la Defensa de la Vida de la Conferència Episcopal recullen les línies que indica el Papa en la carta *Novo millennio ineunte* sobre la bona nova del matrimoni, de la família i de la vida i assenyala: «Cal acollir i anunciar la bona nova de la família i de la vida. (...) Rebre de manera conscient i agraïda la novetat que Jesucrist ens atorga i (...) convertir en vida pròpia i en testimoni aquest do rebut.»

Per als prelats, com subratlla el Papa, cal dedicar una atenció especial a la pastoral de la família i no cedir a les pressions de la cultura actual. «Mitjançant una educació evangèlica les famílies cristianes

poden oferir un exemple convincent de la possibilitat d'un matrimoni viscut de manera plenament conforme al projecte de Déu i a les veritables exigències de la persona humana.» Així mateix, sostenen que la bona nova de la vida humana és una tasca urgent i que ha de ser protegida des del començament fins a la fi.

Uns altres punts que destaquen els bisbes són la necessitat d'explicar adequadament les posicions de l'Església; treballar perquè hi hagi unes polítiques familiars adequades; rebutjar que es vulgui equiparar el matrimoni amb altres relacions i formes de convivència; dedicar esforços a combatre la «cultura de la mort», etc. Els prelats apunten que «la Sagrada Família va ser la primera a rebre i testimoniar

La Sagrada Família és model per a tota llar cristiana.

l'Evangeli de Jesucrist, i ho va fer amb plena docilitat a la seva vocació: per això constitueix el model i la mediació de gràcia per a tota llar cristiana. Hi acudim perquè els cristians sapiguem respondre, amb una atenció especial, a aquesta tasca urgent: acollir i anunciar la bona nova del matrimoni, la família i la vida». (C.C.)

ALEMANYA

El cardenal Lehmann alerta davant l'abús de Nadal

BERLÍN.— El cardenal Lehmann, president de la Conferència Episcopal Alemanya, lamenta que es faci servir «la veritat de Nadal en una sola direcció», és a dir, «la del consumisme». El purpurat ha fet aquestes declaracions a l'agència SIR i ha recordat que «encara que al nostre país moltes persones ja no viuen la fe cristiana, per a gairebé tothom Nadal conserva un sentit». El cardenal ha denunciat que «Nadal és, certament, la festa cristiana de la qual s'abusa més, la que està més secularitzada i es buida de significat» i que moltes vegades es redueix a un «sentiment de devoció barata». Tot i això ha recordat que davant d'aquestes tendències no hi ha solucions fàcils, però cal intentar anar contra corrent. Per això, «l'Església ens ajuda amb l'any litúrgic i amb moltes pràctiques». (C.C.)

III Mil·lenni S.C.P.
"El Reducte dels Oficis" de Teresa Graupera
La primera neuleria de Casa Graupera a Barcelona
 Neules, xocolates i torrons d'alta qualitat.
 Alimentació selecta.
 Artesania no alimentària.
 Pintures, escultures, fusta, teixits, etc.

Qui presenti aquest anunci rebrà un obsequi

De mà en mà
 Francesc Malgosa i Riera
 «UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»
 En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibreries

Zona: Sagrada Família, c/ Padilla, 289-293 - 08025 Barcelona
 Tel. 934 361 327 - Fax 934 554 294 / info@IIImillenni.com

III Mil·lenni us desitja un any 2003 ple de pau i felicitat

Mons. Antonio Cañizares, nou arquebisbe de Toledo

«Toledo ha de ser signe de comunió i de testimoni viu de la força de l'Evangeli»

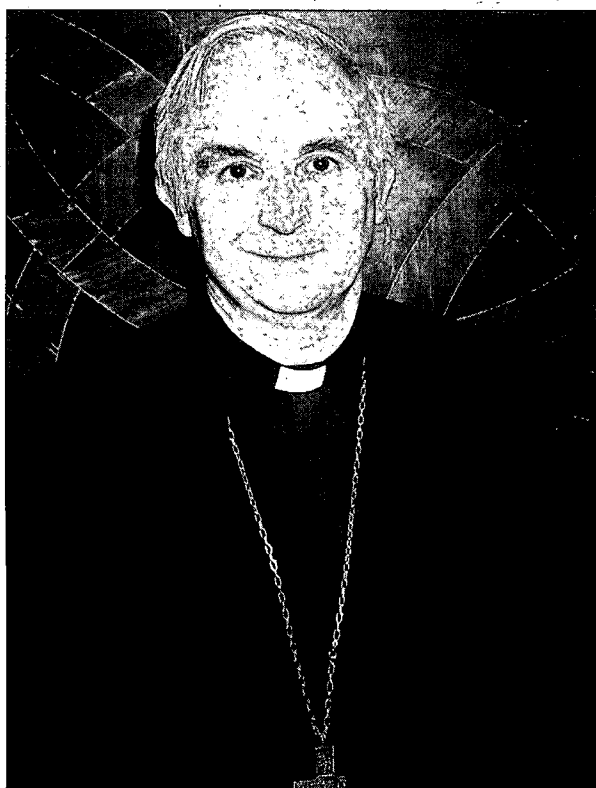
El 15 de desembre Mons. Antonio Cañizares rebia de mans del cardenal arquebisbe, ja emèrit, Francisco Álvarez, el bàcul episcopal com a nou arquebisbe de Toledo. Davant més de 5.000 persones, Mons. Cañizares es va comprometre a estar proper al patiment dels homes, proper als amenaçats en la seva vida, a les víctimes del terrorisme i a cercar la unitat i oferir la reconciliació i la pau.

—Com viu aquesta nova etapa com a arquebisbe de Toledo?

—Vaig rebre aquest nomenament amb molta pau i gran esperança. Com una gràcia de Déu i com a gest i expressió d'una gran benevolència del Sant Pare cap a la meua persona. Com una missió que Déu m'encomana a través de la seva santa Església, i que accepto en la fe i en l'obediència més total. Per tot això, amb gran joia, perquè és la voluntat del Senyor i no la meua; amb senzillesa i confiança posada en Déu, davant del qual em presento dient: «Sóc aquí, envieu-me on vulgueu, ajudeu-me en la missió que m'encomaneu, perquè sense Vós, no puc fer res.»

—Què suposa posar-se al capdavant d'una diòcesi com Toledo i assumir aquestes responsabilitats noves?

—Estar molt atent al que l'«Esperit Sant diu a les esglésies» en aquests moments per secundar-ho, amb l'auxili de l'Altíssim i posant-hi totes les forces i capacitats que Déu em concedeixi, sense escatimar-hi cap esforç. La diòcesi de Toledo té una gran vitalitat que cal mantenir, encoratjar i, si Déu ho concedeix, fer créixer. Rebo una gran herència de tota una història i de l'obra portada a terme pels meus estimats i admirats predecessors, i sóc cridat, per descomptat a no dilapidar-la, sinó a enriquir-la. La renovació conciliar que tan bé fa temps que es ve aplicant a la diòcesi de Toledo, amb fruits innegables, per exemple, en un seminari o en els seus sacerdots, ha d'enfortir-se i continuar amb nou impuls, que serà sempre un impuls fort de nova evangelització. Fidel a la seva història, reclama del seu nou bisbe que Toledo sigui signe de comunió en la fe

Mons. Antonio Cañizares.

catòlica, d'unitat amb la seu de Pere, testimoni viu de la força de l'Evangeli.

—Quina relació té vostè amb Toledo?

—Fins ara no hi he tingut una relació especial, la mateixa que amb la resta de les diòcesis. Conec i hi tinc bons amics, a Toledo. He estat també agraciat amb la cordialitat i relació d'amistat amb els meus estimats i admirats predecessors, els senyors cardenals Marcelo González i Francisco Álvarez.

—Vostè pren el relleu del cardenal Francisco Álvarez. És un exemple a seguir?

—Certament, i això ho agraeixo moltíssim, perquè manifesta la benevolència i la predilecció de Déu cap a Toledo, que tant l'estima, ja que ha suscitat per a ella i li ha enviat un pastor d'acord amb el seu cor; i perquè això genera en mi una gran confiança, ja que em fa pensar que, si sóc fidel, també jo sentiré aquesta proximitat

de Déu que espero igualment trobar en Ell quan prengui el relleu en aquesta carrera de part de don Francisco, servent i servidor encomiable.

—Quin missatge vol transmetre als seus nous diocesans?

—Senzillament, que posin la seva mirada en Crist i que el segueixin. Que s'obrin a l'esperança, que no tinguin por: Crist és entre nosaltres. Que no es facin enrere ni s'acovardeixin en l'anunci i testimoni de l'Evangeli, que és força de salvació per a tots; que sempre sàpiguen recuperar i mantinguin el vigor ple de l'esperit, la gosadia d'una fe viscuda, la lucidesa evangèlica il·luminada per l'amor profund al home germà. Que facin present l'Evangeli en aquest món nostre, tan necessitat d'ell; aquest serà el servei més bo i la més gran riquesa que podem oferir-li.

—Quins seran els seus primers passos com a pastor de l'Església de Toledo?

—Des del meu seguiment de les petjades de Jesús, caminaré amb la meua mirada posada en Ell, amb tota senzillesa, escoltant, coneixent, aprenent, per veure què és el que Déu vol d'aquesta Església que és a Toledo, que no és diferent del que Déu vol per a tota l'Església, com tan clarament ens ha dit en el Concili Vaticà, en el testimoni i magisteri dels papes, singularment del papa Joan Pau II, i dels passos i camins que ha mostrat en el temps dels meus predecessors.

—Fins ara, vostè ha estat al capdavant de la diòcesi de Granada. Quin balanç fa d'aquests anys?

—El balanç i el judici d'aquests anys el deixo a Déu, que és el qui ve amb veritat i jutja amb misericòrdia. Han estat per a mi d'una gran riquesa, on he rebut molt, i on no m'he reservat, crec, gens ni mica. He treballat amb molta il·lusió. Estimo que el Senyor, en aquest temps com en etapes anteriors, ha fet moltes i grans obres, algunes de les quals segurament no estem en condicions encara de reconèixer. Han estat anys intensos, d'iniciatives, de projectes, però, sobretot, anys de gràcia. El que

sí puc dir-vos és que les coses bones que hi ha hagut aquests anys, marcades per la preparació del gran Jubileu del 2000 i per la continuació del que l'Esperit ha suggerit a partir d'aquest mateix Jubileu, són obra de Déu i de la seva gràcia, i els errors i deficiències que apareguin són fonamentalment meus. Per això, a aquestes alçades, més que no pas un balanç, el que faig és donar gràcies i demanar perdó.

—Li ha costat gaire deixar Granada?

«La diòcesi de Toledo té una gran vitalitat que cal mantenir, encoratjar i, si Déu ho concedeix, fer créixer»

—Déu m'ha concedit estimar molt, entranyablement, aquesta diòcesi de Granada, m'hi he entregat, no m'he reservat, hauria volgut fer-me tot sencer per a ella. Alhora, he sentit i viscut una proximitat molt gran per part de la gent d'aquí; he rebut més, sens dubte, del que he donat. Quan s'estima, es pateix; i el patiment és fa intens quan cal deixar-la. Per això he sentit com una esquincada fondà a l'hora de la meua marxa cap a terres que el Senyor posa davant meu, perquè les serveixi en nom seu.

Rosa María Jané Chueca

VATICÀ

El Papa nomena arquebisbe l'espanyol Pedro López Quintana

ROMA.— Joan Pau II ha elevat a la dignitat d'arquebisbe un dels seus col·laboradors propers, el sacerdot espanyol Pedro López Quintana, que fins ara era assessor per als Afers Generals de la Secretaria d'Estat. A més, el Papa li ha confiat l'ofici de nunci apostòlic.

Mons. Pedró López va néixer l'any 1953 a Barbastre. Va ser ordenat sacerdot el 1980, incardinat a l'arxidiòcesi de Santiago de Compostel·la. Després d'assolir la llicenciatura en Dret Canònic, va entrar al servei diplomàtic de la Santa Seu l'any 1984, i va realitzar la seva tasca en les representacions pontifícies de Madagascar, Filipines, Índia. Va ser nomenat assessor per als Afers Generals de la Secretaria d'Estat el 7 de febrer del 1998. (Zenit)

Capella de la Santa Faç

Jonqueres, 15, pral.
08003 Barcelona

Horari de cultes

Tots els dies laborables
De dilluns a divendres:
Exposició Major del Santíssim
Sagrament
De 10.30 a 13.30 i de 16 a 19 h

Dijous

A les 18 h Hora Santa Eucarística
A les 19 h - Santa Missa

MEDITACIÓ CRISTIANA

Descobreix el camí del silenci per trobar-te amb Déu

Dilluns 6 de gener a les 19.30

Encarnació, 62-64 (Barcelona)

Tel. 932 658 008

Vaticà

El Papa torna a fer una donació a l'Argentina

ROMA.— El Papa ha ofert per segona vegada aquest any una donació de cent mil dòlars per ajudar els argentins pobres a través de Càritas. La Santa Seu acostuma a fer donacions simbòliques en situacions problemàtiques, però aquest cop, segons una nota enviada pel secretari d'Estat Angelo Sodano, el Papa ha lliurat una nova quantitat per «pal·liar algunes necessitats urgents i moure altres persones i institucions a ajudar qui en aquests moments es veuen sotmesos a proves tan dures i dramàtiques». (ACI)

Religiosos i laics, junts per la pau

ROMA.— Tots els superiors generals, juntament amb uns quinze moviments i noves comunitats laicals, han decidit donar suport a la manifestació en favor de la pau organitzada per la Comunitat de Sant Egidi que es farà a Roma l'1 de gener. La manifestació començarà als carrers del centre històric de Roma per acabar a la plaça de Sant Pere, on es participarà a la pregària de l'Angelus i es rebrà la benedicció del Papa. És la primera iniciativa conjunta dels religiosos i els moviments després de la recent assemblea semestral de la Unió de Superiors Generals, dedicada a trobar punts de trobada per a la missió. (VID)

ESPANYA

L'Església condemna la violència d'ETA

MADRID.— La Conferència Episcopal Espanyola va emetre un comunicat davant del darrer atemptat d'ETA, que va assassinar el guàrdia civil Antonio Molina i va provocar ferides al seu company quan feien tasques de control i vigilància. Un cop més, els bisbes han condemnat l'atemptat i han proclamat que «el terrorisme és intrínsecament dolent i que, per tant, mai no pot ser justificat per cap circumstància ni per cap resultat» i que «mai no pot existir cap raó moral per al terrorisme». Els prelats han recordat a les comunitats cristianes la necessitat de pregar per la conversió dels cors «com l'únic camí per a la veritable pau» i han demanat «acompanyar i atendre les víctimes del terrorisme i mantenir l'esperança en la misericòrdia de Déu, únic capaç de tocar el cor dels homes i infondre sentiments de pau». (SIC)

Més de mig milió d'euros per a la nova evangelització

MADRID.— La Conferència Episcopal Espanyola concedirà ajudes del Fons «Nova Evangelització» per un valor de 559.853 euros a 66 projectes promoguts per entitats del Tercer Món, especialment a l'Amèrica Llatina. Aquestes ajudes es destinaran a seminaris i beques per a seminaristes, escoles de formació per a catequistes i laics, residències sacerdotals, publicacions de Bibles, convents i diferents projectes d'evangelització. (SIC)

El Vaticà dóna llum verda a les normes dels EUA sobre la pedofília

■ Garanteix l'atenció a les víctimes i la defensa dels capellans acusats

ROMA.— Després de mig any de deliberacions, el Vaticà ha aprovat el pla revisat dels bisbes nord-americans sobre els abusos sexuals a infants i joves. El cardenal Giovanni Battista Re, prefecte de la Congregació per als

Bisbes, explica en la carta enviada al president de la Conferència Episcopal dels Estats Units, Wilton Daniel Gregory, que «les normes aprovades (*recognitio*) protegeixen els infants i preserven la innocència dels sacerdots acusats».

La carta del cardenal Re al president de la Conferència Episcopal dels Estats Units insisteix en la «unitat espiritual» de la Santa Seu amb les víctimes dels abusos i amb les seves famílies i dóna «suport als esforços dels bisbes per combatre i prevenir aquest mal». L'Església nord-americana ha acollit positivament la carta i la *recognitio* i es disposa a aplicar les normes que tenen finalment el vistiplau de la Santa Seu.

El *placet* vaticà s'ha fet esperar. Els bisbes nord-americans havien establert a Dallas un pla que consentia l'expulsió del servei ministerial dels capellans que haguessin estat acusats de pedofília. La Santa Seu va considerar que aquesta «tolerància zero» era exagerada, sobretot perquè no protegia el dret a la reputació del sacerdot, i va detectar errors en el pla dels bisbes dels Estats Units, que ara han adaptat les normes a les exigències de la Santa Seu.

El decret, que reconeix les Normes essencials per a les polítiques diocesanes relatives a les acusacions d'abús sexual a menors per part de sacerdots o diaques, és una versió suavitzada i que s'ajusta plenament al Dret Canònic del «Pla Dallas»

El Papa ha acceptat la renúncia del cardenal Law.

proposat pels prelats dels EUA.

El cardenal Bernard Francis Law ha renunciat al seu càrrec d'arquebisbe de Boston (EUA) amb l'esperança que aquesta acció ajudi la diòcesi a experimentar

«l'alleugeriment, la reconciliació i la unitat que necessita desesperadament». Bernard F. Law suplica a tots els qui han patit per les seves deficiències i errors que el perdonin. El seu substitut, Richard G. Lennon, fins ara bisbe auxiliar i des d'aquesta setmana administrador apostòlic de l'arxidiòcesi, s'ha compromès a treballar per «guarir l'Església» i demana pregàries per ell, per Law i per les víctimes i familiars que han estat ferits pels abusos sexuals a menors per part del clergat.

El cardenal Law es retira a un monestir proper a la ciutat de Boston, ja que a causa de les continuades compareixences públiques als tribunals no es pot allunyar de la zona. L'arxidiòcesi està sospesant si declarar-se en fallida serà la solució a curt termini dels enormes problemes humans i econòmics que pateix.

Miriam Díez

COLÒMBIA

La cúpula de les FARC, darrere de l'assassinat de Mons. Duarte

BOGOTÀ.— Vuit mesos d'investigacions de la fiscalia apunten als membres de la cúpula de les Forces Armades Revolucionàries de Colòmbia (FARC) com a «autors intel·lectuals» de l'assassinat de Mons. Isaias Duarte el 16 de març. Mons. Duarte havia criticat durament les FARC després del segrest d'un sacerdot i havia parlat enèrgicament del procés de pau que va posar en marxa el llavors president de Colòmbia Andrés Pastrana. Per a l'arquebisbe, era «un despropòsit parlar amb un grup rebel que continua les accions violentes mentre dialoga amb l'Estat». Les FARC van inculpar un grup de narcotraficants en l'assassinat de l'arquebisbe. (Zenit)

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

ASIA APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 178,30 €** ☐
Àsia i Oceania: 243,82 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Títular Data
 Entitat Oficina DC Compte

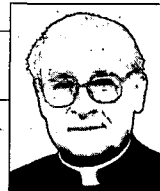
Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA
 Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

De mà en mà
 Francesc Malgosa i Riera

«UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»

En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibreries

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Una mirada de fe sobre l'any que acaba

Cal trobar Déu en els esdeveniments, encara que no tinguem consciència de veure'l. Es tracta de partir de la nostra vida per un millor coneixement de Jesucrist. Partim de tota la nostra vida, pensant que és un camí d'Emaús i que el fem en companyia de Jesús, quan ell ens coneix pel nostre nom i nosaltres no l'arribem a conèixer, com els va passar als deixebles d'Emaús. Però ell fa camí amb nosaltres. En cada moment, encara que no tinguem consciència d'aquesta presència seva, cosa que ens ha pogut esdevenir en aquest any que acaba.

Per tenir consciència de la seva companyia, hem d'aturar-nos i mirar, en la nostra memòria, els signes d'aquesta presència i revelació. Vull dir que hem de mirar el passat per reconèixer Déu en moltes coses en què de vegades no el reconeixem. Per això, jo de vegades aconsello que alguna vegada en el darrer examen del dia, a la nit, al resar les Completes, enlloc de fer examen —que és important que el fem— dels pecats, deficiències i coses que no han anat bé, és bo de fer-lo en positiu, preguntant-nos: on era Déu avui i jo no l'he sabut veure? Era potser en aquell somriure d'una persona, en aquella visita, en aquell llibre que he llegit, en una trobada, en un perill que Déu ens ha evitat.

Deia el cardenal Newman que, en el moment mateix en què Déu és en nosaltres, no discernim la seva presència, sinó que ho fem quan ja ha passat, més tard, amb el

ulls de la fe. Només amb els ulls de la fe.

Algunes referències bíbliques: a Gènesi 18,1-22, en el fet de l'alzinar de Mambré, Abraham no va reconèixer Déu; només el reconegué després en aquells tres viatgers que es van acollir a la seva hospitalitat. A Gènesi 28,12-22, en aquella nit curiosa de Jacob, que veu en un somni aquella escala que pujava fins al cel, Jacob fa aquest comentari: «Era Jahvè en aquest lloc i jo no ho sabia.» Una altra cita que ens pot ajudar: Gènesi 32,24-30: «Després d'aquella lluita, he vist Déu cara a cara.» Però durant la lluita no se n'adona, se n'adona després.

Un breu incís: veure Déu cara a cara, és un desig per a la pròpia satisfacció, en el sentit no de la visió directa però sí de una certa experiència que ens dóna goig i que fruïm i assaborim? Joan de la Creu ens treu els dubtes dient-nos que això no és una mena d'egoisme espiritual, sinó que l'ànima que s'enamora de Déu sap que Déu s'alegra i comparteix la seva joia que el vagi coneixent amb més profunditat. Rebem així aquesta suavitat o aquesta enyorança que ens ajuda. Joan de la Creu —que entenia molt d'aquestes coses— diu que això no és com una mena d'interès personal, sinó que és do de Déu, a qui li agrada que estiguem en aquesta disposició i que arribem a aquest coneixement seu.

Una última cita del Gènesi, que és per a mi de les més impressionants, la del capítol 45,5-8. És l'episodi de

Josep quan es troba amb els seus germans. També en el pecat Déu està esperant el penediment i que donem lloc a la misericòrdia. Josep diu als seus germans: «Jo sóc Josep, ¿encara és viu el nostre pare? Els seus germans no li podien respondre d'esglaiats que estaven.» Llavors Josep digué als seus germans: «Acosteu-vos cap a mi. Ells se li van acostar i els tornà a dir: "Jo sóc Josep, el vostre germà, que vosaltres vau vendre a uns que anaven a Egipte. Però no us dolgui ni us sàpiga greu d'haver-ho fet: és Déu qui m'ha enviat aquí abans que vosaltres, per conservar-vos la vida." És a dir, amb una gran mirada de fe, Josep, aquella traïció dels germans la veu com una acció que Déu no volia, però que allò que fou un pecat Déu ho va convertir en un acte de salvació dels germans.

I insisteix: «Déu m'ha enviat aquí, abans que vosaltres, per assegurar-vos la supervivència en aquest país i salvar prodigiosament les vostres vides.» A mi m'impresiona molt aquest passatge: Déu, que evidentment no vol el pecat, sap convertir-lo en benedicció. Josep insisteix: «No sou vosaltres els qui em vau enviar aquí, sinó Déu. Ell ha fet que jo fos com un pare per al faraó, m'ha fet senyor de totes les seves possessions i governador de tot el país d'Egipte. Afanyeu-vos a anar a trobar el meu pare i digueu-li: Això diu el teu fill Josep: Déu m'ha fet senyor de tot l'Egipte. Baixa al meu costat, no triguís...»

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Família, sigues el que ets!

Jesús, per salvar-nos, ha volgut néixer en el si d'una família: la Sagrada Família. Déu és el creador del matrimoni i de la família, i d'aquesta manera ha volgut manifestar l'harmonia que hi ha entre el que ell ha creat i com realitza la Salvació.

La família, fonamentada en el matrimoni entre un home i una dona que es lliuren l'un a l'altre amb amor i que acullen el do de la fecunditat, és l'esperança de la humanitat. El Concili Vaticà II digué aquestes paraules que són ben actuals: «La salvació de la persona i de la societat humana i cristiana va estretament unida a la bona situació de la comunitat conjugal i familiar.» Tots veiem que quan els matrimonis i les famílies s'estimen, els esposos i els fills viuen feliços i es realitzen com a persones i com a cristians. El matrimoni i la família constitueixen un dels béns més preciosos de la humanitat.

Quan els esposos es donen l'un a l'altre, arriben a ser un do de Crist que dóna l'home a la dona i aquesta a l'home. El matrimoni és una íntima comunitat de vida i

d'amor conjugal. Joan Pau II fa aquesta afirmació: «L'home no pot viure sense amor. Hi ha en ell mateix un ésser incomprensible, la seva vida està mancada de sentit si no li és revelat l'amor, si no l'experimenta i no se'l fa propi, si no participa en ell vivament.»

La comunió conjugal entre els esposos es caracteritza no solament per la seva unitat, sinó, encara més, per la seva indissolubilitat. La donació mútua de dues persones i el bé dels fills exigeixen la fidelitat total dels esposos i fan necessària llur indissoluble unitat. Per això, aquest matrimoni volgut per Déu és fruit, signe i exigència de l'amor absolutament fidel que Déu té per l'home i que el Senyor Jesús viu envers la seva Església. La comunió d'amor entre Déu i els homes troba una expressió en l'aliança nupcial realitzada entre l'home i la dona.

Són impactants i ben actuals les paraules de Joan Pau II quan afirma que «tota família descobreix i troba en ella mateixa la crida insistent, que a la vegada defineix la seva dignitat i la seva responsabilitat: família, sigues el que

ets!». La família, fundada en el matrimoni, és una comunitat de persones que s'estimen i que s'ajuden per realitzar-se amb plenitud.

El matrimoni funda la família, i resulta molt preocupant pensar que qualsevol desavinença entre els esposos es podria convertir en una ruptura definitiva. L'estabilitat de la vida familiar només pot existir si els cònjuges estan disposats a demostrar que el sacrifici és una prova del seu amor i, per tant, a fer tots els esforços necessaris per a superar les dificultats inherents a la vida matrimonial, mitjançant el diàleg, la paciència, el sofriment i el perdó.

La família cristiana aporta als seus membres l'experiència excepcional de ser una comunitat fundada per la gràcia de Déu. És precisament en la gràcia del sagrament del matrimoni, que es realitza fonamentalment la fecunditat de la família, la seva capacitat per desenvolupar una relació d'amor, en un constant treball de conversió i reconciliació i en l'esperança d'un nou creixement en la fe.

La pàgina

del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

Josep Casellas
Capellà i periodista

Tot un programa

Ara que tinc vint anys és el títol d'una vella cançó de Joan Manuel Serrat. Bé la podrien haver cantat, durant tot aquest any, els responsables d'una de les ràdios cristianes més conegudes de França: *Radio Fourvière*, de Lió, que ara s'anomena *RCF Lyon Fourvière* i encapçala la xarxa *Rádios Chrétiennes en France*, que ja compta amb una cinquantena d'emissores a França i a Bèlgica —on s'anomena *Rádios Chrétiennes Francophones*. Vaig tenir la sort de participar en alguns dels actes commemoratius d'aquest aniversari. *RCF Lyon Fourvière* és molt més jove que emissores com *Ràdio Vaticana*, que amb els seus setanta-un anys a l'esquena ja es troba en plena tercera edat, o *Rádio Renascença* de Portugal que ja n'ha fet seixantacinc. Però és molt més veterana que la milanesa *Novaradio* o la catalana *Ràdio Estel*, totes dues nascudes fa vuit anys.

La cadena RCF té algunes característiques que, per infreqüents, mereixen ser subratllades, com ara el fet de ser una ràdio ecumènica. Va ser fundada per set esglésies cristianes: catòlica, reformada, luterana, apostòlica armènia, ortodoxa, evangèlica baptista i anglicana. També és significatiu el fet que el setanta per cent de les despeses que genera una emissora com *RCF Lyon Fourvière* siguin cobertes per les aportacions dels oients.

La programació que ofereix aquesta cadena es presenta com a cristiana, generalista i adreçada al gran públic. *RCF Lyon Fourvière* és escoltada diàriament per quaranta-cinc mil persones. Són poques, si es té en compte l'audiència potencial, però són fidels i s'estimen la ràdio. Els seus donatius i la nombrosa assistència a la jornada de portes obertes del 23 de novembre en són una bona prova. Pel que fa a la pràctica religiosa dels oients, més de la meitat —el cinquanta-dos per cent— es defineixen com a cristians no practicants o practicants ocasionals. També

crida l'atenció que el deu per cent confessi que té una religió diferent de la cristiana, o que el nou per cent afirmi que no en té cap. I, quant a les edats, encara que el trenta-vuit per cent dels seus oients tingui 65 anys o més, no és gens menyspreable la quantitat de gent jove que escolta aquesta emissora: el divuit per cent dels oients té entre 24 i 35 anys i el vuit per cent, entre 15 i 24.

En la missa d'acció de gràcies celebrada el 24 de novembre passat al santuari de Notre Dame de Fourvière, Philippe Barbarin, arquebisbe de Lió, va adreçar aquesta pregunta als actuals responsables de l'emissora: «Els vostres programes són una veritable visita per als qui els escolten, especialment per als pobres, els malalts, els qui es troben sols, els presos i els incompresos?» Els dirigents de RCF podrien respondre-hi afirmativament, almenys pel que fa a algun dels programes que emeten, com ara *Le téléphone du dimanche*, a través del qual les famílies fan arribar missatges als interns de les presons.

L'arquebisbe Barbarin feia doncs referència a la «funció visita», que una ràdio cristiana està cridada a exercir. N'hi ha d'altres, de funcions, que una ràdio animada per cristians pot realitzar. En el llibre *Une Église des ondes?*, editat pel grup internacional i ecumènic *Médiathèque (Médias et théologie)* i presentat en el marc de l'esmentada commemoració, s'hi expliciten aquestes altres tres: la funció d'escoltar —no es tracta que la gent escolti la ràdio al preu que sigui, sinó que la ràdio escolti la gent—, la d'afavorir la cultura del debat i la d'enregistrar la memòria col·lectiva d'una comunitat humana i cristiana. A fe que és tot un programa per a qualsevol ràdio o institució cristiana atenta a l'esperit modern que vulgui ser present en la plaça pública amb sensibilitat eclesial i amb voluntat d'aportar-li la llum de l'Evangeli.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Maria és la icona del misteri

Sant Joan Damascè va escriure que «el nom de Maria conté en si mateix tot el misteri de l'economia de la salvació». És, en paraules d'un teòleg contemporani, un veritable compendi de l'Evangeli i una figura concreta de la fe de l'Església. El teixit del misteri de Maria és el mateix que el del misteri de l'Aliança de Déu amb els homes. Evidència que el pla de Déu té perfecta connexió entre tots els seus elements.

Quan parlem de misteri ens referim als dissenys de Déu. I quan fem la paraula *economia* volem indicar l'acció de Déu envers nosaltres. En canvi *teologia* té el significat del que és la vida interna de la Santa i Augusta Trinitat. Emprarem ara el mot *icona*. La icona és la representació pictòrica, sobre fusta, de Crist o d'algun dels seus misteris, de la Mare de Déu o dels sants, especialment entre els cristians bizantins. Val a dir que actualment són conegudes les icones orientals entre els cristians d'Occident.

Per què podem dir que Maria és «icona» del misteri? Perquè s'hi realitza el moviment que tota icona vol expressar: l'ascens i els descens. És a dir, la revelació de Déu a nosaltres i la nostra adoració a Ell. La icona és resplendor de l'elecció de l'Etern i el lliure assentiment de la fe en Ell. Escriu un teòleg que així com la icona és «la visió de l'Invisible, de la mateixa manera la Verge és el lloc de la Presència divina, l'"arca de l'aliança", coberta per l'ombra de l'Esperit, l'estança santa del Verb de la vida entre els homes».

«La icona necessita colors i forma, ja que la icona anuncia amb els seus colors i línies i actualitza el que la Bíblia diu amb paraules, de la mateixa manera la Mare del Senyor transmet el misteri, que s'ha fet present en ella, en els trets sobris i concrets amb què ens la presenta la narració pasqual dels orígens», és a dir, l'evangeli. Mirar Maria icona significa, doncs, orientar-nos cap a una mirada de la seva fe i aprofundir el que Ella ha experimentat i viscut. Es tracta de deixar-se il·luminar per la icona i endinsar-se en el Misteri que ens obre al diàleg agraït amb el Senyor.

Maria icona del Misteri ens mostra «el disseny diví de la salvació, un temps amagat, i ara revelat en Jesucrist». Veiem els esdeveniments en què s'acompleix el misteri i la profunditat invisible de l'acció divina que es realitza en ells. Veritat de Déu i veritat de l'home. Evidència d'Aquell que és el Camí, la Veritat i la Vida. (...) «Maria és totalment relativa a la plenitud del misteri del Verb encarnat: l'escena de l'anunciació, que anticipa ja profundament la Pasqua, revela la Trinitat com el si adorable que acull la Santa Verge, mentre que manifesta Maria com el si de Déu». Se'ns fa palesa la seva unió amb el Pare, el Fill i l'Esperit Sant. Que és també la nostra.

El Dante, al principi del darrer cant del Paradís confessa:

«Verge mare, filla del teu fill,
alta i humil més que cap criatura,
terme immutable d'un disseny etern,
tu ets aquella que la natura humana
la vas ennoblir tant, que el creador
no desdenyà de fer-se'n criatura.
En el teu ventre es revifà l'amor
per la calor del qual ha germinat
així, en l'eterna pau, aquesta flor.
Ací dalt ets la torxa meridiana
de caritat, i a baix, entre els mortals,
ets la font viva de l'esperança.
Tu, senyora, ets tan gran i amb tal poder,
que qui vol la gràcia i no recorre a tu
vol fer volar el seu desig sense ales.
La bondat teua no ajuda només
a qui et prega, sinó que molt sovint,
liberalment, va per damunt dels precs.
En tu misericòrdia, en tu pietat,
en tu magnificència, en tu es concentra
la perfecció de tot allò creat.»

(La divina comèdia, versió de Joan F. Mira, Ed. Proa.)

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@eresmas.net)

El Nadal és una festa que ofèn uns quants (2)

No vull ser un esgarriacries, però tampoc no em vull enganyar ni enganyar ningú. Els cristians ens hem deixat arrabassar el Nadal, i ha caigut en mans del consumisme. Hem traslladat el nostre ésser al nou camp de joc. És impossible gaudir d'un partit de futbol en unes pistes d'esquí. Una cosa és la tabola, i una altra, la felicitat. I no podem demanar impossibles, ni que aquestes festes, tal com generalment se celebren, satisfacin tothom. Posaré uns quants exemples.

De la primera que em recordo és de la Matilde. En un any i escaig ha perdut la seva mare ja gran, el seu espòs estimat i una filla, casada feia poc. Les festes nadalenques estan plenes d'una buidor dolorosa. Les seves amistats la conviden, volen que es distregui, que passi les vetllades amb elles. Aconseguen que durant una estona s'oblidi de tot i que somrigui, però és una cura paliativa, perquè quan torna a casa sent un dolor punyent, es queda sola, la seva llar està plena de l'absència d'aquells que estimava més. Tots els altres s'han quedat units i feliços a casa seva. O almenys així s'ho imagina ella, mentre passeja solitària per casa. La Matilde és cristiana, si avui fos Divendres Sant se sentiria més bé amb ella mateixa.

El Rafael va créixer en una família amb la correcció de costums propis de la burgesia tradicional. Aquestes festes semblaven fetes a mida. Nevava i patinava amb els seus veïns, i es tiraven pilotes de neu i feien ninots que guarnien amb escombres i bufandes velles. La Nit de Nadal ara la recorda, al voltant d'una llar de foc, i el menjador guarnit amb un arbre espectacular i un pessebre molt bonic. Cançons i dolços, regals i poesies, petons tendres. D'això, en fa uns quants anys, ara ha descobert fora de casa l'amistat i l'enamorament. Ha començat a viatjar i a anar a festes i competicions esportives pel seu compte. Ara els seus, els que estan ficats en la seva vida, ja no són la seva família, encara que hi exerceixin influència i domini. Li toca per obligació estar a casa, menjar torró i beure, tal com dictaminen els costums. Encara que desafinin han de cantar. Així es dicta la felicitat que s'ha de gaudir. I que no es queixi, perquè sentirà, com tantes vegades, que ells, els pares, a la seva edat, ja tenien feina i fills. Una rebel·lió com aquesta, posaria en perill la «paga» que rep regularment. La gent gran conserva els seus costums religiosos ancestrals, però ho fan com d'amagat, ja no van a la Missa del Gall, es limiten a anar-hi al matí, sense dir-ho a ningú, com si es tractés d'una visita de negocis. Sembla que se n'avergonyeixen, com si no fossin capaços d'adaptar-se als nous temps. A ell li agradaria més que, si n'estan convençuts, ho practiquessin sense dissimular-ho. Divaga dins seu, mig adormit, pensant que s'ho havia passat més bé a la muntanya. Els seus amics segurament deuen estar ballant en un refugi, després d'haver-se menjat una *fondue* ben saborosa. Amb qui deu ballar ella?, o estarà al llit coquetejant amb algú?, amb qui? Se sent presoner i li toca esperar el final de la seva condemna. És absurd que els homes estiguin obligats a alegrar-se perquè toca, per un fet que, encara que fos veritat, ell no n'està segur, que passés fa 2.000 anys. Tota la teca ve guisada amb uns programes de televisió estúpids. Aquests dies són el punt àlgid de la beneiteria humana que encara perdura en aquest vell continent. Somia que a l'estiu tindrà diners i que podrà viatjar a alguna illa solitària amb la seva amiga i quedar-s'hi per sempre, sense nades, ni mantegades, ni cava, i vivint amb sinceritat la seva llibertat.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

Les agulles del rellotge

El moviment cíclic, els períodes estacionals, les ruptures de la cadència temporal permeten als homes i les dones sostreure's a l'avoriment del que és monòton i trobar un sentit a la vida. La festa és un contrapunt necessari al ritme laborable. Es necessiten mútuament. La quotidianitat accentua el desig del que és excepcional. El rigor de l'hivern, amb la llana dels vestits per defensar-se del fred, prepara la calor estival associada a vestits escassos i a la sorra de les platges. La litúrgia nadalenca, centrada en la infantesa de Jesús i adornada amb l'alegre música de les nades, desemboca després d'un període ordinari en el clima penitencial de la Quaresma i afronta el compromís davant de la passió i mort. La vida és dia i nit, llum i foscor, frenesí i pausa, esclat i silenci.

La nit de cap d'any, que celebrarem pròximament, marca un moment singular de canvi. Les agulles del rellotge, el recorregut circular de les quals és constant i indiferent al sentiment dels mortals, se superposaran a les dotze de la nit per provocar una reacció delirant de les multituds amuntegades en llocs concrets de cada ciutat o de grups petits units en recintes domèstics. Els dotze grans de raïm i el cava donaran la benvinguda a l'any nou. La timidesa del tres substituirà la fatiga del dos. Els desitjos de felicitat s'expressaran amb una abraçada i un petó. Una nit especial, bonica com a novetat, encara que fàcilment previsible com a celebració.

És curiós observar com l'esport i la tècnica pretenen escurçar el temps i batre rècords. Les competicions atlètiques estan pendents no tan sols de les dècimes de segon sinó, fins i tot, de les centèsimes. La tècnica, aplicada per exemple als transports, valora la reducció del temps que triga una persona a desplaçar-se d'una ciutat a l'altra. Al contrari, els recursos medicinals i alimentaris es destinen a prolongar la vida. Escurçar d'una banda pot significar allargar per l'altra. El temps no és només una realitat mecànica, sinó que també té una dimensió cultural. Crec recordar que la pel·lícula *La colmena*, de Víctor Erice, em va transmetre una sensa-

ció d'un temps que no passa. El temps es viu d'una manera diferent segons les cultures i els països. En uns quants, semblen un riu d'aigües tranquil·les i de curs lent. En altres, el fragor trepidant d'un salt d'aigua. En uns, sembla que no passa res. En altres, la botzina de l'automobilista que està darrere teu sona nerviosa per indicar en fraccions de segon que el semàfor s'ha posat verd. El temps és observat des de múltiples perspectives. Es parla de temps cronològic, basat en l'objectivitat dels segons, i de temps psicològic, basat en la percepció personal del pas de les hores. En bàsquet, es diu que un entrenador ha demanat temps mort (curiosa traducció de l'anglès *time out*). En economia s'afirma que el temps és or.

Si la propera celebració de la nit de cap d'any se centra exclusivament sobre les agulles del rellotge, haurem perdut una oportunitat formidable d'endinsar-nos en paratges, la novetat dels quals arrela en l'esfera del sentit. Es tracta de dotar la nostra vida de contingut i de plenitud. El tic-tac del rellotge dona pas a la vivència personal, interior i profunda. Aleshores, el temps no es redueix a cronologia i apunta a la qualitat de vida. No importa tant prolongar el temps, sinó donar-li un sentit. Curiosament, fem tot el possible per tenir temps lliure i quan l'obtenim, com que ens espanta tanta disponibilitat, hem de cercar distraccions per omplir-lo, s'incrementen les hores dedicades a la televisió i es cerneix sobre nosaltres l'amenaça de l'avoriment. Quan faig activitats pletòriques de sentit, que a vegades requereixen esforços notables, no em preocupa el pas del temps perquè la satisfacció del que faig omple les meves aspiracions. L'any que ve constitueix una oportunitat més de posar l'accent en el que és essencial de la vida. Val la pena afrontar una nova visió del temps com a sentit. La vida espiritual es veurà així profundament enriquida i servirà de camí que ens conduirà fins al cor de Déu, on el temps no existeix. Des d'aquesta perspectiva, tots els nostres somnis s'esvairan, menys els que estan impulsats per la força de l'amor, l'única realitat humana amb garanties d'eternitat.

Notes insignificants

Germà Adrià

Veritablement, t'estimo!

El Tomàs, que fa més de 17 anys seguits que és a la presó, m'acostuma a enviar escrits, diu, per compartir els seus pensaments i perquè pensi.

No sé si els escrits que m'envia són totalment originals.

En tot cas, sí que reflecteixen els seus pensaments i sentiments. És un home bo, encara que pagui delictes ben greus.

És un home que podria viure en llibertat. M'atreveiria a afirmar que està rehabilitat. Però la condemna és allà. I almenys continuarà a la presó encara tres anys més.

Aquesta setmana, juntament amb la carta m'ha enviat aquest escrit que reproduïxo tot seguit. Diu així:

«Estimat amic/amiga,

Com estàs? T'he enviat una nota per dir-te com t'estimo i mostrar-te que em preocupo per tu.

Ahir et vaig veure parlant amb els teus amics. Vaig estar tot el dia esperant que també ho fessis amb mi.

Et vaig oferir un capvespre ben bonic per tancar així el teu dia; una brisa fresca perquè descansessis, i vaig esperar; però no et vas apropar.

Em va doldre. Però, tot i així, t'estimo, perquè sóc el teu amic.

Ahir a la nit et vaig veure dormint i tenia ganes de tocar-te el front. Aleshores vaig vessar la llum de la lluna sobre el teu rostre. Una altra vegada vaig esperar, i vaig anhelar que poguéssim parlar. Tinc moltes coses especials per dir-te.

Et vas despertar tard i te'n vas anar de seguida a treballar. Les meves llàgrimes eren a la pluja.

Avui et veus trist i només em fa mal el cor. T'entenc! També els meus amics m'han desil·lusionat i m'han ferit moltes vegades.

Oh! Si només m'escoltessis.

Veritablement, t'estimo!

Intento dir-t'ho en el cel blau, i en la quietud del prat verd. T'ho xiuxiuejo en les fulles dels arbres, i ho expresso en els colors de les flors. T'ho dic ben alt en els salts d'aigua dels rius, que a les muntanyes deixen sentir les seves aigües esplendoroses. També, donant a les aus cançons d'amor per entonar-te.

T'ho dic... oferint-te un sol càlid i perfumat en l'aire com a essències de la naturalesa.

El meu amor per tu és més profund que els oceans i més gran que el desig o la necessitat més gran del teu cor.

Si tan sols sabessis com et vull ajudar!

Vull que coneguis el meu Pare.

Ell també t'estima.

Crida'm... Pregunta'm... Parla amb mi!

No t'oblidis de mi. Tinc moltes coses per compartir amb tu.

Però... No et pressionaré. És la teva decisió.

Jo t'he escollit a tu.

I t'esperaré perquè t'estimo.

Signa: el teu amic Jesús de Natzaret.»

Acompanya l'escrit amb el dibuix de foli d'una creu plantada enmig d'espines.

Jo guardaré la creu a la paret de la meua habitació.

I recordaré sempre que Jesús m'estima i m'ho manifesta en tots els detalls de la meua vida.

Zoom

Eduard Brufau

Aquests dies els cristians ortodoxos es preparen per al Nadal, ja que en el seu calendari aquesta festivitat s'escau el 7 de gener. Als països de majoria musulmana, els cristians (ortodoxos en gran part), celebren aquestes festes amb una vivència especial enmig de la preocupant situació al Pròxim Orient, la proximitat de la guerra a l'Iraq i el creixement de l'islamisme radical. Malgrat tot, els nostres germans orientals malden per perpetuar unes comunitats considerades com les més antigues del cristianisme. A la foto, una vistosa església copta presideix un poble d'Egipte.

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores

Ens desplaçem a domicili

Tramitació
d'enterramentsEn cas de defunció,
què s'ha de fer?

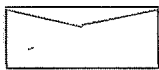
Truqueu al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Cartes del lector

□ Parafernàlia nadalenca

La parafernàlia nadalenca s'avança, com cada any, al Nadal cristià. El seu reclam ens concedeix la felicitat fictícia que es compra amb diners. L'espiritual, la felicitat inabastable que només Déu pot donar, a canvi de la nostra rendició davant de la llei de l'amor. Convindria aparellar totes dues propostes perquè els no creients, les estrelles fugaces, els àngels o els Reis Mags, deixessin de ser icones sense sentit. Descobrir els reflexos d'eternitat amagats entre la palla del pessebre és el repte que Déu ens llança, cada any, en espera d'una resposta incompatible amb el materialisme i la superficialitat.

EVA NORDBECK FERRAZ
Barcelona

□ Concelebració en les misses exequials

Catalunya Cristiana va publicar en el número 1201 (4-X-02) una carta del Dr. Ignasi Segarra en la qual es dolia que se li hagués negat dues vegades en diverses esglésies concelebrar en la missa exequial d'uns amics, donant per motivació la necessària supressió de classes. Per reclamar el seu dret el Dr. Segarra citava el número 114 de la 3a edició del Missal, que recorda que sovint els documents postconciliars afirmen que la concelebració no s'ha de mirar mai com un signe de major solemnitat, sinó de comunió eclesial.

Amb aquesta lletra voldria recolzar el que diu el Dr. Segarra i afegir que la nostra Conferència Episcopal, bastant abans de la 3a edició i en un document ben oficial, havia tractat ja i donat normes obligatòries en aquest àmbit. A les *Orientacions de l'Episcopat Espanyol* sobre les exèquies llegim: «Quan diversos sacerdots participen en les exèquies d'un familiar o amic és recomanable que tots concelebrin l'eucaristia, ja que cadascun dels membres de l'Església ha de participar sempre en les celebracions segons la diversitat d'ordres i funcions...» (n. 61) I pel que fa a la supressió de classes afegeix amb claredat: «Amb tot, cal fer una especial atenció al fet que la concelebració no esdevingui mai pretext per a una nova

classe en els funerals. La concelebració eucarística no és una manera de solemnitzar el funeral ni de donar-li importància, sinó l'expressió de la comunió del ministeri dels bisbes i preveres presents. Conseqüentment no es convidarà mai els sacerdots perquè concelebrin (és aquí on hi podria haver classes en els enterraments) però sempre s'han d'admetre en la concelebració els sacerdots presents en les exèquies per motius de parentiu o amistat amb el difunt o amb els seus familiars.»

Crec que pel que fa als enterraments, en aquest cas com en altres (v. gr. exèquies amb missa o sense, n. 39-42) caldria llegir atentament aquest document oficial i adaptar-se amb humil obediència al que han prescrit els pastors legítims, encara que hom pensi individualment i legítima d'una altra manera. Quan es tracta d'accions eclesials una cosa és pensar i una altra actuar. (Cf. Concili Vaticà II, *Const. Sacr. Conc.* n. 22-26)

PERE FARNÉS
Barcelona

□ «Santa Locura»

La nit de què parlaré va ser una de tantes vetllades universitàries. Tot es va començar a gestar en el moment posterior al sopar, quan es decideix elegir una discoteca per posar la guinda a qualsevol nit de diversió i de lleure. L'opció més suggeridora és «Santa Locura», està de moda i aquest mateix dia hi ha diferents facultats que hi han organitzat les seves festes; la nit promet. Des de la Rambla de Catalunya es pot veure la cua nodrida de gent que espera pacientment al llarg del carrer Consell de Cent. Allà, custodiada per dos colossos, hi ha l'entrada al «paradís de la diversió». Més ràpidament del que sembla entrem, i realment allò és una gresca.

En entrar, com per donar la benvinguda, s'hi pot veure una imatge de la Mare de Déu. A poc a poc m'adono que sóc en un local bastant peculiar. L'ambient nocturn és el propi d'aquesta mena de llocs, però aquest és especial. Quan ja

sóc a dins veig que allò de la Mare de Déu de l'entrada no és res més que un aperitiu indigest. El decorat intenta simular una església. Crist, Maria, sants... puc veure un bon assortiment d'imatges i, fins i tot, frescos a les parets. També hi ha dos confessoris que per la seva antiguitat podríem dir que són autèntics. Hi ha també uns artefactes estranys que, imitant als que serveixen per posar ciris, tenen com a funció posar la copa a modo d'exvot pagà.

Mirant cap amunt hi ha un púlpit. Allà hi ha el dj (per als profans, «el que posa els discos»). El subjecte va vestit de negre rigorós i porta un collet de capellà i una creu pectoral. Mentre passejo veig diferents personatges vestits de sacerdot que serveixen begudes frenèticament a la barra i a fora. Entre aquests hi ha, fins i tot, un individu que vesteix amb hàbit franciscà. Entre una cançó i l'altra, se sent una veu distorsionada i d'ultratomba que recita una pregària.

De sobte, apareix un ésser disfressat grosserament de monja. Amb gestos obscens provoca el públic, que riu. Culmina la seva funció grotesca enfilat a la paret mentre balla amb malaptesa al so de la música al mateix temps que es despulla. Des del púlpit una veu insisteix en el fet que tots els presents ens confessem amb «sor Pastillera». Crec que el nom no es refereix a les píndoles per a la tos. La gent continua rient. La visió d'un confessorari fet servir per a una finalitat ben diferent per al qual va ser creat em fa reaccionar. Déu n'hi do.

Independència del mal gust, m'agradaria plantejar la reflexió següent: Què ens passa? Hi hauria un lloc semblant si els empleats anessin disfressats de rabins o d'imams musulmans? Crec que no. No parlo d'un lloc marginal i amagat; és més, em consta que alumnes de col·legis catòlics hi han celebrat les festes de final de curs. És irònic que en una sala de festes vegin més sotanes que a la classe. M'estranya que avui, quan hi ha moviments eclesials de denúncia i de reivindicació que ens obsequien amb manifestacions públiques, declaracions conjuntes, etc., ningú no s'hagi manifestat en contra d'una vexació tan impune i flagrant dels nostres objectes de veneració i, en definitiva, del nostre Credo.

MANUEL GARCÍA BOTAYA
Sitges

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Escàndols

—Sóc un laic que vaig a missa i combrego cada dia. Treballo en una oficina i els meus companys, la majoria agnòstics i descreguts, m'acostumen a posar dificultats pel que fa a l'Església. Avui m'han posat a sobre la meua taula una pàgina d'un diari on apareixen tres notícies: la dimissió del cardenal de Boston per escàndols sexuals a la seva diòcesi, una denúncia d'una dona que descobreix que l'home que la maltracta és sacerdot i que porta una doble vida, i un sacerdot que registra, davant d'un notari, la seva unió homosexual amb un altre home. Això ja és massa. Què puc dir als que em posen dificultats? M'agradaria que m'ajudés.

—Hi ha preguntes que són difícils de respondre i en alguns moments, com diu la Sagrada Escriptura, és bo esperar silenciosament la salvació de Déu. Però, també es poden, i s'han de dir unes quantes coses. Avui la premsa s'acarnissa cruelment contra nosaltres i no dubteu que hi ha una veritable campanya organitzada contra Crist i la seva Església. Els mitjans anuncien a bombo i platerets els pecats d'un sacerdot o d'un bisbe, però silencien sistemàticament el bé immens que realitza en el servei de cada dia la majoria absoluta de ministres de l'Església. És cert que la secularització ens ha ferit fortament i que ha afectat la vida del clergat, i és cert que aquesta crisi ha de servir per purificar-nos. Fa poc el cardenal Poupard deia en una entrevista que l'Església s'ha de despullar. No sé a què es referia exactament amb aquesta expressió però intuïxo que volia dir que l'Església ha d'avançar cap a una senzillesa i autenticitat cada vegada més evangèliques, i això és molt cert.

Vostè és un home d'Església i, com em diu en la seva carta, tots els sacerdots que coneix personalment són persones de bé. Aquells que s'han desviat són afortunadament una minoria, i en aquests casos l'Església ha d'actuar amb justícia i misericòrdia a la vegada, mirant que el pecador es converteixi i rectifiqui, ja que Déu no es complau en la mort del pecador, sinó en la seva conversió. Cal canviar la perspectiva, l'enfocament, i posar en evidència la gran abundància de bé i no tant el mal, que, com sabem, sempre fa més soroll. Avui els pastors de l'Església necessitem més que mai el suport espiritual i humà de tota la comunitat cristiana. Fixeu-vos que els atacs es concentren en els pastors, perquè l'enemic sap molt bé que si fereix el pastor es dispersa el ramat. Ja veieu que la resposta més bona als que ens increpen és la renovació interior i el testimoni. Tant de bo la nostra trobada amb Crist aquest Nadal ens ajudi a realitzar-ho.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com -
catcris@ibernet.com - www.balmesiana.org -
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

□ Bon Nadal... per a qui?

Les grans superfícies comercials ens feliciten el Nadal a tota llum i a tot color, i ens inciten a consumir més i millor, sense preocupar-se que es possible que milions de persones morin de fam a Etiòpia i Eritrea a causa de la sequera. Mentrestant, la política agrària de la Unió Europea i dels Estats Units prima la no-producció de certs productes bàsics i la destrucció d'uns quants excedents. També resulta lacerant veure que als casaments i als banquets serveixin uns aperitius tan copiosos que bona part dels plats següents van a parar a les escombraries. I no crec que les imatges de la fam

ens impedeixin celebrar el Nadal gastant més del compte.

Tranquil·litarem la nostra consciència pensant que la responsabilitat és dels governs i dels organismes internacionals, però podem reduir aquestes despeses i destinar el que hàgim estalviat a Bancs d'Aliments, Càritas, Mans Unides i altres institucions que combaten la fam al Tercer Món o al nostre entorn, on també hi ha gent que passa gana. I si ens mostrem preocupats, potser els governs actuaran amb més eficàcia.

FREDERIC GÓMEZ PARDO
Girona

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; octava de Nadal)

Temps de Nadal

(Salteri: propi i setmana 1)

DESEMBRE

29. Diumenge

La Sagrada Família (F), *Blanc*. Lectures: Eclesiàstic 3,3-7.14-17a / Salm 127 / Colossencs 3,12-21 (o bé: Gènesi 15,1-6;21,1-3 / Salm 104 / Hebreus 11,8.11-12.17-19) / Lluç 2,22-40

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tomàs Becket, b. i mr.; David, rei i prof.; Tròfim, b.

Festa Major: a Alfarràs, Alp, Bigues i Riells, Canet de Mar, Gavà, Lles de Cerdanya, el Masnou, Montmeló, Olivella, Perafita, Perafort, Premià de Dalt, Rubí, Sant Cugat del Vallès, Sant Pere de Ribes, Sant Pere de Vilamajor, Sora i Tossa de Mar.

30. Dilluns

Octava de Nadal, *Blanc*. Lectures: 1 Joan 2,12-17 / Salm 95 / Lluç 2,36-40

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Mansuet, mr.; Rainer, b.; Fèlix I, p. i mr.; beat Raül, ab.; Santes, Anísia, mr.

31. Dimarts

Octava de Nadal, *Blanc*. Lectures: 1 Joan 2,18-21 / Salm 95 / Joan 1,1-18 (Es pot commemorar: *Sant Silvestre I*)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sabinià, b. i mr.; Santes, Coloma, vg. i mr.; Melània la Jove.

Festa Major: a Centelles.

GENER

1. Dimecres

Octava de Nadal. **Santa Maria Mare de Déu** (S), *Blanc*. Lectures: Nombres 6,22-27 / Salm 66 / Gàlates 4,4-7 / Lluç 2,16-21

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Concordi, prev. i mr.; Almaqui, mr.; Santes, Eufrosina, vg.

2. Dijous

Sant Basili el Gran i sant Gregori Nazianzè (MO), *Blanc*. Lectures: 1 Joan 2,22-28 / Salm 97 / Joan 1,19-28

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Macari, ab.; Isidor d'Antioquia, b. i mr.; Adelard, ab.; Santes, Emma, vg.

Festa Major: a Masllorens.

3. Divendres

Fèria. *Blanc*. Lectures: 1 Joan 2,29-3,6 / Salm 97 / Joan 1,29-34. Si es vol: *El Nom de Jesús* (MLI), *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Anter, p. i mr.; Fulgenci, b.; Daniel, mr.; Atanasi, mr.; Josep-Maria Thomasi, card.; beat Alan de Solminiac, b.; beat Ciríac-Elies de Chavara, rel.; Santes, Genoveva, vg.

Festa Major: al Pont d'Armentera.

4. Dissabte

Fèria. *Blanc*. Lectures: 1 Joan 3,7-10 / Salm 97 / Joan 1,35-42

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Rigobert, b.; Odiló, ab.; Santes, Isabel-Anna Seton, rel.; beata Àngela de Foligno, rel.

Lectures bíbliques

La Sagrada Família

Lectura primera

Gn 15,1-6;21,1-3

El teu hereu serà el fill que naixerà de tu

Lectura del llibre del Gènesi:

En aquells dies, el Senyor va fer sentir la seva paraula a Abram en una visió i li digué: «No tinguis por Abram: jo sóc el teu protector. La teva recompensa serà molt gran.» Abram li respongué: «Senyor, Déu meu, ¿què em donareu? Jo me'n vaig sense fills, i l'hereu de casa haurà de ser Elièzer de Damasc.» Abram afegí: «No m'heu donat descendència i el meu hereu haurà de ser un dels meus servidors.» Llavors el Senyor li va fer sentir la seva paraula i li digué: «No serà pas aquest el teu hereu: serà el fill que naixerà de tu.» Després el Senyor el va fer sortir a fora i li va dir: «Mira el cel i posa't a comptar les estrelles, a veure si les pots comptar; doncs, així serà la teva descendència.» Abram cregué en el Senyor i el Senyor ho tingué en compte per donar-li una justa recompensa. El Senyor visità Sara tal com havia dit, i va complir en ella allò que havia promès. Sara va concebre i va donar un fill a Abraham a les seves velleses, just al temps que Déu li havia predit. Abraham va posar el nom d'Isaac al fill que li havia nascut, que Sara li havia infantat.

Salm responsorial

104

Enaltiu el Senyor, proclameu el seu nom,
feu conèixer entre els pobles les seves gestes.
Dediqueu-li càntics,
acompanyeu-los amb cítares,
feu l'elogi de les seves meravelles,

R. *El Senyor, el nostre Déu, recorda sempre l'aliança.* O bé: *Al-leluia*

Glorieu-vos del seu nom sagrat,
alegreu-vos els qui busqueu el Senyor.
Penseu en el Senyor i en el seu poder,
busqueu sempre la seva presència. **R.**

Recordeu les meravelles que ell obrà,
els seus prodigis i les seves decisions.
Descendents d'Abraham, el seu servent,
fills de Jacob, el seu elegit. **R.**

Recorda sempre l'aliança,
la promesa feta per milers de generacions,
l'aliança pactada amb Abraham,
el jurament fet a Isaac. **R.**

Lectura segona

He 11,8,11-12,17-19

La fe d'Abraham, de Sara i d'Isaac

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, gràcies a la fe, Abraham quan Déu el cridà, obeeí a la invitació d'anar-se'n a la terra que havia de posseir en herència. Sortí del seu país sense saber on aniria. Gràcies a la fe, igual que Sara, que era estèril, Abraham obtingué la

capacitat de fundar un llinatge, tot i la seva edat avançada; i és que va creure en la fidelitat de Déu que li ho havia promès. Per això d'un sol home, ja caduc, en nasqué una descendència tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar. Gràcies a la fe, Abraham, posat a prova, oferí el seu fill Isaac. I era el seu fill únic que oferia, el que havia rebut les promeses. Déu havia dit d'ell: Per Isaac tindràs la descendència que portarà el teu nom. Però Abraham confiava que Déu seria prou poderós per a ressuscitar un mort. Per això recobrà el seu fill, com una prefiguració d'aquesta veritat.

Al-leluia

He 1,1-2

Déu antigament havia parlat als pares per boca dels profetes, però ara ens ha parlat a nosaltres en la persona del Fill

Evangeli

Lc 2,22-40

El noi creixia i era entenimentat

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç:

Passats els dies que manava la Llei de Moïses referent a la purificació, els pares de Jesús el portaren a Jerusalem per presentar-lo al Senyor [complint el que prescriu la Llei, que tot noi fill primer sigui consagrat al Senyor. També havien d'ofrir en sacrifici «un parell de tórtors o dos colomins», com diu la Llei del Senyor. Hi havia llavors a Jerusalem un home que es deia Simeó. Era un home just i pietós, que esperava l'hora en què Israel seria consolat, i tenia en ell l'Esperit Sant. En una revelació, l'Esperit Sant li havia promès que no moriria sense haver vist el Messies del Senyor. Anà, doncs, al temple, guià per l'Esperit Sant, i quan els pares entraven amb el nen Jesús, per complir amb ell el que era costum segons la Llei, Simeó el prengué en braços i beneí Déu dient: «Ara, Senyor, deixeu que el vostre servent se'n vagi en pau, com li havíeu promès. Els meus ulls han vist el Salvador que preparàveu per presentar-lo a tots els pobles; llum que es reveli a les nacions, glòria d'Israel el vostre poble.» El seu pare i la seva mare estaven meravellats d'això que es deia d'ell. Simeó va beneir-los i digué a Maria, la seva mare: «Aquest noi serà motiu que molts caiguin a Israel i molts d'altres s'alcin; serà una senyera combatuda, i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima; així es revelaran els sentiments amagats als cors de molts.» Hi havia també una profetessa, Anna, filla de Fanuel, de la tribu d'Aser. Era d'edat molt avançada: havia viscut set anys amb el seu marit, però havia quedat viuda fins aleshores, als vuitanta-quatre anys. Mai no es movia del temple, dedicada dia i nit al culte de Déu amb dejunis i oracions. Ella, doncs, que es trobava allà a la mateixa hora, donava gràcies a Déu i parlava del nen a tots els qui esperaven el temps en què Jerusalem seria redimida. I quan hagueren complert tot el que ordenava la llei del Senyor, se'n tornaren a Galilea, al seu poble de Natzaret. El noi creixia i es feia fort, era entenimentat i Déu li havia donat el seu favor.

«Mentre un silenci tranquil...»

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

El silenci i la paraula

És un text clàssic de la litúrgia del temps de Nadal: «Mentre un silenci tranquil embolcallava l'univers i la nit tocava la meitat de la seva carrera, la vostra paraula totpoderosa, Senyor, vingué del cel deixant els trons reials» (Saviesa 18,14-15).

El context original d'aquest text és la narració de la nit de l'èxode d'Egipte. La litúrgia nadalenca, però, proposa el text en referència a la nit del naixement de Jesús a Betlem. La comparació entre les dues nits ens porta a la dimensió pasqual del naixement de Jesús, el Fill de Déu, nascut en la nostra carn.

Tanmateix, l'expressió que més voldria destacar en aquesta ocasió és la que parla del «silenci tranquil que embolcallava l'univers». I això potser com una reacció i un anhel enfront de la cridòria i la confusió que s'instaura en el nostre món entorn del tema de Nadal. Des de mitjans de novembre, les «festes» de Nadal esdevenen el motiu

del comerç, la preocupació de tantes persones pels obsequis i les felicitacions, el tema de les tertúlies a la ràdio i a la televisió, la música que sona pels carrers i les places... Déu silenci, res. I de referència explícita al vertader sentit de Nadal, molt poca cosa, per no dir gens.

Hom arriba a la celebració de Nadal sense saber gairebé si ja ha passat...! Cada grup, cada empresa, cada associació, ha fet ja el seu «sopar» o «dinar» de Nadal, com en una mena de cascada d'encontres que volen provocar una sensació de germanor i de benestar, però que sovint no passen de la visió més perifèrica d'allò que és, sobretot, la fe de l'Església.

Tantes paraules fan difícil arribar a escoltar la Paraula!

El silenci de Natzarèt

En el memorable viatge de Pau VI a Terra Santa, els primers dies de l'any 1964, tot just acabada la segona sessió

del Concili Vaticà II, la visita que va fer a Natzarèt ens va deixar un testimoni preciós sobre el silenci, que cada any llegim en l'Ofici de lectures de la festa de la Sagrada Família. Val la pena tenir-lo a mà.

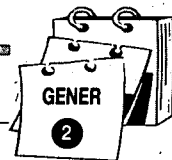
«Ella —la casa de Natzarèt— ens ensenya, de bell antuvi, el silenci. Tant de bo rebrotés en nosaltres l'amor al silenci, aquest hàbit mental admirable i sempre necessari, però més ara, quan en la vida massa agitada de la nostra època ens veiem escomesos per tants estrèpits, per tants clamors i per tantes vociferacions! Oh silenci de Natzarèt! Ensenya'ns a clavar-nos en els bons pensaments, a atendre a les mocions interiors espirituals, a estar preparats per escoltar sense error els consells secrets de Déu i els manaments dels mestres veritables! Ensenya'ns com ens són d'imprescindibles i el que valen l'adequada formació, l'estudi, la meditació, l'ordre personal i íntim de vida, i l'oració que, en el seu secret, és vista només per Déu.»

La festa de la Sagrada Família ens apropa a aquest silenci de Natzarèt, que és el mateix Betlem. Les paraules de Pau VI són un programa per a una família que vulgui viure en tots els seus membres una vida conscient, digna, oberta a la crida de Déu i al respecte pels germans. Res d'això no s'aconsegueix sense optar clarament per fer silenci. No es tracta, certament, de convertir les nostres cases familiars en un convent de trapencs, sinó d'aconseguir un ambient on pugui sorgir fàcilment el diàleg, la reflexió, l'oració.

Moltes famílies reconeixen que viuen immerses en el soroll, sigui el soroll interior a la pròpia casa, sigui el que produeixen els veïns. Com podran aconseguir un espai de silenci? Sovint penso que les esglésies podrien ésser també una oferta de silenci per a moltes persones que el cerquen i el necessiten. No ho hauríem d'excloure, més aviat seria bo fomentar-ho. Trobar el silenci és sovint trobar la pròpia interioritat, i àdhuc trobar Déu.

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ Va néixer a Cesarea de Capadòcia, a l'actual Turquia, el 330
- ☐ Bisbe, promotor de la litúrgia i d'institucions benèfiques
- ☐ Com a monjo va impulsar i regular el cenobitisme d'Orient
- ☐ Doctor de l'Església, com el seu amic sant Gregori Nazianzè
- ☐ Va morir el 379

La família de Basili el Gran era d'aquelles plenes de personatges il·lustres del cristianisme: la seva àvia era santa Macrina i l'avi va ser màrtir durant les persecucions romanes. La mare era santa Emèlia i els seus tres germans també van ser sants. Basili, doncs, va ser la culminació d'aquesta tradició familiar tan destacada.

Educant doncs en una vivència cristiana profunda aviat va demostrar una inclinació clara per a la vida retirada. Va menar vida d'anacoreta en llocs apartats d'Anatòlia juntament amb el seu amic, i més tard patriarca de Constantinoble, Gregori Nazianzè. Va ser en aquest recés, durant el 358, que va escriure unes regles per a la vida cenobítica que van ser cabdals per al desenvolupament del monaquisme,

Sant Basili el Gran

sobretot a Orient. També va destacar per la defensa i la divulgació del dogma de la Santíssima Trinitat i per la seva lluita contra l'arrianisme, promogut per l'emperador romà d'Orient Flavi Valent.

L'any 370 va haver d'abandonar la vida retirada perquè va ser nomenat bisbe de Cesarea de Capadòcia, la seva ciutat natal. En aquesta etapa va desenvolupar la seva vessant més caritativa fundant en aquesta seu episcopal nombrosos hospitals i hospicis per a pobres i peregrins. En els darrers anys de la seva vida, doncs, es va dedicar a ajudar els més necessitats. Sant Basili ens va deixar un llegat de textos teològics, homilètics i epistolars important. Per tota la seva obra sant Basili el Gran va ser declarat doctor de l'Església.

Testimonis vocacionals 2002

VERA LÚCIA, 24 anys, del Brasil

«Mai no havia pensat de ser religiosa. Duia una vida com qualsevol jove de la meua edat: estudiava, treballava, tenia nòvio... Un dia em van convidar a participar en les trobades vocacionals. En les primeres convivències no vaig sentir res d'especial i realment no sé per què hi anava. Fins que un dia, en un moment de pregària, vaig preguntar al Senyor què volia de mi i vaig sentir fortament en el meu interior que em cridava a ser religiosa. A partir d'aquí va començar una lluita amb mi mateixa i amb la meua família. Però l'amor de Déu és més fort que les dificultats i les pors, com ho demostra el fet de ser aquí per fer els vots perpetus amb molta alegria, pau i conscient que el Senyor és amb mi i m'ajudarà a mantenir la fidelitat fins al final.»

PAQUI GODOY, 37 anys, de Barcelona

«Com qualsevol jove, la meua vida consistia a treballar, divertir-me, sortir amb alguns nois... Va haver-hi un moment en què el Senyor em va sensibilitzar envers les persones més necessitades i em vaig involucrar més en la meua parròquia, en un voluntariat en un hospital psiquiàtric i en un departament de missions.

Jesús, a través de les persones que anava posant al meu camí i a través del que jo vivia, em va fer descobrir que volia alguna cosa de mi, no només que hi dediqués unes hores o un temps, sinó que hi dediqués la meua vida. Malgrat les resistències. Ell va vèncer, i sóc aquí avui per lliurar tot el que sóc i tinc a Ell i als meus germans.»

M. DEL MAR PEÑARANDA GÓMEZ, 29 anys, de Múrcia

«Després d'acabar la carrera de Magisteri, als 21 anys vaig entrar a la Congregació de les Germanes de Nostra Senyora de la Consolació. Jo era aquell jove ric que ens presenta l'evangelí, tenia moltes riqueses: una família, amics, estudis... però Jesús em va mirar als ulls i em va demanar que el seguís. El jove ric no el va seguir i se'n va anar trist. Jo vaig decidir seguir-lo i sóc feliç, perquè Jesús m'estima com sóc i m'ajuda a estimar tots els homes.»

MARIBEL MARTÍNEZ, de Mèxic

«Als 17 anys vaig sentir un fort impuls de seguir Jesús d'una forma especial, però la lluita entre respondre a l'atracció de l'amor de Jesús i deixar la meua família, estudis, amics, diversions, "la meua llibertat"... m'impedien fer el pas. La crida era al cor i no deixava de parlar de moltes maneres. Cada vegada era més forta i insistent, de manera que als 21 anys, davant del sagrari de la meua parròquia, m'hi vaig llençar amb la certesa que Ell em cridava pel meu nom i vaig iniciar un nou camí que avui és consagrat per a Ell per sempre.»

ADRIANA APARECIDA DA SILVA, 30 anys, del Brasil

«Brasil és un país ric i alhora molt pobre. Va ser a partir de la realitat de pobresa i injustícia, que en mi va néixer el desig d'ajudar i servir, però com? El Senyor em mostrava el seu projecte per a mi cada dia, i així vaig conèixer persones que van ser instrument de Déu. Vaig començar a participar en un grup de joves, a catequesi i a treballar en un col·legi de les germanes de la Consolació. A través de trobades vocacionals i el meu desig creixent de servir els altres, em vaig anar trobant més íntimament amb Déu: "M'heu seduït, Senyor, i m'he deixat seduir".»

AURORA MECHÓ, 31 anys, de Nules (Castelló)

«La meua vida fins als 21 anys transcorria entre els estudis i gaudint dels meus amics els caps de setmana, tot i que hi havia en mi un desig profund de cercar quin era el sentit de la meua vida. En aquesta situació em van convidar a participar en el II Congrés Internacional del COM (Moviment Consolació per al Món) que es va celebrar a Tortosa. Per a mi aquells dies van ser un canvi radical en la meua forma de pensar i veure tot el que m'envoltava; més encara, va ser una trobada personal amb Jesús Ressuscitat que em convidava a conèixer-lo més a través de la seva Paraula i en els Sagraments. Des d'aquell moment vaig començar a fer un camí de fe al COM i a cercar com seguir-lo dins de l'Església, perquè em sentia molt interpel·lada interiorment a lliurar la meua vida a la vida religiosa. Acompanyada aquest temps per la seva Paraula, que consola profundament al cor, vaig descobrir que Jesús era per a mi com el tresor amagat al camp, per la qual cosa val la pena deixar-ho tot i seguir-lo. Avui em sento impulsada pel seu amor a respondre-li des de la meua feblesa amb un sí per sempre, recolzada en la seva fidelitat.»

CAROLINA RUIZ, 31 anys, de Xile

«Dono gràcies a Déu per haver-me triat amb tot el que sóc i tinc. La meua família és molt nombrosa, tinc nou germans, i el que és genial és que dues de les meves germanes grans van sentir la crida de Déu, però en conèixer els que avui són els seus esposos van desistir. A més, el meu pare volia néts i jo fills, però les paraules de Jesús van arribar al meu cor: "Molts són els cridats, però pocs els escolts." Així que tot va anar canviant al meu interior.

Quan vaig conèixer les germanes de la Consolació a les missions del meu poble em van meravellar, i el seu carisma —consolar, consolar, consolar...— no deixava de ressonar al meu interior. Vaig experimentar profundament la seva consolació, no sabia on ni com, però hi havia alguna cosa en mi que va començar a inquietar-me. Jo era noia de parròquia, de grups juvenils i de treballar molt a la catequesi. Aquí em vaig posar en contacte amb les germanes i des d'aquell dia no he deixat de relacionar-m'hi. Avui, com santa M. Rosa Molas, faig meves les seves paraules: "Qui arriba a provar com n'és de dolç Déu, no pot deixar sense tanta violència aquest exercici tan suau." Com deixar-lo, com abandonar-me si Ell va tenir la iniciativa i va ser creatiu en l'amor per captivar-me i segellar amb mi l'aliança eterna?»

Catorze joves religioses de la Com

JESÚS/TORTOSA.— «Exuberància, alegria i fe» podria ser el títol del tríptic de la festa viscuda el diumenge 15 de desembre del 2002 a la Casa Mare de les Germanes de Nostra Senyora de la Consolació, al barri de Jesús (Tortosa). Catorze joves amb les idees molt clares i un profund desig al seu cor van emetre els vots perpetus. Set eren espanyoles i la resta de Mèxic, el Brasil i Veneçuela. El bisbe Salinas va presidir una eucaristia concelebrada per set preveres. Va rebre els vots la superiora general, la mare Rosario Cobo, acompanyada per la formadora, germana M. Dolores García.

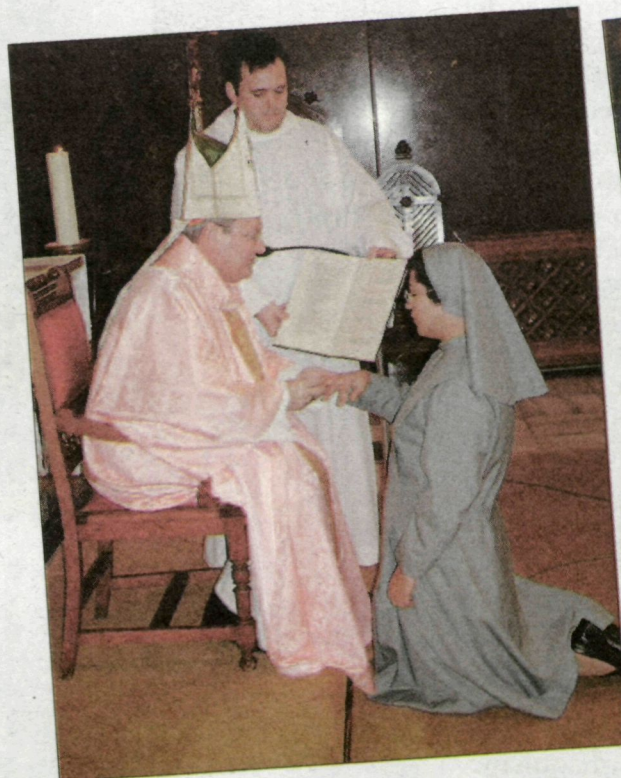

Consagrades per consolar e

La missa va durar 125 minuts, viscuts a ritme contemplatiu i participat. Exuberància de monicions, cants, molts cants sostinguts per guitarres. Les catorze religioses van ser cridades pel seu nom i cognoms. Van respondre: «Sóc aquí, Senyor, tu m'has cridat.» El bisbe, tot i que portava escrita l'homília, no la va llegir. Va sintonitzar amb l'assemblea i es va adreçar familiarment al cor de les professes, familiars i amics. Més de sis-centes persones omplien les naus de l'església en què es conserven les despulles de la fundadora, santa M. Rosa Molas.

En un context com aquest, Mons. Salinas es mostrava ple d'entusiasme: «En el

diumenge litúrgic de l'alegria, expressat pel color rosa dels ornaments, el prelat us rep com a Església renovada i compromesa a l'estil de la mare fundadora. Estem contents perquè fareu present el seu carisma fundacional. Estigueu alegres perquè heu trobat el tresor del Regne de Déu. El Senyor us diu: "No tingueu por. Jo sóc amb vosaltres."» Els va parlar de la seva vocació i dels tres vots que aquell dia prometien per sempre: «Penso que la vostra vida és com un roser que naturalment tindrà espines que seran ocasió de fidelitat esponsal. Pels vostres vots de virginitat, pobresa i obediència us sentireu més lliures i fortes per fer present el Senyor Jesús. Ho fareu

Consolació emeten els vots perpetus

a Déu el món

preferentment en hospitals i col·legis.» El carisma de santa M. Rosa Molas s'encarnava així en 14 religioses consagrades per consolar: «De fet i de dret sou universals pel vostre naixement i vocació de servei i esteu disposades a consolar arreu del món. La virginitat us farà més fecundes com a esposes de Jesucrist, estimant sempre i sense fronteres. La pobresa us ajudarà a compartir els béns i fer-vos properes als més pobres. Mai no adoreu els vedells d'or que brillen en el consumisme. Obeireu en el projecte del Regne de Déu guiades per les superiores, que són germanes que comparteixen la missió de l'Església. En definitiva, el vostre baptisme creixerà fins a la ple-

nitud de l'ésser cristià.»

Arribat el moment àlgid de la cerimònia, es van cantar les lletanies dels sants amb adjectius teologicopoètics proposats per Roma l'any 2000. Tot seguit, les religioses van pronunciar de forma personalitzada el compromís ritual dels vots perpetus davant de la superiora general, i després de la pregària episcopal el prelat va imposar l'anell nupcial: «Rep l'anell de la fe i guarda fidelitat al teu Espòs.» Un cant en castellà i portuguès va marcar el punt i a part de la consagració: «Jesús, m'estimaràs, jo t'estimaré, aliança eterna entre tu i jo... fins que la mort ens uneixi més.»

Al final, la superiora general els va dir: «Des d'ara us seran comunes totes les coses en la vostra congregació.» Un llarg aplaudiment va rubricar l'ingrés definitiu de les catorze religioses a la família consolacionista. Els 125 minuts al temple es van allargar durant tres hores als jardins, passadissos i al dinar de familiars. L'esdeveniment bé s'ho valia. L'Església acabava de guanyar 14 religioses consagrades per a tota la vida al servei de Déu i dels homes.

J. Blanc i Bahima

La cerimònia de consagració perpètua de les 14 joves religioses de la Consolació, presidida per Mons. Salinas, va tenir moments molt intensos, viscuts en un ambient de gran joia.

Testimonis vocacionals 2002

ANA EDO, 26 anys, de Benicarló (Castelló)

«L'ambient cristià i compromès de casa meva em va fer sensible a l'amor de Déu i a l'ajuda als més pobres. A casa meva era normal fer servir el temps i les energies per ajudar els altres.

En una Pasqua juvenil vaig descobrir que Déu em necessitava per fer d'aquest món un lloc més humà i em convidava a viure una relació íntima i personal amb Ell. Em vaig comprometre en la parròquia i en el moviment del COM; entre activitats i pregàries veia cada cop més clar que Déu em cridava per ser seva, tot i que amb la certesa també creixien les pors.

No sé com va passar, però Déu em va donar la força enmig de les dificultats i incomprendiments per estendre les ales i volar cap a un nou horitzó: ser de Déu i per als altres amb el consol de Crist.»

AGUSTINA ORTEGA SÁNCHEZ, 35 anys, de Granada

«Vaig conèixer les germanes de la Consolació en la meua època d'estudiant a la universitat. Cercava quelcom més que a la meua vida diària no trobava. Jesús es va fer el trobadís en el meu camí i em va oferir aquella llibertat i felicitat que sempre havia cercat si era capaç de córrer el risc de seguir-lo.

Malgrat les meves lluites i resistències, un cop acabats els estudis em vaig llençar amb alegria i il·lusió a viure per a Ell i amb Ell.

Vaig sortir de casa en un moment difícil perquè la meua mare es quedava sola, però quan Déu crida Ell dóna la gràcia. Avui vull viure intensament el projecte de Déu essent allò que estic cridada a ser: consolació per al món.»

FABIOLA HERNÁNDEZ OROZCO, 26 anys, de Mèxic

«La consolació em va trobar quan tenia 16 anys. En aquells moments estava inquieta i cercava "alguna cosa", sense saber gaire clarament què. En el meu camí, els germans maristes i altres persones em van ajudar a trobar Jesús. La catequesi, els recessos, pregàries juvenils i sobretot una Pasqua vocacional van ser mitjans per descobrir que l'amor de Jesús era tan fort que ja no em demanava que fes coses sinó que em cridava a seguir-lo: havia vist el desconsol de les persones, el seu buit... i Déu em cridava des del fons del meu ésser: "Consola el meu poble."

Cercava "alguna cosa" i em vaig trobar amb Algú, Jesús, Ell és qui em va ajudar a superar les dificultats i deixar-ho tot per viure la consolació. Estic contenta perquè Déu ha volgut fer una aliança amb mi, pel seu amor incondicional i perquè continuem fent camí plegats.»

YRENICE PRIETO, 28 anys, de Veneçuela

«La meua vida transcorria dins de la normalitat de qualsevol jove de la meua edat. Als 17 anys el Senyor va trucar a la porta. Sentia la necessitat de servir-lo en els més pobres, ser la veu dels sense veu, dels indígenes que tantes vegades són colpejats i maltractats per la societat. Vaig decidir respondre-hi deixant família, amics, nòvio... perquè la veu que sentia dintre meu era més forta que qualsevol altra motivació. I el Senyor avui em crida a segellar amb Ell una aliança perpètua per continuar duent la consolació i donar a conèixer el seu amor, bondat i misericòrdia allà on Ell m'envia, des d'allò que sóc i tinc.»

M. LILIA RANGEL, de Mèxic

«A l'edat de 34 anys vaig sentir la crida més forta de Jesús que em convidava a seguir-lo més de prop. Al principi va ser difícil perquè ja havia viscut un tram del meu camí, però vaig descobrir que era el més bo per a mi i avui estic a la Casa Mare disposada a consagrar-me, perquè vull pertànyer a Ell per sempre.»

FILO GÓMEZ, 28 anys, de Granada

«Cercava alguna cosa nova per a la meua vida i em vaig trobar amb un grup de joves, COM —que porten les germanes de la Consolació—, plens d'entusiasme i d'una alegria especial, contagiosa. M'hi vaig enrolar i vaig descobrir la causa d'aquesta alegria: Jesús. Ell es va apropar a mi i em va convidar a seguir-lo.

Jo no necessitava ser religiosa per seguir el Senyor amb radicalitat, no ho volia, això no era per a mi. Va ser un dia, a la residència d'ancians en la qual era voluntària amb el noi que m'agradava, quan un ancià em va preguntar: per què te'n vas?, per què no et quedes amb nosaltres? Va ser en aquell moment quan se'm va obrir aquest altre camí, viure lliurant tot el meu temps, no només el meu temps lliure, viure essent només per a Déu i tenint per casa el món. Déu em crida a això: pertànyer només a Ell, perquè m'estima amb tot el que sóc i vull respondre a tant d'amor essent instrument de la seva misericòrdia i consolació.»

CAROLINA LAHUERTA, 28 anys, Vall d'Uixó (Castelló)

«Vaig començar a pensar de ser religiosa als 18 anys, després d'una forta experiència de trobada amb Déu en una Trobada Internacional del COM. Fins llavors mai no m'havia passat pel cap.

Em semblava poc el temps i les energies que dedicava als altres. Volia donar més, volia donar-ho tot i vaig descobrir qui havia posat en el meu cor aquest desig. Experimentar el Déu del Consol a la meua vida em va animar a fer el pas i vaig començar un nou camí o, més ben dit, vaig continuar el camí que Déu havia somiat per a mi. Li vaig dir: "Senyor, compta amb mi." Avui li continuo dient: "Teva per sempre, que essent tota teva, sigui tota per als altres."

Avui visc feliç l'aventura apassionant de ser instrument de la seva Consolació, assaborint l'alegria de pertànyer a Ell per sempre i que així altres el coneguin i l'estimin, amb allò que són i tenen, com a únic tresor pel qual val la pena lliurar la vida.»

Tarragona

diòcesis

La immigració, tema central de la I Jornada de Voluntariat de Càritas

■ La religió va ser considerada possible nexa d'unió entre cultures

TARRAGONA.— El 17 de novembre passat va tenir lloc a la residència de La Salle de Tarragona la I Jornada de Voluntariat de Càritas. L'acte va aplegar prop de dos-cents voluntaris de tota la diòcesi i va comptar amb la presència de Mons. Lluís Martínez

Sistach. El tema central d'aquesta jornada va ser l'exclusió social concretada en les persones immigrades, ja que l'acollida i l'acompanyament d'aquest col·lectiu a les nostres parròquies és una realitat creixent.

Cap a dos quarts d'onze, després de l'acollida dels voluntaris i d'una acurada pregària inaugural, va tenir lloc la ponència de Xavier Torrens, professor de Ciències Polítiques de la Universitat de Barcelona. Sota el títol «Podries ser tu. L'exclusió de les persones immigrades ens inclou a tots», el ponent va proposar una reflexió sobre el fenomen

de la immigració entès com una recerca de recursos per part de les persones immigrades. Però tot canviant de perspectiva, va plantejar una pregunta que moltes persones no s'han plantejat: com actua la societat que acull? Actua amb por a la invasió, amb por de perdre alguna cosa (treball, recursos socials, recursos econòmics, assistència, etc.). Cal canviar aquesta conducta social i arribar a un model d'integració multicultural que suposi una acceptació de la seva cultura i arribar a una actitud positiva de diversitat. Cal treballar en comunitat per superar la comoditat que implica models com el segregacionista que divideix les societats en dues parts: nosaltres i ells; o com l'assimilacionista, en què la persona immigrada serà acceptada però no la seva cultura ni la seva identitat. El mateix Xavier Torrens va proposar un text de l'Evangeli que convida a la reflexió: «Quan un immigrant vingui a instal·lar-se al vostre país, no l'exploiteu. Al contrari, considereu-lo com a nadiu, com un de

vosaltres. Estima'l com a tu mateix, que també vosaltres vau ser estrangers en el país d'Egipte» (Lv 19,33-34).

Un cop acabada la ponència va començar un treball de grups que va reflexionar sobre la xerrada i va posar en comú experiències pròpies dels voluntaris de Càritas. Es va arribar a conclusions com que la

conformen aquesta nova societat que ha nascut i ha d'evolucionar.» També es va parlar sobre el tractament informatiu que es fa de la immigració als mitjans de comunicació, que no fan present cap notícia positiva, mentre s'inclinen més pels aspectes foscos del fenomen, cosa que provoca una contínua desconfiança i la por de perdre que ens pot portar al rebuig.

Tot seguit, M. Carmen González, del Departament de Comunicació i Sensibilització dels Serveis Centrals de Càritas diocesana, va presentar els materials de les campanyes institucionals de Càritas (Nadal, Dijous Sant i Corpus). Com a novetat es van comentar les guies didàctiques i de contingut que s'han elaborat per treballar les campanyes a nivell parroquial.

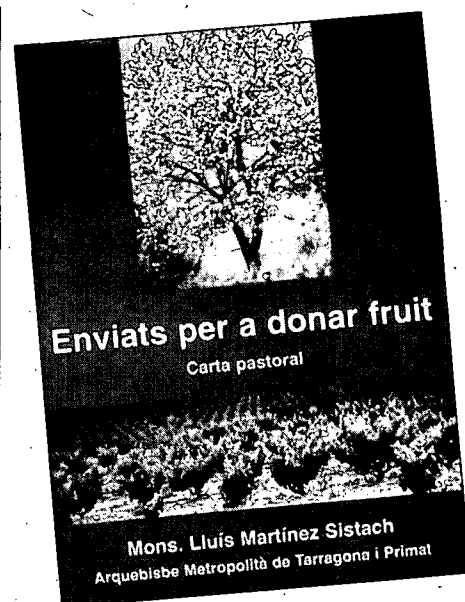
Finalment, després de l'Eucaristia presidida per l'arquebisbe, es va tancar la jornada amb un concorregut dinar de germanor, des d'on es va agrair la tasca silenciosa, però essencial, dels voluntaris de Càritas i es va convidar a continuar aportant el granet de sorra a la comunitat.

Joan Boronat

L'assemblea va aplegar dues-centes persones.

immigració és un fet i és un fet creixent: «Hem d'assumir-ho, només així podrem afrontar la situació amb una actitud positiva i receptiva. Cal buscar punts d'unió entre les nostres cultures, i aquesta connexió podria trobar-se en la religió, intentant treballar els aspectes religiosos de totes les comunitats que ens apropen com a creients i com a membres d'una comunitat activa i acollidora. Això portaria a una implicació de totes les parts en el procés d'integració: tots tenim quelcom per aprendre i tenim quelcom per aportar; cal treballar l'enriquiment mutu de les diferents cultures que

Nova carta pastoral de Mons. Lluís Martínez Sistach

TARRAGONA.— Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, acaba de publicar la carta pastoral titulada *Enviats per a donar fruit*, la tercera del seu pontificat a l'arxidiòcesi de Tarragona.

Amb aquesta carta pastoral Mons. Martínez Sistach desitja comentar dues novetats: el nou Pla pastoral i l'Agrupació de parròquies. Totes dues estan pensades per ajudar a fer de l'Església la casa i l'escola de la comunió i de la missió, i han estat el fruit del treball del Consell Episcopal amb la participació dels preveres i diaques, dels religiosos i religioses, i dels laics i laiques dels diversos consells pastorals. La carta, de la qual se n'ha fet una versió en llengua catalana i una altra en llengua castellana, consta de 68 pàgines on es recullen una salutació, tretze capítols i un apèndix dedicat al Pla pastoral diocesà. Des del bisbat tarragoní es convida tothom a llegir *Enviats per a donar fruit*, carta pastoral que es pot demanar a les parròquies. (C.C.)

Curset de presentació de la nova Acció Catòlica

TARRAGONA.— La Delegació Diocesana d'Apostolat Seglar i la Coordinadora Diocesana d'Acció Catòlica de Tarragona organitzen el curset de presentació de la nova Acció Catòlica. El curset tindrà lloc els dissabtes 18 de gener i 15 de febrer a la Casa d'Exercicis Cardenal Arce de La Selva del Camp, de 9.30 a 18.30. La ponència de la primera jornada del curset

serà a càrrec de Mn. Miquel Barbarà, vicari general de l'arquebisbe, sota l'enunciat «Quin món, quina Església, quin laïcat?» La segona ponència desenvoluparà el tema «La formació i l'espiritualitat a l'Acció Catòlica» i serà presentada per Jaume Dentí.

L'objectiu del curset és conèixer la nova Acció Catòlica com a instrument singular de l'Església a l'hora de promoure un laïcat associat, adult i evangelitzador. Els destinataris són els laics que participen en consells pastorals; laics implicats en activitats parroquials; laics que volen compartir la seva fe; laics que volen ser testimonis de l'Evangeli en societat; preveres, seminaristes, religiosos...

Les inscripcions al curset es poden formalitzar trucant al telèfon 977 233 412 o escrivint a apostolat.seglar@arquebisbattarragona.org. El preu per dia (dinar inclòs) és de 10 euros. (J.B.)

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Vic

El bisbe Guix presenta la seva renúncia

■ Mons. Josep M. Guix va fer 75 anys el 19 de desembre passat

VIC.— El bisbe de Vic, Josep Maria Guix, ha presentat recentment la carta de sol·licitud de renúncia al càrrec al papa Joan Pau II, amb temps suficient perquè el document estigués en mans del Summe Pontífex abans del dia 19 de desembre, data del seu 75è aniversari. Aquell mateix dia, a la seva diòcesi, va fer una emotiva roda de premsa anunciant la seva retirada en espera que el Sant Pare li designi successor.

El mateix dijous dia 19 de desembre, a la sala de Sínodes del Palau Episcopal de Vic, el bisbe Guix va començar la roda de premsa de presentació de la seva renúncia amb una referència als records de la infància, a la Coromina, prop de Cardona. Els motius de la sol·licitud els va especificar així: «Jo la sol·licito per malaltia i per haver complert l'edat.» El fet d'haver complert 75 anys se suma a la malaltia que pateix des de fa 2 anys, que benauradament no li és impediment per fer vida normal. És per això que Josep Maria Guix va explicar quin és el seu desig de cara al futur: «Estar al servei de l'Església d'una altra manera, ja sigui des de la pregària o fent algun servei puntual quan sigui necessari.» Guix vol imitar l'actitud del doctor Masnou, també bisbe emèrit de Vic, en el sentit de, a partir d'ara, «no entrar en els assumptes de la diòcesi».

Per pròpia voluntat, el que serà bisbe emèrit de Vic, compartint títol amb el Dr. Masnou, anirà a viure a les Germanetes dels Pobres de Vic, per respondre a la seva intenció de «ser un vell entre els vells». Aquest testimoni de pobresa el compaginarà amb alguns serveis religiosos que hi farà a títol personal, ja que oficialment, i segons les seves pròpies paraules, «no hi vaig a fer de capellà».

La seva trajectòria com a bisbe compta ja amb 34 anys, fet que el converteix en el bisbe en actiu més antic —que no vol dir el de més edat— que hi ha a l'Estat espanyol. Els moments més difícils els situa a Barcelona pels volts de l'any 1968, temps en què les homilies dels capellans eren multades, es produïen tancaments a les esglésies, i sovintejaven les retencions de capellans a comissaria. Freqüentment aquests reclamaven la intervenció de Josep Maria Guix, aleshores delegat del bisbat de Barcelona, per tractar amb el Tribunal d'Ordre Públic. L'enrenou viscut durant aquella etapa va fer que, quan va ser nomenat bisbe de Vic, se sentís molt més còmode, de manera que per a ell va ser com «posar-me les sabatilles», fent referència als casos que es té un bon mal de peus. A tall d'anècdota, aquesta va ser l'expressió que va utilitzar el doctor Guix per respondre a una pregunta del papa Joan Pau II sobre com vivia el canvi durant una visita *ad limina*.

Canvis al bisbat de Vic

La successió i el nomenament d'un nou bisbe per a la diòcesi de Vic s'espera per als propers mesos, a tot estirar fins al mes de juny. El doctor Guix preferiria que «si pot

ser per Pasqua no sigui pel juny». Es mostrà convençut que la Secretaria d'Estat del Vaticà i la Nunciatura tindran en compte la necessitat que el nou bisbe sigui de l'àrea catalana: «Crec que ho tenen assumit. No dic que sigui català, però si de l'àrea catalana, i que entengui i parli el català correctament.»

En relació amb el que li agradaria can-

Mons. Guix, durant la roda de premsa.

viar de l'Església catalana Guix ho té clar: «S'ha de mirar de refer aquella unitat que hi havia històricament i que ha quedat estructuralment afectada. Històricament Catalunya sempre havia estat una unitat eclesiàstica: la Província Eclesiàstica Tarraconense, però l'any 1964, per premiar Barcelona, que és una ciutat que té un relleu especial innegable, van voler crear l'arquebisbat. És una situació excepcional perquè com a arquebisbat no tenia diòcesis sufragànies. Amb això Barcelona i Tarragona van passar a tenir la mateixa categoria, tot i que Tarragona va mantenir el títol de seu metropolitana, o sigui que tenia diòcesis sufragànies. Barcelona, en canvi, depenia directament de Roma; això a la pràctica va fer que es trenqués una mica la unitat històrica mantinguda durant segles. Aquesta unitat es pot refer una vegada aprovada la Regió Eclesiàstica.»

Una altra opinió del doctor Guix fa referència a la Conferència Episcopal Ca-

talana, que valora com una qüestió encara per madurar «tot i que pot canviar qualsevol dia». I explica que «abans de les trobades de províncies eclesiàstiques se'n deia que es reunien "en" conferència episcopal, com també podria ser que d'aquí a uns quants anys la Conferència Episcopal desaparegués... En aquests moments, i tal com diu el dret canònic, la Conferència Episcopal Catalana seria inviable perquè les Conferències es corresponen als estats, no a les nacions.

Terrorisme i nacionalisme per separat

Una qüestió encara d'actualitat per l'allau de crítiques que ha aixecat i pel seu caràcter polèmic és el document de la Conferència Episcopal Espanyola sobre terrorisme. A parer del bisbe Guix, «un document sobre el nacionalisme hauria estat convenient, però més preparats i previnguts nosaltres, perquè allà ens vam trobar que es va començar a parlar de nacionalisme sense previ avís i com cal suposar, ningú no portava llibres, apunts, ni assessorament tècnic».

Segons el bisbe Guix molts d'ells haurien estat partidaris de separar-ho: «Hi havia molts bisbes d'Espanya que desitjaven no tractar conjuntament els temes de terrorisme i nacionalisme, perquè veien el problema que això creava a l'hora de votar». De manera que «alguns van votar sí, però no eren contraris al que pensaven els que van votar en contra o es van abstenir, sinó que hi estaven d'acord».

En aquest punt, el bisbe Josep Maria

Guix és optimista: «Certament el progrés és lent, però ara es pot tractar amb tota naturalitat el nacionalisme i fins i tot l'autodeterminació, civilitzadament, sense fer escàrfalls, escoltant-se els uns als altres i dient cadascú el que creu. Això fa 15 anys hauria estat impensable. Les coses en aquest sentit han millorat.»

Valors arrelats al bisbat

Vic era antigament un territori on predominaven el que Guix ha anomenat «valors de ruralia». A moltes cases hi havia els preceptors, que deixaven una certa petja en cultura i religió. Aquests valors avui es van perdent, però en romanen d'altres: «Quan parlin de catalanisme hauran de fer referència a Vic, quan parlin de cultura, romànica, gòtica i medieval hauran de pensar en Vic, concretament en el Museu Episcopal de Vic i en Ripoll, i més ara que està a punt de sortir l'edició facsímil de la Bíblia.» Algunes festes actuals, com la festa de la Mare de Déu de la Llum de Manresa o la del Sant Crist d'Igualada parlen de cultura històrica arrelada al bisbat de Vic, que ha deixat noms tan cèlebres com Jacint Verdaguer, Jaume Balmes o els bisbes Torras i Bages i Morgades.

Juntament amb altres capellans, Guix recorda aquells anys en què de Vic sortien la major part dels capellans que anaven a Barcelona. L'actual sequera de vocacions, Guix l'atribueix als canvis en la composició de la família, en l'ambient social, però subratlla que «no som pas nosaltres els que hem de salvar la situació». Deixa aquesta qüestió a les mans de Déu, tot fent notar que, «per descomptat, Déu actua a través de les persones». Josep Maria Guix ho resumeix amb aquesta frase: «L'Església no és meua ni teua, és de Jesucrist i ell va dir que no la deixaria mai.»

Fàtima Alemany

Foto: David Bricollé/Regió 7

Casa Graupera Mestres Neules des de 1895 a Mataró
 Les autèntiques Neules Graupera són d'Enric Graupera.
 Tres segles d'experiència ens avalen.

c/ Sant Simó, 5 cant. Fossar Xic (Mataró) Tel: 937 550 222 - Fax 937 550 326
 a/e: info@casagraupera.com web: www.casagraupera.com
 Horari: de dilluns a dissabte de 10 h a 14 h i de 17 h a 20.30 h (desembre tots els dies).

Les millors neules de tot Catalunya les de Casa Graupera. És clar!!!
 Tasti les primeres neules en «pot de vidre» de disseny.
 Així com els assortits en caps, record de Mataró. Torrons i polvorons com els d'abans, xocolates de disseny de fabricació pròpia i amb ingredients naturals.
 Aquest Nadal demani Neules de «Qualitat Alimentària»

Servei a Domicili

Casa Graupera us desitja un any 2003 ple de pau i felicitat

De mà en mà
 Francesc Malgosa i Riera

«UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»

En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibreries

Lleida

La família i el viure de cada dia

■ L'Església celebra el dia 29 de desembre el Dia de la Família

En parlar de la vida de la família estem fent referència a les qüestions que ens frapen perquè són part de la nostra pròpia existència. El temari és prou ampli i pot anar des de les ingerències dels que envolten la família fins als mitjans de comunicació i l'abast de les noves tecnologies aplicades a la informació, la comunicació i d'altres elements de caràcter falsament anomenat lúdic, l'absorció que exerceix el treball en la convivència diària i la incomunicació que provoca en la família o, és clar, la invitació permanent al consum que transforma l'existència en consumisme.

Cada dia vivim com a conseqüència del que vam viure en el passat i estem posant les bases de com viurem el futur. És quotidià, però alhora és fonamental dins la nostra existència, arribar a ser conscients d'aquesta realitat. El projecte en comú i la dinàmica de tots els dies es converteix en un àmbit de coherència que ens porta a la realització. Per això cal fer-lo realitat en la vivència diària aplicant-lo a les coses de cada dia, incloses les petites, com estructurar la jornada partint de l'atenció a l'altre, també, però, des de l'atenció al nosaltres. Caldrà trobar moments d'encontre, festius i d'intimitat, en els quals desenvolupar un espai de convivència. Amb tot, es donaran moments en què el tedi i la monotonia colpegen la vida, moments que la quotidianitat es tradueix en anar fent. Cal reeixir i trobar el sentit que cada moment té. Cal, en últim extrem, deixar-se dur «on el cor et porti» tot seguint la intuïció de l'Amor que Ell hi ficat en el nostre cor.

Un altre element constructiu present a la vida quotidiana és el tema dels valors escollits com a manera de viure, i la forma com s'hi és fidel mantenint-los davant la pressió de l'entorn. Tot comença abans de l'aparició de la nova parella, però es converteix en fonamental en arribar al trobament i la decisió d'ésser un de sol. Aquest projecte pensat i parlat, en parella primer, després amb els fills, que s'han de fer participants, es transformarà en font de felicitat sempre que entre la manera de viure la quotidianitat i el projecte hi hagi una relació de coherència i es corresponguin l'un amb l'altra. Hem dissenyat viure així. No tindria cap sentit fer-ho d'una altra manera, ans al contrari, sense aquesta coherència es donarà pas a la frustració, la pèrdua

de l'autoestima, la contradicció, la manca de seguretat... i s'haurà creat un obstacle greu a l'educació (formació de la personalitat) dels fills. Si realment els valors són allò que cadascú, cada parella, creu que ha d'orientar la seva vida, conforme als quals actuarà i estructurarà la manera de sentir, de fer, de relacionar-se... és evident que és quelcom de vàlua, una mena de tresor. Transmetre aquest tresor íntim constitueix un acte de donació immens perquè s'està oferint a l'altre, fonamentalment als fills, allò que per a nosaltres és tan preuat.

Una altra qüestió a l'abast de cada dia és l'educació com a acció que permet l'estructuració de la persona des de la coherència diària. Coherència, sentit comú, serenitat-pau i amor sense caure en la violència atemoridora o punyent que arriba a la traumatització. Això no vol dir que no s'hagi de renyar ni donar explicacions; han de ser-hi totes dues coses, però aquestes, en la mida que l'infant, noi després, pugui comprendre, aquelles, en la proporció de la voluntat i consciència que el renyat arribi a tenir. El càstig és l'acció que tendeix a aconseguir el canvi de conducta raonat i necessari, no el moment d'abocament de tensions i ressentiments. Parlar d'educació és intervenir, modificar, motllurar accions totes impulsades i afavorides per l'exemple i la coherència del qui esdevé model natural per a l'amor.

Arreplegant tots tres vessants, el del

projecte comú, el referent als valors i el de l'educació, apareix un fenomen de màxima importància donada la incidència i actualitat que està prenent avui en dia, que abasta tots tres camps, els influeix, n'és resultat i afecta de ple la vida diària i quotidiana; estem parlant del lleure com a element que omple o deixa ple de buidor l'individu, segons l'enfocament que hi doni.

Reacció de la família davant la vida

La família constitueix un àmbit privilegiat pel que fa al desenvolupament de la vida afectiva i a la vivència dels sentiments, emocions i afectes que s'hi experi-

La família és un lloc privilegiat per desenvolupar el vessant afectiu de la persona.

menten. És ella la que ha d'educar la capacitat d'assimilar-los i ha d'ajudar els seus membres a esdevenir éssers sensibles, a créixer a saber elaborar les emocions, canalitzar les alegries i suportar el dolor davant les realitats pròpies, les que envolten els altres membres o d'altres persones, les quals, en molts casos, són realitats de patiment que fan necessària una solidaritat ferma. Amb aquesta capacitat podran superar la por a la realitat i la fugida vers els diferents àmbits d'evasió que es poden cercar per la incapacitat de reeixir des del sofriment. La presència de cadascú a la família hauria de portar-nos a ser fabricants i exportadors de joia, exploradors de les necessitats i angoixes dels altres, alhora que esponges i aixopluc dels seus dolors. La família és una comunitat de vida on es viu gràcies a l'amor que ella genera. D'aquest amor és d'on surt la llum de l'esperança per viure.

Viure l'amor és apropar-se cada cop més a l'Amor que és Déu. Viure en clau d'amor és tenir Déu entre nosaltres com un més de la família amb qui els vincles poden

arribar a ser tan estrets i íntims com ho són amb qualsevol altre membre. Tenir consciència d'això i relacionar-se és viure Déu profundament, ser a la seva presència d'una manera especial, com s'està davant del Pare, experimentar-ho al nostre interior. Viure així és tractar a cada moment ni més ni menys que amb Ell, el Pare, qui ens estima, i això pot ésser un fet quotidià tot i que no en siguem prou conscients. Cercar aquesta vivència en el dia a dia ens durà a fer-nos més autènticament humans; estimar-se sense mida des de la llibertat ens farà, cada cop més, imatge i semblança de l'Amor.

Molt propers al món emocional i sentimental apareixen els conflictes com a resultat de la mecànica de fregament que es produeix entre els membres d'una família i la disparitat d'interessos i criteris. Tornant al que dèiem abans, no-més l'amor fa que aquestes situacions, naturals, inevitables i, fins i tot, desitjables, puguin fer el seu paper sense ocasionar mals irreversibles a les relacions entre els implicats. D'aquests conflictes, i d'altres de naturalesa personal, esdevenen les crisis com a situacions en què tot trontolla, per, després, emergir amb molt més vigor reeixint la persona. Les crisis suposen un element de canvi

i creixement que no passa inadvertit en les relacions intrafamiliars. És important haver desenvolupat la capacitat de resoldre conflictes, tant pel que suposa d'ajuda als altres quan en puguin tenir, com pel que representa d'habilitat per sortir-se'n quan és un mateix el qui els pateix. Per a la resolució és fonamental el coneixement, la comprensió i l'acceptació, tant del conflicte en si, com, encara més, de l'altre que el pateix i, segurament, ho viu amb dolor. La comunicació serà l'eina que ens permetrà no deixar que la sang arribi al riu i ens mantindrà units sense que el conflicte s'interposi entre tots dos espatllant-ho, potser irremissiblement, tot.

La normalitat passa per la realitat de la pràctica de l'amor, no tant com a element quotidià, sinó com a fonament de la vida que substancialment penetra i forma part de les persones concretes, estructurant-les des del més profund d'elles mateixes, unint-les als altres i establint un lligam que esdevé l'ordit afectiu que ens permet viure. En el fons, hem de fer un esforç per tal de saber copsar el valor de l'autenticitat, la constància, el realisme, la humilitat, la senzillesa, la responsabilitat, i el més important: l'amor. Estimar les coses petites ens pot atansar a la immensitat de la plenitud, però per poder arribar a estimar-les cal conèixer-les, comprendre-les i acceptar-les. Només en el que són i com les vivim, esdevenim el que nosaltres mateixos som.

**Blanca Roca i
Juan Luis Salinas**

Delegació diocesana de la Família de Lleida

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELÈFONS DE LA VIDA
932 047 111 i 932 805 683

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
BONAPLATA, 42, 1º, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

COL·LABORA FENT-TE'N SOCI

☐ SI A LA VIDA, DESITJO REBRE EL BUTLLETÍ INFORMATIU PRO-VIDA

NOM

Adreça

Població

Província

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA- BONAPLATA, 42, 1º, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

Barcelona

Benedicció de les reformes de la residència Sant Josep Oriol

■ El cardenal Ricard M. Carles visita els sacerdots ancians

BARCELONA.— El 26 de novembre passat el cardenal Ricard M. Carles va beneir les obres que recentment s'han fet a la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, ubicada al cor del barri de les Corts. Les reformes han fet possible tenir una infermeria ben condicionada, més habitacions per atendre més sacerdots retirats, i adaptar la casa a les normatives existents.

Van acompanyar el cardenal els membres del patronat que vetlla per la bona marxa d'aquesta institució diocesana: el bisbe auxiliar Mons. Josep Àngel Sáiz, que és el president-delegat, amb Mn. Joan Benito, Mn. Carles Sauró, Mn. Pere Campanyà, Mn. Miquel Badosa, Mn. Joan Casas i Mn. Francesc Raventós. També hi havia el bisbe auxiliar emèrit Mons. Ramon Daumal i tots els altres sacerdots residents, com també la comunitat de Germanes Hospitalàries de la Santa Creu, que tenen la cura immediata de la casa i especialment dels malalts.

Després d'una visió històrica de la casa, es van beneir les noves habitacions des de la sala de

El cardenal Ricard M. Carles va beneir les noves instal·lacions de la casa.

recuperació de la nova infermeria. El cardenal va visitar els malalts i posteriorment van sopar tots plegats al menjador.

La reforma de la residència dignifica els preveres en els anys que poden trobar-se més desamparats. Així compleix la missió per a la qual va ser creada ara fa 125 anys: «L'exercici de la pietat i la caritat cristianes en forma de prestació d'habitatge i assistència corporal i espiritual.» (C.C.)

Noces de platí de la professió religiosa

BARCELONA.— Sovint se celebren a l'Església noces d'argent i fins i tot d'or en la vida religiosa. El que ja no és tan freqüent són les noces de platí, és a dir, l'aniversari dels 75 anys. A Barcelona, però, el 26 d'octubre passat es van celebrar unes noces de platí, les de la germana Montserrat Rius Camps, carmelita de Sant Josep nascuda a Santa Fe de la Segarra el 26 de juliol del 1910. Amb només 14 anys va entrar a l'Institut de les Germanes Carmelites de Sant Josep i el 1927 va fer la professió religiosa.

A la capella de la casa general (c/ Lloret de Mar, 66) es va celebrar el 26 d'octubre una gran festa: una eucaristia solemne a la qual va assistir-hi la mare general amb el seu Consell. A més de la comunitat, van assistir gran nombre de germanes procedents de diferents cases de la Congregació i molts familiars i amics. Va presidir la cerimònia el P. Miquel Bonjonch, acompanyat del P. Ignasi Ricart, tots dos claretians.

La germana Montserrat té ara 92 anys. Ha arribat a aquesta edat amb la ment clara i el cor jove, disposa-

da sempre a col·laborar i ajudar els altres, sobretot als malalts i ancians, amb l'amor i la paciència que la caracteritzen. És molt amant de la música i ha estat organista de la casa general fins que ha pogut.

Durant aquests anys ha desenvolupat a l'Institut diver-

sos càrrecs de responsabilitat: superiora local de diverses cases de la congregació, mestra de novícies, secretària general i vicària general.

La germana Montserrat recorda amb satisfacció Antoni Gaudí, l'arquitecte de Déu, com a ella li agrada anomenar-lo. El va conèixer quan tenia 14 anys, ja a la congregació, i juntament amb la seva germana Maria, també religiosa carmelita, s'encarregava de la casa i de les pertinences de Gaudí. La religiosa explica com ja en els seus anys joves la impressionava i l'edificava el comportament religiós i humà de l'arquitecte. (C.C.)

La germana Montserrat Rius.

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIUS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el clergat nadiu és el fruit d'unes terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de bisbes i sacerdots nadius.

...el clergat nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...100.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFICIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests quatre Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

St. Joseph's Seminary Aboke	Lira (Uganda)	180 alumnes
Seminario Mayor Cristo Sacerdote	La Ceja (Colòmbia)	170 alumnes
Seminari Major Morning Star	Calcuta (Índia)	186 alumnes
Queen of Apostles College Seminary	Tagum (Filipines)	113 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

☐ UNA BECA de 2.000 € facilita 6 anys d'estudi

☐ MITJA BECA de 1.000 € facilita 3 anys d'estudi

☐ UN CURS SENCER per 350 €

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. 932 701 014

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. 977 233 412

25003 LLEIDA
C/ Canonge Brugulat, 11
Tel. 973 267 639

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. 972 203 297

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. 973 350 054

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. 973 480 619

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. 977 440 700

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. 938 832 655

La lluita contra el fuel

■ Voluntaris catalans col·laboren en les tasques de neteja de les costes gallegues

L'Institut Català del Voluntariat (INCAVOL) va assumir a principis del mes de desembre la tasca de coordinar des de Catalunya tot el dispositiu de les persones interessades a viatjar a Galícia per poder donar un cop de mà en la neteja de les seves platges. La Generalitat n'assumeix les despeses de desplaçament i en garanteix la seguretat perquè tots els voluntaris disposin del material adequat i, a la vegada, estiguin allotjats correctament.

ja de les seves platges. La Generalitat n'assumeix les despeses de desplaçament i en garanteix la seguretat perquè tots els voluntaris disposin del material adequat i, a la vegada, estiguin allotjats correctament.

Des que l'11 de desembre l'INCAVOL va posar en marxa el telèfon gratuït 900 300 500 a disposició de les persones interessades a viatjar fins a les costes gallegues per poder posar fi al *chapapote* que ha ennegrit les platges d'aquesta comunitat, l'allau de trucades ha desbordat totes les previsions. Al tancament d'aquesta edició es comptabilitzen en més de 3.000 les peticions per desplaçar-s'hi.

Un primer contingent, al qual van seguir altres en els següents dies, va estar format per més de 500 voluntaris que van viatjar a Galícia durant el cap de setmana del 14 i 15 de desembre. Els cinc primers autocars fletats per l'administració autonòmica catalana van sortir de les localitats de Cerdanyola del Vallès, Tarragona, Girona i Sant Llorenç d'Hortons. La majoria d'aquestes persones tenen entre 18 i 28 anys i van treballar en la neteja de les platges de la costa de Fisterra, a la província d'A Coruña. Van patir molts entrebancs a causa del mal temps i només van poder treballar sobre el terreny unes sis hores per culpa de les marees i de la duresa de la tasca realitzada.

Un altre contratemps que va dificultar

Grups de voluntaris que treuen fuel de les platges.

l'experiència de molt positiva: «Per poc o per molt que facis, ja ets conscient que almenys has fet alguna cosa.»

Aquesta mà d'obra desinteressada s'allotja als col·legis, poliesportius i albergs. La Creu Roja els ofereix l'assistència mèdica, i els desplaçaments es fan sovint amb camions de l'exèrcit.

La gran cara de la solidaritat

El panorama que descriuen les persones que han col·laborat en aquestes tasques de neteja no pot ser més terrible; les seves conseqüències, molt difícils de quantificar des del punt de vista social, econòmic i ecològic. No obstant això, també s'ha pogut apreciar la «gran cara de la solidaritat de molta gent disposada a ajudar d'una manera totalment altruista», assenyala Josep M. Canyelles.

El material de què disposa la persona que treballa a peu de platja i roca està format per unes botes, un vestit aïllant, uns guants i unes ulleres. La duresa d'aquesta feina fa que no tothom pugui realitzar-la. Per això les condicions físiques de les persones són determinants a

l'hora de seleccionar-ne unes i descartar-ne unes altres. Així, qualsevol persona que pateixi alguna malaltia de tipus cutani, respiratori o cardíac serà rebutjada. En qualsevol dels casos el voluntari ha de ser major d'edat.

Però, a més, l'INCAVOL estableix un segon criteri de selecció en què es dona prioritat als grups organitzats que van cap allà «que ja tinguin un material o uns acords establerts...».

A títol individual el mecanisme és «situar cada 15 voluntaris individuals prenent com a referent un agent rural o un bomber per poder garantir que aquestes persones estiguin perfectament coordinades i organitzades». D'aquesta manera s'evita «la desorganització i els criteris poc clars», apunta Josep M. Canyelles.

Es tracta, doncs, d'una gran tasca de solidaritat en la qual l'Institut Català del Voluntariat té com a objectiu principal el fet de col·laborar tant com pugui amb les autoritats gallegues per evitar una «allau de voluntaris descontrolats, i facilitar per tant l'organització... i d'altra banda, garantir la qualitat dels voluntaris que es desplacin des de Catalunya amb un mate-

rial adequat que no vagi en cap dels casos en contra de la seva seguretat», afegeix el gerent de l'INCAVOL.

En el futur no es descarta una especialització en aquestes tasques, en forma de recuperació de certs espais naturals, d'algunes espècies d'animals... encara que en aquests moments aquesta no sigui la principal prioritat, que ara se centra a retirar el corrosiu *chapapote*.

Catalunya, juntament amb Madrid i València, són les comunitats espanyoles amb el contingent de voluntaris desplaçats fins a Galícia més gran. Es calcula que durant els caps de setmana s'han arribat a concentrar a les costes del nord-oest espanyol fins a 7.000 persones. Entre setmana aquestes xifres es redueixen considerablement, ja que la majoria de persones treballen o estudien.

La recomanació des de l'INCAVOL és clara i contundent: és important que s'hi vagi però sempre d'una manera organitzada. Hi ha molta feina a fer i hi haurà prou temps perquè gran part dels voluntaris que així ho han demanat es desplacin fins a Galícia.

El Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya ha establert uns acords amb les entitats i els organismes següents per facilitar els desplaçaments: Fundació Autònoma Solidària de Bellaterra; Bombers de Cerdanyola, Tarragona i Girona; Centro Galego Nos; Servei de Joventut del Consell Comarcal de l'Alt Urgell; Oficina de Voluntariat del Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça; la Federació Catalana del Voluntariat Social i Ecologistes en Acció. Els Agents Forestals i la Creu Roja de Catalunya coordinen els grups de voluntaris no organitzats.

L'INCAVOL està en contacte permanent amb la Direcció General de Protecció Civil i Emergències de la Generalitat, els bombers de la Generalitat, el responsable del voluntariat i la Xunta de Galícia i amb els ajuntaments de Pontevedra, Ferrol, Vigo i Corcubián.

Josep Romero

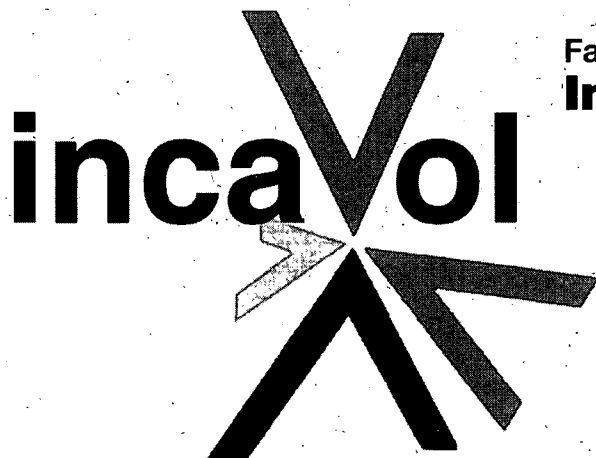
«El "chapapote" ha tenyit de negre el litoral gallec»

i que continua dificultant aquestes feines és, sens dubte, la manca d'organització interna. Segons Albert Magaroles, coordinador dels bombers voluntaris, «l'experiència viscuda ens ha ensenyat que és fonamental la planificació i l'organització general, una qüestió encara no resolta a Galícia». No obstant això, el gerent de l'INCAVOL, Josep M. Canyelles, confia que aquests problemes es resolguin aviat, ja que «hi ha voluntat per fer-ho».

Albert Magaroles espera tornar a Galícia en les properes setmanes i qualifica

Dóna Suport
al voluntariat
a través del món associatiu

Fomenta la Formació
dels voluntaris

Facilita Informació

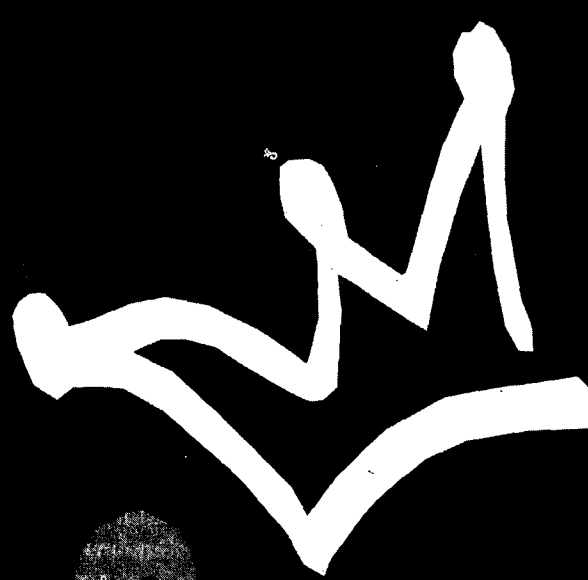
Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Institut Català del Voluntariat

Més informació
012 atenció ciutadana

5ª CAMPANYA

REIS PER A TOTHOM

**CAMPANYA DE
RECOLLIDA DE
JOGUINES NOVES
PER A INFANTS
I OBSEQUIS PER
A GENT GRAN**

PUNTS DE RECOLLIDA: CCU - Centre Cristià del Universitari
VILLARROEL, 81, BAIXOS

Ràdio Estel
COMTES DE BELL-LLOC, 67-69

Càritas
PLAÇA NOVA, 1

**DATES DE RECOLLIDA: DEL 18 DE NOVEMBRE DE
2002 AL 5 DE GENER DE
2003**

PARTICIPA-HI COM A VOLUNTARI/A

**DEL 31 DE DESEMBRE DE 2002
AL 5 DE GENER DE 2003**

PER A MÉS INFORMACIÓ

93 323 33 68

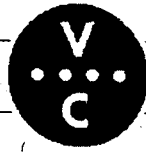

Càritas
Diocesana de
Barcelona

ORGANITZAT PER:

 **ràdio
estel**
FM 106.6

 CCU.
Centre
Cristià
dels
Universitaris

Vida Creixent

El consiliari diu...

Viure el Nadal: exigència de ser fidels

- Una vida plena de fidelitat es nota sobretot pel resultat d'una comunió personal, nascuda i mantinguda per l'estimació.
- Ser fidel demana que descobrim la pròpia intimitat i madurem de tal manera que siguem capaços de viure d'una manera personal i llavors obrir-nos a la relació amb els altres.
- La fidelitat ens demana vèncer l'egoisme de l'autocontemplació per poder acollir l'altre i que l'amor sigui el fonament de viure conjuntament.
- L'arrel de la fidelitat, per tant, és la comunió, l'amor, la donació, la pobresa, la humilitat i la fragilitat.
- Res més precari i més amenaçat que la fidelitat. Desapareix al mateix moment que deixem de custodiar-la i de guardar-la.
- La fidelitat del creient ens porta fins al martiri, és a dir, rebutjar la vida abans que renegar de la fe. El testimoni de donar la vida significa que és més gran ser fidel a Déu i llavors hom abandona la vida.
- Aquest descobriment i discerniment de la voluntat de Déu, no a nivell dels grans principis teològics, sinó enmig de la vida concreta i de les exigències diàries, no és pas una cosa fàcil, sinó tot al contrari, i els cristians més sensibles se n'adonen.
- Per això hem de pregar segons aquestes fórmules litúrgiques: «Senyor, dona'ns llum per conèixer la teva voluntat i força necessària per complir-la», i aquesta altra: «Con-

- cediu-nos, Senyor, saber discernir i practicar el bé.»
- Encara que la fidelitat estigui fonamentada en una comunió sòlida i permanent, de vegades uns dubtes i unes proves ens poden portar a una solitud.
- Hi ha moments que diem: «On eres, Senyor, en aquests moments de lluita i de soledat?»

- Incapaços de reconèixer-nos i d'acceptar-nos, entrem altra volta a la soledat. Se'ns demana que descobrim que l'amor de Déu és més important que la resposta als nostres interrogants, a les nostres malalties i a les nostres inseguretats. I quan descobrim això, llavors descobrim que el més important és ser fidel i complir la voluntat de Déu.
- Descobrim la nostra fragilitat i la nostra pobresa i se'ns demana que siguem oberts i no ens tanquem en les nostres necessitats.
- Jo voldria que la celebració del Nadal fos un mitjà per descobrir totes aquestes coses.
- Saber respondre al silenci i a la

soledat amb la plenitud d'amor i gratuïtat, que és el que realment ens manté en la situació del compromís i del seguiment.

Que aquesta fidelitat ens acompanyi en aquest Nadal i el qui és la Paraula vingui entre nosaltres i planti el seu tabernacle.

Bon Nadal a tots!

Jaume Serrano i Vidal

Consiliari diocesà de Barcelona i interdiocesà de Catalunya, Andorra i Balears

LLEIDA

Inauguració del curs 2002-2003

El 3 d'octubre, Vida Creixent va inaugurar el curs del 2002-2003. Ens férem presents prop d'un centenar de persones provinents d'Aitona, Artesa de Lleida, les Borges Blanques, Serós, els Torms, Torres de Segre; i de Lleida ciutat, representants de les parròquies de la Mare de Déu del Carme, Mare de Déu del Pilar, Sagrada Família, Sant Antoni Maria Claret, Sant Llorenç, Sant Martí, Santa Maria Magdalena, Sant Pau, Santa Teresa Jornet, Santa Tereseta i Santíssim Salvador.

Després de la presentació dels assistents vam fer el rés de les laudes; meditació que va dirigir el nostre consiliari, Mn. Joan Jove, encaminant-nos cap a la convivència amb Déu, amb nosaltres mateixos, amb la societat, amb la natura. Ens va captivar a tots!

Mn. Joan Mora va ser qui, d'una manera molt atractiva i planera, ens va parlar del que serà el tema del curs: «El repte cristià de la convivència.» Com conviure amb esperit cristià en el nostre temps tan diferent, tan canviant, tan ple i a la vegada tan buit; no el temps, sinó les persones. La base de la convivència és l'amor i la justícia; l'esperit de Crist que està en nosaltres l'hem de fer present sempre i arreu (la gota de l'aigua); cal el diàleg, ser justos i estimar tothom. Ha estat una conferència molt enriquidora; es va veure en el diàleg que es va obrir després del descans en presència del bisbe, que va venir acompanyat de Mn. Vicenç Ros. Va ser molt participat i va manifestar d'una manera clara i oberta tant la situació educativa, moral i dels valors d'avui com la formació del passat.

Tots vam celebrar amb joia la missa que va presidir el bisbe, amb qui va concelebrar Mn. Ramon Sanmartí, que es trobava entre nosaltres des de bon matí. En l'homilia, el nostre bisbe va remarcar la necessitat de fer-nos presents arreu i sempre amb l'esperit de Crist; hem de ser llum; molts llumins encesos en un lloc fosc fan claror. La llavor no és pas per estar amuntegada, sinó per escampar-la. La nostra experiència adquirida amb els anys, el

nostre temps i el nostre amor poden ajudar molt la família i la societat.

En l'ofrena, a més del pa i del vi, es va presentar el llibre dels temes del nou curs. En l'Eucaristia es va veure l'esperit de comunió que hi ha entre nosaltres.

Després de la missa vam anar tots a dinar; uns, per diferents motius, a casa seva; i la majoria, cinquanta-vuit persones, ho vam fer, amb esperit de germanor, al restaurant.

La trobada de la tarda va ser més relaxada, i s'hi van donar a conèixer els plans de futur, els comptes i la renovació de la Comissió diocesana.

Ramon Roig i Setó

AGENDA

GENER 2003

Dijous 9: reunió d'animadors, a les 5 de la tarda, a Rivadeneyra, 6, 3a. Aula 1. Tema V: *El lleure, realització personal.*

Dijous 16: reunió d'animadors (castellà), a les 5 de la tarda, a Rivadeneyra, 6, 3a. Aula 6. Tema V: *El tiempo libre, realització personal.*

Una llegenda del Tibet

Diu una antiga llegenda d'un monestir del Tibet que hi havia un lama que era una persona molt sàvia, que havia dedicat tota la seva llarga vida a l'estudi i, en apropiarse a la vellesa, va pensar que tots aquells coneixements que havia adquirit valia la pena deixar-los escrits perquè el seu fill se'n pogués aprofitar. Aleshores es va posar mans a l'obra. Però, després d'haver-hi dedicat molt de temps, quan ho va tenir tot escrit, va veure que havia fet un llibre de mil pàgines, i va pensar: «Això el meu fill no tindrà temps de llegir-ho, he de resumir-ho», i ho va escriure tot de nou posant només allò que considerava que era més important, i en va resultar un llibre de cent pàgines. Novament va pensar: «El meu fill va massa ple de feina, i no ho llegirà», i novament ho va resumir al màxim, i en van resultar deu pàgines. Però, novament va pensar: «El meu fill no tindrà la voluntat de llegir-ho», i aleshores va pensar: «Resumiré tot el meu saber en tan sols tres paraules: estimar, comprendre i intentar. Si el meu fill practica aquestes tres paraules tindrà tot el que jo li puc ensenyar.»

Si nosaltres sabem practicar l'estimar, tal com ens va ensenyar Jesús, tant els de prop com els de lluny i, fins i tot, els enemics; si sabem comprendre tothom, fins i tot, aquells que actuen de manera que nosaltres no podem estar-hi d'acord, tot pensant que tal volta s'han trobat en circumstàncies que nosaltres, al seu lloc, no sabem què hauríem fet; i, si davant dels problemes que hi ha al món no ens espantem, intentant fer alguna cosa, ni que sigui com un granet de sorra o una gota d'aigua, ja que moltes gotes arriben a fer un riu, i molts rius fan els oceans, aleshores serem millors nosaltres i haurem ajudat a fer un món millor.

Daniel Pinya Batlle

Nadal (al món)

L'estrella de Nadal que ja s'atansa talment un missatger del més enllà, ens porta, novament, una esperança d'amor i llibertat a plec de mà.

Així, davant l'arbut o el pessebre, potser abastarem la il·lusió i, entre tants camins de sang i febre, la pau de cada llar serà cançó...

(J. Picola)

De mà en mà
POEMARI

De mà en mà
Francesc Malgosa i Riera

«UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»

En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibreries

cultura

«Ser catòlic a Noruega és igual que ser sacsejat per la pornografia més dura»

■ Janne Haaland Matlary acaba de publicar «El amor escondido»

El amor escondido (Ed. Belacqua) ofereix un testimoni fascinant que t'enganxa des de la primera línia. Una vida posada premeditadament al descobert, amb l'únic desig de convidar a l'esperança en un món cada cop més buit de valors. Janne Haaland, exsecretària d'Afers Exteriors de Noruega i professora de Política In-

ternacional a la Universitat d'Oslo, descobreix en aquest llibre el seu procés de conversió al catolicisme lent i viu. Tot un itinerari espiritual que deixa entreveure la sempre sorprenent pedagogia divina. I ho fa sense extravagàncies ni il·luminismes, amb la senzillesa i l'agraïment d'una persona que se sap estimada bojanment per Déu.

—No és vostè massa jove per escriure ja la seva autobiografia?

—Agraeixo el compliment. Quan un té 45 anys és sempre agradable ser considerada una persona jove, però la vida és massa breu per no parlar de les coses més importants, i en aquesta perspectiva, hi tinc experiència. Des de sempre m'han preguntat per què era catòlica, tant al meu país, Noruega, on els catòlics som minoria, com a fora, on els catòlics noruecs som una excepció. Aquesta pregunta, però, no la puc contestar en una sola frase, així que la idea d'escriure-ho ha anat madurant en els últims anys. Vull que el meu missatge arribi als no catòlics i als no cristians més que ningú, perquè ells pregunten cada cop més pel significat de la vida en la nostra societat post-modernista. Aquest llibre fa sobretot referència a aquesta pregunta.

—El seu llibre es titula *El amor escondido*; de quin amor ens parla?

—Gradualment, a poc a poc he anat descobrint a la meua vida que l'alegria i l'amor de Crist exis-

teixen, però que s'amaguen i no hi podem arribar a través de la indagació racional. No obstant això, em vaig incorporar a l'Església per un procés intel·lectual, interessada en la pregunta de si allí hi havia una realitat objectiva, especialment pel que feia a la moral. Així em vaig acostar a la llei natural i a sant Tomàs d'Aquino, molt desconegut als països nòrdics. Malgrat això, jo no tenia interès en Crist i mai vaig pensar que arribaria a ser cristiana. Era l'última cosa que m'imaginava, sobretot tenint en compte que provenia d'un ambient agnòstic. Però el catolicisme es basa en una relació personal amb una persona com Crist, que no sap fer altra cosa que estimar, i això és molt diferent de la filosofia. Amb tot, quan un inicia la recerca sincera de Crist, encara que sigui merament intel·lectual, Ell atorga la seva gràcia.

—Vol dir que la recerca del sentit de la vida, feta amb autenticitat, condueix inevitablement fins a Déu?

—Penso que cada recerca autèntica dirigeix a Déu, que tot amor veritable és

Déu. El que és important és que un estigui obert a la recerca i ho faci de manera sincera. Moltes de les persones amb les quals parlo regularment no són cristianes, encara que són «més cristianes» que molts catòlics nominals. Som en Déu, en Crist, quan estimem i ens entreguem. El problema és que són molts els que tenen el «cor dur». Estic cada dia més convençuda que «el que cerca, troba», però la part més dura per a l'home modern és cercar amb franquesa i honestat.

—Què ho fa que una dona com vostè, de reconegut prestigi arreu del món, decideixi proclamar als quatre vents la seva catolicitat?

—Ser catòlic o cristianisme a Noruega és tant o igual que ser sacsejat per la pornografia més dura. Però això és una cosa molt comuna entre els cristians. En realitat no té cap importància. Només cal pensar com van patir els primers apòstols, molts dels quals van ser martiritzats. La marginalització que molts cristians experimenten avui no és res comparat amb el que van viure ells. El que és important és dir a la gent que

ha d'existir una unitat i una coherència de vida. No podem ser cristians el diumenge i pagans la resta de la setmana. La mateixa militància cristiana és la que atorga forces per afrontar les dificultats que es presenten. Quan parlo tan clarament de la meua fe, trobo que moltes persones s'hi senten encoratjades. No hem de tenir por de l'opinió pública, hem de fer l'opinió pública nosaltres mateixos.

—De tota aquesta «història d'amor» viscuda en els últims 20 anys de la seva vida, què és el que més l'ha fascinat de Déu?

Janne Haaland és actualment membre del Consell Pontifici Justícia i Pau.

Francesc Malgosa i Riera

De mà en mà

POEMARI

De mà en mà

Francesc Malgosa i Riera

«UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»

En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibreries

vegades ens costi creure-ho. Si hi acabéssim confiant, molts dels nostres problemes desapareixerien.

—*El amor escondido* és un testimoni extraordinari del que Déu és capaç de fer en una persona quan aquesta es deixa; creu vostè que ha arribat el moment que els laics donin la cara i proclamin les raons de la seva esperança?

—M'agradaria que els laics, que som la majoria al món, ens adonéssim que Crist depèn de nosaltres. Els sacerdots i consagrats tenen la seva vocació, nosaltres tenim la nostra. Jo no defenso un integritisme en tot, però entenc que la gent virtuosa és la base de la política i de la societat virtuoses. La societat necessita estar plena de valors cristians. Els laics no han d'amagar mai la seva fe i han d'estar oberts a explicar i proclamar la seva experiència amb respecte. Proclamar la Bona Nova és ser honest amb Déu. Es tracta de ser valent, saber donar i parlar d'una manera que comuniqui pel que fa a la condició humana. El Papa fa precisament això, parla de l'ésser humà d'una manera molt clara i natural.

Samuel Gutiérrez

LES RECEPTES DE

JOAN
Villaró

Dues sensacions diferents

Fa un sol radiant. La ràdio del meu cotxe em delecta amb la música d'una sardana força original. El meu impuls somiador em recorda que algunes tardes o nits d'estiu, gent que moltes vegades ni es coneix uneix les seves mans enllaçades com un símbol d'amistat entre les persones seguint els compassos de la tenora i la resta d'instruments que l'acompanyen. Una combinació entre música, passos diversos i una olor de calamars a la romana del bar de la cantonada. Els calamars pugen cap a la superfície de l'oli, en un bon punt de fregit; només tres o quatre minuts perquè no quedin gaire eixuts. Els braços enlaire dels sardanistes; l'escumadora de la cuinera també, aixecant el peix de l'oli, dues sensacions diferents, però amb el mateix objectiu. La primera, delectar la nostra oïda; la segona, la nostra part gustativa.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tois els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

recull de poesies

Claror del Nadal

Empaitem calius d'estrella
per carrers amb gust de fred,
i el vent, simfonia bella,
té per batuta un avet.

Ens guarnim el pensament
de llaços i llum daurada,
i el sempre dolç Naixement,
silent imatge estimada.

Som pelegrins del record
en camins de solitud,
però Nadal és al cor
amb plàcida quietud.

Tot el desembre amorós
abriga l'Infant Diví
amb la nit de les clarors.

CARME CATÀ

Una setmana més, *Catalunya Cristiana* ofereix als seus lectors una selecció de poesies de tema nadalenc de les moltes que s'han rebut les darreres setmanes a la redacció del nostre setmanari.

«Nativitat»,
de l'Escola
Nord
d'Itàlia.
Museu
Bonnat
(Baiona).

Menys retòrica i més diàleg, per la pau

En aquest món de l'englobat mercat
hi ha un excés global de prepotència,
d'inquietud, terror i violència,
i n'ha crescut un to desballestat;

un desgavell, «molt promocionat»,
que clarament revela l'evidència
d'una mancança i de la inexistència
d'un raonat diàleg adequat.

Falten motius que ens duguin més entesa,
més coneixença, i la comprensió,
pròleg de la pau, però, en l'avinentsa

d'aquest Nadal, donem-nos ja la pau
tot demanant, de cor, al Nadaló:
—Senyor, doneu-nos-la, si us plau: la Pau!

CARLES ROCA I BOIXADERA

Jesús és nat

Davant un fràgil nounat
no pot el cor evitar
una onada de tendresa.

Si és Jesús aquest infant,
el cristià no en té prou
de fer-li gentils moixaines.

Flectant el genoll, l'adora
com al que —li diu la fe—

és el Redemptor del Món.

Exulta d'agraïment,
se sent ple de benaurança,
de pau i de reconfort.

Quina joia té, el Nadal!
Quina llum porta i escampa
el nadó tan esperat!

PERE ROCA GARRIGA

Cova

Cova de Betlem, forat a la terra,
qui et miraria, si tu no ets res!
Cova de David, a dalt de la serra
en tu hi ha nascut el qui tot ho és!
Cova de Jeroni, bíblia i saviesa,
cercant la veritat que Déu ha promès.
Cova d'Ignasi, ressò de Manresa,
per servir i estimar, intens recés.
Coves del món, fred i pobresa!

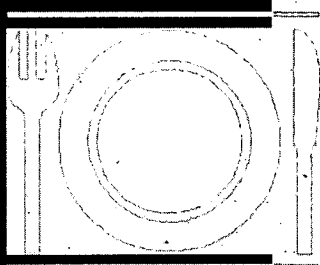
gent que s'amuntega, perquè no té res!
Palaus del món, esplendor i riquesa,
on de pa i joguines, sempre n'hi ha prou,
del Bon Nadal, copseu l'avinentsa!
Coves i cases on hi manca el brou,
tothom qui te cor a vós us mira
recordant pastorets, reis i angelets,
sentint a Jesús que en vós respira.
Coves de misèria, que riques sou!

RAMON PUIG MASSANA

Postres mil vegades bo

INGREDIENTS:

8 llesques de pa, llet,
4 cullerades de melmelada
ou batut
farina, oli.
300 g de formatge fresc
préssec en almívar
1 plàtan
llet condensada

PREPARACIÓ:

Poseu vuit llesques de pa una mica
gruixudes, però només la molla, dins d'un
recipient. Afegiu-hi llet fins a cobrir-ho tot i
quatre cullerades petites de melmelada.
Passats vint minuts, escorreu el pa amb les
mans i afegiu-hi mig ou batut. Feu una
hamburguesa gegant, enfarineu-la i fregiu-la.
Reserveu-la. Ara, amb una forquilla
treballeu 300 grams de formatge fresc
afegint quatre trossos de préssec en almívar
ja triturats i un plàtan. Incorporeu-hi un bon
raig de llet condensada. Poseu la barreja al
mig del pa fregit.

Si teniu algun dubte d'aquesta recepta Joan Villaró us atindrà al tel. 938 793 402.

Festa de l'Orgue a Castelló d'Empúries

CASTELLÓ D'EMPÚRIES.— Organitzat pels Amics de l'Orgue i per la parròquia de Santa Maria de Castelló d'Empúries, el 8 de desembre va tenir lloc al temple parroquial la Festa de l'Orgue. Hi van intervenir un dels dos organistes de la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, el Cor Parroquial de Sant Pere Pescador, l'orquestra de cambra de l'Escola Municipal de Música Antoni Agramont, la Coral Castellonina, la Cobla Rossinyolets i l'Esbart Dansaire de Castelló. Al final, després de les actuacions, molt aplaudides, van interpretar conjuntament els *Goigs de la Puríssima*, de Mn. Lluís Romeu, i la *Salve Regina*, gregoriana. Aplaudim el rector de la vila, Mn. Narcís Costabella, i tots els que contribueixen a dur a terme aquests actes per tal de mantenir en perfecte funcionament el magnífic orgue de la parròquia, germà del que va ser destruït el 1936 a Santa Maria del Mar de Barcelona, ja que tots dos van tenir el mateix constructor. (V.G.C.)

COSM PRIMERA AGÈNCIA MATRIMONIAL DE CATALUNYA

La cerca de parella requereix les màximes garanties.
Més de 25 anys d'experiència.
Dirigida per Psicòloga col·legiada.
Garantia JAC Generalitat de Catalunya.
Informi-se'n gratuïtament i sense compromís,
el nostre equip de psicòlegs li dirà si pot
ajudar-lo/la.

COSM, c/ Balmes, 64, 3r 2a (xamfrà c/ Aragó)
08007 Barcelona
Tel. 934 877 180 - Fax 934 877 148
<http://www.agenciamatrimonial.com>

Verdaguer i els joves

MADRID.— Fins al 9 de gener del 2003 es pot visitar al Centre Cultural Blanquerna (c/ Serrano, 1 - Madrid) l'exposició *Verdaguer vist per artistes joves*, organitzada per la Delegació del Govern de la Generalitat de Catalunya a Madrid i la Secretaria General de Joventut. L'objectiu de la mostra és conèixer si l'obra de Jacint Verdaguer és vigent per als joves catalans d'avui. Els joves artistes plàstics Pere Ginard, Lamine M'Chauri, Daniel Montfort i Begonya Samit donen la seva pròpia resposta personal, fent una aproximació plàstica a l'obra de Verdaguer amb honestat i llibertat. (C.C.)

Diàleg obert entre un creient i un agnòstic

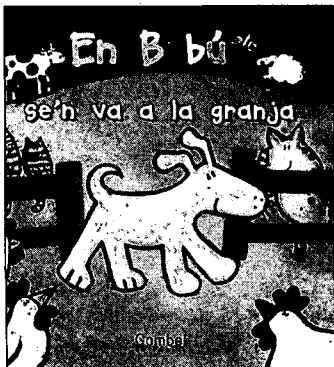
BARCELONA.— Recentment es va presentar a la seu de Cristianisme i Justícia el llibre *¿Sin Dios o con Dios? Razones del agnóstico y del creyente*, publicat per Edicions HOAC. Es tracta d'un diàleg obert entre un creient, el teòleg i jesuïta José Ignacio González Faus, i un agnòstic, el filòsof Ignacio Sotelo. Sobre cada tema, cada autor exposa, en primer lloc, la seva visió, i després cada un escriu un segon article en resposta a la visió de l'altre. D'aquesta manera tots dos presenten «posicions diferents que, en el diàleg, de vegades es distancien i d'altres s'acosten». (C.C.)

LLIBRES PER ALS MÉS MENUTS

Començar a aprendre

Això d'estar-se a casa no és fet per a en Bubú. Ell és un gos groc que gaudeix de les intrigues i les sorpreses, i no li fa res compartir-les amb els nens i les nenes que vulguin llegir els seus contes. Cada pàgina planteja una situació en forma de solapa per jugar a endevinar què hi deu haver a sota. Com que les pàgines són de cartolina no cal patir per les vegades que s'obrin i es tanquin les solapes; és un conte per a mans joves. L'australiana Jeannette Rowe és la creadora de les històries i de la fesomia d'aquest gosset de color groc. L'obra de Rowe és fruit dels anys que va exercir de mestra, de quan observava els infants per descobrir què era allò que realment els atreia dels llibres. (C.C.)

Jeannette Rowe (text i il·lustracions), *En Bubú se'n va a la granja*. Editorial Combel, Col·lecció En Bubú, Barcelona 2002, 20 pàg.

Conèixer els animals del bosc

La marieta fa i desfà, viu al mig del bosc i té per veïns un munt d'animalons que viuen al mateix pi que ella. Són el cuc, el cargol, la formiga, l'abella, l'ocell i la puça. Malgrat que cadascú viu la seva vida, saben del cert que quan s'ho proposen són capaços de passar una bona estona tots plegats. Això sí, no hi ha dia que no es trobin amb alguna que altra trifulga que els espera qui sap on... La sèrie Pas d'aquesta col·lecció de contes està especialment indicada per a infants a partir de cinc anys. Les il·lustracions, plenes de tendresa, donen personalitat a unes històries senzilles que els més petits poden llegir sols. (C.C.)

Josefa Contijoch (text) i Lluís Filella (il·lustracions), *La marieta i el pi*. Editorial Combel, Col·lecció El Cavall Volador, Sèrie Pas, Barcelona 2002, 24 pàg.

L'apassionant aventura del mar

El vell Simbad s'avorria al seu palau de Bagdad. Tot i que havia assegurat a la seva família i als seus amics que mai més tornaria a intentar l'aventura del mar, arran d'una història que li van explicar sobre una illa errant habitada per uns simis força estranys, decideix endinsar-se en un nou viatge apassionant. Així comença el vuitè viatge de Simbad el mariner. L'autor d'aquesta història és el filòleg i periodista Alfredo Fernández Zetta. Ha pretès recrear l'ambient màgic del mític llibre *Les mil i una nits*, el qual ha fet somiar tantes generacions de lectors. (C.C.)

Alfredo Fernández Zetta (text) i Aurora Losada (il·lustracions), *El octavo viaje de Simbad el marino*. Editorial Palabra, Col·lecció La Mochila de Astor, Sèrie Negra, Madrid 2002, 93 pàg.

Per un món més solidari

Amb aquesta col·lecció de llibres, adreçada fonamentalment a infants de sis a vuit anys, els joves lectors poden passar una estona divertida i aprendre mentre acofoixen, fan manualitats... i moltes més activitats. La finalitat bàsica és ajudar-los a reflexionar i analitzar de manera senzilla les seves pròpies actituds davant d'un món millor, humà i més solidari. Són sis contes interactius que formen part del projecte Berakah de l'Editorial Edebé. En aquest quadern dedicat al Nadal, la mainada pot confeccionar argolles nadalenques, cantar una nadala o dur a terme diferents manualitats. (C.C.)

AA.DD., *Jesús et convida a la seva festa. Nadal*. Editorial Edebé, Col·lecció Construïm un Món Nou, Barcelona 2002, 34 pàg.

Una gran història d'amor

«Davant la casa de la Julieta, a la bella ciutat de Verona, un nen mira el mur cobert de grafitis i llegeix els noms i els missatges que apareixen als cors dibuixats. Després es gira, aixeca un instant els ulls cap al balcó i em demana que li expliqui la història d'en Romeu i la Julieta.» Amb aquestes paraules comença aquest llibre, que s'inspira en la història narrada per Luigi Da Porto, publicada el 1532, i més tard immortalitzada per William Shakespeare. L'Editorial Tuscania, a través de la seva col·lecció L'Àmfora Vermella, vol mostrar als infants les grans històries d'amor universals. (C.C.)

Nicola Cinquetti (text) i Octavia Monaco (il·lustracions), *Romeu i Julieta*. Editorial Tuscania, Col·lecció L'Àmfora Vermella, Barcelona 2002, 36 pàg.

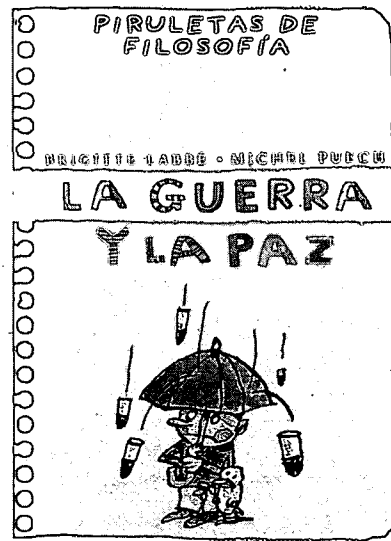
Històries amb rerefons bíblic

En Butllofa, el petit fantasma, té una missió molt important: escapar-se de la torre fosca i arribar sa i estalvi al gran tros de la terra màgica per plantar-hi una llavor meravellosa que és talment mannà caigut del cel. Mentrestant haurà de vèncer moltes dificultats. Ho aconseguirà? Aquesta col·lecció de llibres és especialment indicada per a grups de catequesi i escoles. Són contes on surt una frase feta d'origen bíblic que la gent acostuma a dir sense conèixer la història que hi ha darrere seu. Al final de cada conte el lector trobarà una breu explicació de l'origen d'aquestes frases bíbliques. A més, hi ha una fitxa didàctica a la web de Publicacions de l'Abadia de Montserrat (www.pamsa/infantil.com). (C.C.)

Pilar Lladó i Badia (text) i Marta Balaguer (il·lustracions), *Butllofa, el petit fantasma*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció Mannà, Barcelona 2002, 32 pàg.

Reflexió sobre la guerra i la pau

A la Terra hi ha gent que vol la guerra, però hi ha moltíssima més gent que vol la pau. La majoria de les persones odien la guerra i saben com construir la pau. Llavors, per què hi ha guerres? Què és el que passa? La col·lecció Piruletas de Filosofía, de l'Editorial SM, té com a objectiu ajudar els més petits a reflexionar sobre les preguntes importants que es planteja: la guerra i la pau, la vida i la mort, la feina i els diners, el bé i el mal, la justícia i la injustícia... Cada llibre presenta petites historietes extremes de la vida quotidiana. (C.C.)

Brigitte Labbé i Michel Puech (text) i Jacques Azam (il·lustracions), *La guerra y la paz*. Editorial SM, Col·lecció Piruletas de Filosofía, Madrid 2002, 40 pàg.

Bon dia!

Compren materials d'enderroc (teules, radiadors, fàbriques en desús, reixes, portals, etc.) i material antic (llibres, biblioteques, botigues velles, etc.).

Truqueu a en Raimon o en Pau al
972 645 262

De mà en mà
POEMARI

De mà en mà
Francesc Malgosa i Riera

«UN PONT DE POEMES DEL SEGLE I ALS NOSTRES DIES»

En venda a l'Editorial Claret i a les principals llibreries

El llibre de la setmana

Un nou Planeta?

Hi ha en la loteria dels premis un sens fi de condicionaments que influeixen necessàriament —molt a desgrat d'un mateix— en qui té el compromès ofici de comentar-los. I no tan sols de comentar-los, sinó també d'intentar orientar les opinions alienes, sense que per això traeixi un deure elemental d'honestat, com és el de ser fidel a uns principis que suposen els lectors a qui un es dirigeix.

Vagi això per endavant davant la perplexitat que ens causa l'últim Planeta de la constel·lació multimilionària de l'editor Lara. Perquè el seu «Planeta» se suposa que serà alguna cosa més que un asteroide perdut en el firmament literari, i no quedarà empassat pel forat negre de l'anomimat prematur, o en la densa Via Làctia d'innombrables obres que es recolzen mútuament encara que la seva brillantor individual sigui de poca esplendor; comp-ten amb el fort reflex de les altres.

D'entrada, la família Lara ja procura per endavant que els autors que es presenten a concurs tinguin brillantor pròpia, segons comenten les cròniques i les tertúlies literàries. Molts noms importants

guardonats han reconegut, més o menys vergonyosament, haver estat convidats a entrar en aquest firmament, i són ben pocs —només un?— els qui ho han rebutjat.

A Bryce Echenique el coneixem tots des que van arribar a les nostres mans les aventures i desventures del seu *alter ego* Martín Romaña. Ens sentim atrets pel dinamisme i la vitalitat d'un adolescent peruà, que no desentonava entre els seus companys de generació, i que entrava a formar part de la pleïade d'escriptors sud-americans que engrossien dia rere dia, amb el seu *boom* —així va ser anomenat— el panorama literari de la llengua castellana.

Alfredo BRYCE ECHENIQUE
El huerto de mi amada
Planeta, Barcelona 2002, 280 pàg.

És cert que no vam caure a la trampa ingènua de creure que, en aquest complex món dels països de parla hispànica, tots els escriptors eren si fa no fa iguals en les seves generacions transversals, que ens arribaven de sobte, com en onades, des de més enllà de l'Atlàntic. Hi ha qui ho creu encara, i no acaba d'estar convençut de la diferència que hi ha entre García Márquez i Sábato, o entre Vargas Llosa i Benedetti.

Certament, uns van triomfar més que no pas altres, i parlem amb nostàlgia de Borges o de Cortázar, com de Mujica Láinez o de Juan Rulfo... però, Déu n'hi do quines diferències!

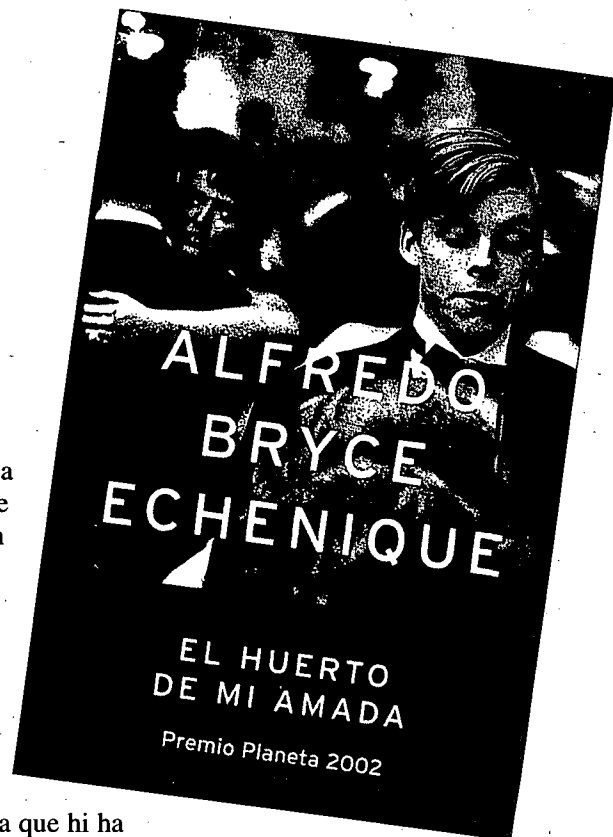
El huerto de mi amada, si hem de ser francs, ens ha decebut. Hi ha molt d'esforç literari que trunca la verticalitat de la narració. És una història simple d'amors repetits mil cops, escandalosos per aquells que han construït una societat on comp-ten, especialment, les aparences. No són relacions aprovades, d'entrada, per ningú, però els motius de l'escàndol o del rebuig són molt diferents; no poden des-

estructurar una història d'amor pel simple fet de ser aparentment nous.

Quan avui dia cal recórrer a la literatura de laboratori, o de taller —encara que sigui d'orfebreria— el lector actual està inquiet, desassossegat, en un queig interior que el cansa, i acaba apartant el text, o intentant conèixer el final de la història.

I aquest és el cas de *El huerto de mi amada*, Planeta 2002.

Cristóbal Sàrrias

Catalunya
Cristiana
Una xarxa per a
l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 80,60€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 80,60€
per any

☐ Amb dos pagament semestral
de 40,30€

☐ Domiciliació bancària
(Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els
presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

La sardana i la dansa

Josep Prenafeta guanya
el concurs musical
de Caldes de Malavella

La sisena edició del premi Doctor Modest Furest i Roca que enguany ha convocat la Confraria Gastronòmica de l'Aigua, de Caldes de Malavella, ha estat dedicada a la sardana. Concretament, les bases d'aquest certamen anaven adreçades a premiar la millor sardana que musiqués, totalment o parcialment, el poema *El Balneari Vichy*.

El 16 de novembre passat, en el marc del Setè Capítol de l'esmentada confraria, es va fer públic el veredict del jurat, dotat amb 4.000 euros. Premi que es va atorgar a Josep Prenafeta i Gavallda, autor de la sardana presentada sota el lema *Aquae calidae*.

Un total de 13 obres van ser presenta-

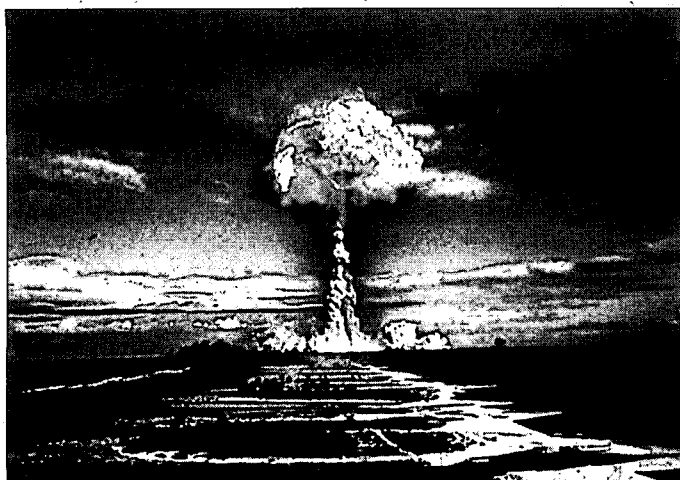
des a aquest concurs, i en van ser finalistes les que portaven els lemes *Bombolles* i *Danseu bombolles*, que van resultar ser dels compositors Ricard Viladesau i Josep Lluís Moraleda, respectivament.

El jurat del sisè premi Doctor Modest Furest i Roca estava integrat per Antoni Mas i Bou, com a president; juntament amb Francesc Cassú, Miquel Tudela, Jesús Ventura i Eliseu Vilaclara, com a vocals. Cal assenyalar que aquest darrer membre del jurat, conegut per les seves activitats com a meteoròleg a la televisió, és l'autor del poema *El Balneari Vichy* que els concursants d'aquest certamen van haver de musicar. (C.C.)

Cinquanta anys de l'explosió de la primera bomba H

Va ser l'1 de novembre del 1952. Els que som grans prou ens en recordem. Sobre l'illa de l'atoló Eniwetok (illes Marshall del Pacífic) va esclatar la *Mike*, primera bomba d'hidrogen construïda per l'home. De l'illa només en restà un cràter d'1,6 km de diàmetre i 52 metres de fondària. La intensitat de la detonació va ser de 250 quilotoes, unes 12,5 vegades l'explosió de la bomba d'Hiroshima. La bola de foc que s'hi produí tenia 4,6 km de diàmetre, en 90 segons arribà a l'alçada de 14,8 km, i al cap de cinc minuts pujà fins a 31,5 km. Es van destruir uns 80 milions de tones de corall. El vapor provocat per l'explosió es detectà fins a 1.600 km del centre explosiu.

Per què es va fabricar la bomba H? Quan es rebé notícia el 1950 que havia fet esclatar l'URSS la seva primera bomba nuclear, el president Truman dels Estats Units tingué interès a demostrar que els americans en tenien una altra d'encara més potent a base de deuteri (isòtop de l'hidrogen) i ordenà que se'n posés en marxa la producció. El físic Edward

Teller i el matemàtic Stanislaw Ulam foren els encarregats de dur-la a terme. I hom cregué que n'havien estat de debò els responsables. Però ara ve la notícia actual: Edward Teller, que ja ha complert els 90 anys, ha fet públic que en realitat el dissenyador en va ser un estudiant becari de 23 anys que feia pràctiques al laboratori de Los Alamos i es deia Dick Garwin, a les ordres de Teller. Això s'ha publicat ara, però Teller el 1979 ja havia gravat un vídeo amb el seu amic George Keyworth, que en fou el dipositari, perquè, amb por de morir-se aviat (havia tingut una crisi cardíaca), volia posar en clar, a la seva mort, qui havia estat el responsable autèntic del fatídic invent. Però ara s'ha fet saber abans de morir Teller. I Dick Garwin ha reconegut també la cosa i ha dit: «Si pogués agitar una vareta màgica per fer desaparèixer la bomba H i l'era nuclear, ho faria.»

I nosaltres hi afegiríem: oi que el mal ús de la ciència de vegades fa esfereir?

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Teories evolucionistes i ciència de l'evolució

Lamarck (1744-1809) havia dit —recordem-ho— que en els éssers vius hi ha una tendència progressiva que els fa elevar-se gradualment en l'escala de la vida, i també que els caràcters adquirits en els individus s'hereten en la descendència, i que amb aquests dos mecanismes els vivents es poden anar adaptant a les variacions del medi ambient. Ara bé, quan es parla de lamarckisme generalment es vol dir la teoria que posa com a mecanisme fonamental de l'evolució l'herència dels caràcters adquirits. Els autors que posen com a més bàsic el de la tendència a progressar, si bé també es podrien dir lamarckistes, es prefereix dir que són partidaris de l'ortogènesi. D'aquests, en parlarem al capítol següent.

Aquest capítol ressenyarà els qui van ser lamarckistes en el sentit més habitual, o sigui aquells que donaren més importància a la transmissió de les característiques adquirides. Recordem que Darwin en *L'origen de les espècies* també acceptava l'herència dels caràcters adquirits com un mecanisme secundari de l'evolució. I el mateix va fer Haeckel. Però Weismann la va rebutjar del tot el 1892. Tanmateix, això no tallà les ales de molts lamarckistes convençuts que consideraren que els ratolins escuats no demostraven res perquè una mutilació no és un caràcter adaptatiu i que són els adaptatius els que s'hereten.

Lamarckistes europeus

Cap al 1890 el lamarckisme, entès com la teoria que posa l'herència dels caràcters adquirits com a principal motor de l'evolució, era tant o més popular que el darwinisme. L'obra de Lamarck que ben poc èxit tingué quan es publicà, va acabar tenint molts seguidors. Li donaven suport els horticultors, els criadors d'animals i la classe mèdica, que podien relatar casos i experiències que, almenys aparentment, confirmaven la teoria.

A Anglaterra, tot i ser la pàtria de Darwin, també hi havia lamarckistes. El filò-

22 El lamarckisme de finals del segle XIX

sof Herbert Spencer (1820-1903) en fou un propagandista. Nascut a Derby era un simple enginyer civil que no havia pogut tenir formació universitària, però s'interessà molt per la ciència i arribà a tenir un gran ascendent. En la seva obra *Principles of Biology* (1864) presenta l'herència dels caràcters adquirits com el mecanisme més important de l'evolució. L'herència és controlada, diu, per unitats fisiològiques que tenen molta força per respondre a les condicions externes. I posa molts exemples.

Un altre autor anglès, i ben curiós per cert, que creu en el lamarckisme, és Samuel Butler (1835-1902), que es basa per demostrar l'herència del que s'hagi adquirit en el fet que les accions intel·ligents poden ser instintives, i aquest instint només s'explica, diu, pel fet d'haver-se heretat. Va escriure *Life and Habit*, i en els últims capítols exposa que el lamarckisme soluciona tots els problemes plantejats pel darwinisme.

Citem encara un altre anglès, George Henslow, pastor anglicà, que va escriure el 1888 *Origin of Floral Structures* exposant que les formes que han pres moltes flors ha estat per adaptar-se als insectes pol·linitzadors, i l'adaptació, és clar, ha estat lamarckiana.

A França ja vam dir (capítol 18) que costà de fer-hi entrar la mateixa teoria de l'evolució. El descrèdit infligit a Lamarck, per part de Cuvier principalment, hi devia influir. Fins al 1888 no s'obrí una càtedra sobre l'evolució biològica a la Sorbona, regentada per Alfred Giard (1846-1908), el qual donà més importància a Lamarck que a Darwin. Tanmateix hem de concedir que admetia els principis de l'un i de l'altre. A *Controverses transformistes* (1904)

diu que el motor principal de l'evolució és la influència del medi ambient, bo i afirmant també que era aquest el pensament de Lamarck.

I dels altres (pocs) evolucionistes francesos de final del XIX hem de dir que la major part s'inclinaren per Lamarck. Dos exemples: el zoòleg Edmond Perrier (1844-1921), que ja des del 1879 es manifestà partidari de la teoria evolucionista lamarckiana en una cèlebre conferència «Transformisme i ciències físiques», que afirmava que així es podria reduir un dia tota la ciència a física i química, i el botànic Gaston Bonnier (1853-1922), que explica l'adaptació de les plantes al seu ambient per la transmissió dels caràcters adquirits.

L'austriac Paul Kammerer (1880-1926) era tan partidari del lamarckisme que fins i tot va voler fer experiments per demostrar-ho. Les seves experiències amb gripaus i salamandres es feren cèlebres, però després s'ha vist que es podien interpretar de manera diferent.

L'escola lamarckiana americana

Es pot parlar d'escola perquè hi hagué un iniciador i molts seguidors. El qui la fundà era Edward Drinker Cope (1840-1897), que havia rebut influència d'Agassiz. Va ser professor de les universitats de Haverford i de Pennsilvània. En un primer moment afirmava que la variació individual era ordenada i no pas a l'atzar; procedia sistemàticament en una direcció sempre. El 1868 va publicar *On the Origin of Genera*, article llarg en el qual exposava que en realitat hi ha pocs caràcters adaptatius i es poden atribuir a la selecció natural, però els caràcters més importants no ho

són i només es poden atribuir al disseny diví que fa que es desenvolupin segons un pla preestablert. Però més tard, potser influït per la lectura de Spencer, començà a donar tota la importància a l'herència dels caràcters adquirits com un mecanisme vàlid alternatiu. Com que es va dedicar a la paleontologia —és ell qui va establir la sèrie filogenètica del cavall, passant al davant del que volia fer Othniel C. Marsh— les tendències evolutives que descobria en els especimens fòssils que trobava les explicava segons l'esquema lamarckià. Així ho fa a *The Primary Factors of Organic Evolution* (1896). Hi diu que la selecció natural només pot haver tingut una importància secundària en el fet de l'evolució, de la qual afirma també que va ser un procés amb discontinuïtats, amb explosions súbites quan la pressió pel canvi arriba a un «punt d'expressió».

La seva fe religiosa era ferma i no es retreia de manifestar-la en públic. El 1887 ja havia escrit *Theology of Evolution*. I en aquest punt també tingué seguidors, com Joseph LeConte, el qual amb *Evolution and its Relation to Religious Thought* (1888) expressava que les implicacions teològiques del lamarckisme garantien el progrés humà.

En l'ordre purament científic entre els seguidors de Cope podem citar William Berryman Scott i Henry Fairfield Osborn. Els dos eren també paleontòlegs. De moment seguien la línia purament lamarckiana de Cope però amb el temps s'inclinaren més cap a l'ortogènesi. Això ja és el tema del capítol que ve.

Amics i col·laboradors de Cope van ser Alpheus Hyatt i Alpheus Packard. Amb ell havien fundat el 1867 la revista *American Naturalist*. Tots dos també donaven una interpretació lamarckiana, amb diversos matisos al fet de l'evolució. Hyatt hi afegia que grups evolucionats acabaven degenerant en la senilitat i així desapareixien. Packard que la pressió ambiental havia estat decisiva en els canvis d'espècie.

DESEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA IMMACULADA CONCEPCIÓ

Altres bisbats

• **CULTURA.**— Fins al 26 de gener es pot visitar la mostra «Tuareg. Nòmades del desert», a la Fundació «la Caixa» de les Balears, pl. de Weyler, 3.

• **RELIGIOSOS CAMILS.**— El Centre d'Humanització de la Salut dels religiosos camils organitza a Tres Cantos (Madrid) un curs sobre *Apoyo emocional en cuidados paliativos*, del 31 de gener al 2 de febrer. Més informació: tel. 918 060 696, fax 918 040 033, a/e: cehs-secretaria@humanizar.es

EXPOSICIÓ DE PESSEBRES

• **AGRUPACIÓ PESSEBRISTA D'ARENYS DE MUNT.**— Fins al 12 de gener a la Masia de Can Borrell. Festius i dissabtes d'11.00 a 14.00 i de 17.00 a 21.00; feiners de 18.00 a 21.00.

• **ASSOCIACIÓ DE PESSEBRISTES DE MOIÀ.**— Fins al 12 de gener al Museu Arxiu Comarcal Rafael Casanovas. Tots els dies de 10.00 a 13.30 i de 16.00 a 21.00.

• **GRUP DE PESSEBRISTES D'OLESA DE MONTserrat.**— Fins al 12 de gener al vestíbul del Teatre Olesa. Festius d'11.00 a 14.00 i de 18.00 a 21.00; dissabtes de 18.00 a 21.00.

• **ASSOCIACIÓ DE PESSEBRISTES DE PALAU DE PLEGAMANS.**— Fins al 12 de gener a Can Malla, c/ de Dalt, s/n. Festius, de 12.00 a 14.00 i de 17.00 a 21.00; dissabtes de 17.00 a 21.00.

Dimecres 1

10.00 Any Nou i Àngelus
Des de la basílica de Sant Pere al Vaticà, Any Nou i Àngelus, cerimònia oficiada pel papa Joan Pau II. Els comentaris aniran a càrrec del pare Arregui.

• **AGRUPACIÓ DE PESSEBRISTES DE SABADELL.**— Fins al 12 de gener a Sant Joan, 20, 2n. Festius de 12.00 a 14.00 i de 18.00 a 21.00; dissabtes de 18.00 a 21.00; feiners de 18.00 a 20.00.

• **AGRUPACIÓ PESSEBRISTA DE SANT FELIU DE LLOBREGAT.**— Fins al 12 de gener a Can Ricart, c/ Rectoria, 4. Festius de 12.00 a 14.00 i de 17.30 a 20.30; feiners de 18.00 a 20.00.

• **GRUP PESSEBRISTA DEL L'AGRUPACIÓ DE BALLS POPULARS.**— Fins al 12 de gener al c/ d'en Bosch, 14. Festius d'11.00 a 14.00 i de 18.00 a 21.00; dissabtes de 18.00 a 21.00.

• **GRUP D'ART AMICS DEL PESSEBRE DE VIC.**— Fins al 12 de gener al claustre de la catedral. Festius de 12.00 a 14.00 i de 18.00 a 21.00; feiners de 19.00 a 21.00.

• **AGRUPACIÓ DE PESSEBRISTES D'OLOT.**— Fins al 13 de gener a la sala la Carbonera, Teatre Principal, passeig de Blay, 5. Festius de 12.00 a 14.00 i de 17.00 a 20.30; dissabtes d'11.00 a 14.00 i de 17.00 a 20.00.

• **ASSOCIACIÓ DE PESSEBRISTES DE BARCELONA.**— Fins al 19 de gener a la Pia Almoina. Festius de 10.00 a 14.00; feiners, excepte dilluns, de 10.00 a 14.00 i de 17.00 a 20.00.

• **ASSOCIACIÓ DE PESSEBRISTES DE RUBÍ.**— Fins al 19 de gener a l'Aula Caixa Terrassa, av. Barcelona, 84. Festius de 12.00 a 14.00 i de 18.00 a 21.00; dissabtes i feiners de 18.00 a 20.00.

• **ASSOCIACIÓ PESSEBRISTA DE VILANOVA I LA GELTRÚ.**— Fins al 19 de gener a Manel de Cabanyes, 17. Festius de 12.00 a 14.00 i de 19.00 a 21.00; feiners de 19.00 a 21.00.

• **ASSOCIACIÓ PESSEBRISTA DEL BAIX MAESTRAT.**— Fins al 19 de gener a Sant Josep, 30, de Vinaròs. Festius de 17.00 a 21.00; dissabtes de 18.00 a 21.00.

• **AGRUPACIÓ DE PESSEBRISTES DE SANT PERE DE TORELLÓ.**— Fins al 26 de gener a Terricabres, 1. Festius d'11.30 a 14.00 i de 16.30 a

21.00; dissabtes de 17.00 a 20.00.

PESSEBRES VIVENTS

• **BRUNYOLA.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1 de gener. Més informació: tel. 616 288 477.

• **PALS.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1 de gener. Més informació: tel. 972 667 494.

• **JESÚS-TORTOSA.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1 de gener. Més informació: tel. 977 500 995.

• **ROCAFORT DE VALLBONA.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1 de gener. Més informació: tel. 973 330 078.

• **PREMIÀ DE DALT.**— Dies 26, 28 i 29 de desembre i 1 de gener. Més informació: tel. 937 510 687.

• **MARTORELLES.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1, 4, i 9 de gener. Més informació: tel. 935 700 410.

• **LES GUNYOLS D'AVINYONET.**— Dies 26, 28 i 29 de desembre i 1, 6 i 12 de gener. Més informació: tel. 938 970 198.

• **TONA.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1, 6 i 12 de gener. Més informació: tel. 938 124 373.

• **LA POBLA DE MONTORNÈS.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1, 5, 6 i 12 de gener. Més informació: tel. 977 648 050.

• **LES TORRES DE FALS.**— Dies 26 i 29 de desembre i 1, 5, 6, 12 i 19 de gener. Més informació: tel. 938 368 147.

• **SANT GUIM DE LA PLANA.**— Dies 26, 28 i 29 de desembre i 4, 6, 11, 12, 18 i 19 de gener. Més informació: tel. 973 550 965.

Barcelona

• **PARRÒQUIA DE LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ.**— El 31 de desembre, a les 20.00, eucaristia en honor de Santa Maria, Mare de Déu. En acabar la missa, vetlla del pas de l'any amb l'exposició del Santíssim i pregària per la pau. L'acte

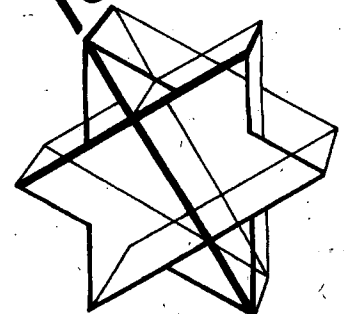
acabarà a les 21.15. C/ Aragó, 299 - Barcelona.

• **CENTRE CULTURAL CAIXA TERRASSA.**— L'1 de gener, a les 20.00, recital de piano de Miquel Farré amb obres de Schumann, Beethoven, Chopin, Granados i Turina. Més informació: tel. 937 804 122.

• **CARILLÓ.**— El 5 de gener, a les 12.00, concert extraordinari de Reis amb Bob Van Wely, carillonista d'Oude Kerk d'Amsterdam. Carilló del Palau de la Generalitat de Catalunya.

• **CONCERT DE REIS.**— El 6 de gener, a les 19.00, al Teatre La Passió d'Esparreguera, concert de valsos de l'Orquestra Simfònica Europea Mediterrània amb la soprano local Mariona Pallach. Dirigeix: Cristian Florea. Més informació: tel. 937 771 587, fax 937 775 519, a/e: info@lapassio.net, Internet: www.lapassio.net

escola
bíblica
ecumènica

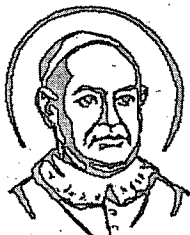
sant
medir

• **ESCOLA BÍBLICA SANT MEDIR.**— Els dies 13, 20 i 27 de gener el Dr. Joan Garcia i Casanova imparteix el seminari *Teologia ortodoxa de la llum*.

Habitar el propi cos

Curset de formació integral impartit per:

Clara Cuchillo, psicòloga
Àngela Porcar, massatgista
Manuel Porta, metge
Joan Soler, claretià

CAMI VERS EL SILENCI:

escoltar el propi cos, acollir la pròpia història, obrir-se a Déu

Durant tres caps de setmana
25 i 26 de gener del 2003
22 i 23 de febrer del 2003
29 i 30 de març del 2003

Informació i inscripcions:

CASA D'ESPIRITUALITAT CLARET

Rambla de Sant Domènec, 5
08500 Vic (Osona)
Tel. 938 850 544
mic@interausa.com

FELIÇ NIT DE CAP D'ANY!

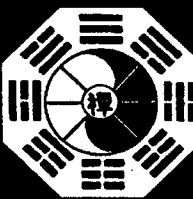
SÍ: tranquil·litat més tranquil·litat
augmenta la vitalitat.

NO: comoditat més comoditat
desnaturalitza la humanitat.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

«Rincón del Silencio»
c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 444

太

極

Des del carrer

«El cristianisme en una societat plural» va ser el títol del simposi que la Fundació Joan Maragall va organitzar els dies 29 i 30 de novembre. L'objectiu va ser el d'oferir una reflexió des de la sociologia, l'ètica i la teologia dels reptes actuals que es plantegen en el nostre entorn més immediat, en vista de la societat culturalment plural en la qual ja vivim. Una de les convidades al simposi va ser la sociòloga Danièle Hervieu-Léger (París, 1947), directora del Centre d'Estudis Interdisciplinaris dels Afers Religiosos de París, que va parlar d'«El canvi d'una societat homogènia a una societat plural i les seves repercussions en el fet religiós. Una perspectiva des d'Europa».

Danièle Hervieu-Léger dirigeix el Centre d'Estudis Interdisciplinaris dels Fets Religiosos de París

«Es prioritza la veritat subjectiva per sobre de qualsevol veritat objectiva»

—Quin diagnòstic fa de la societat europea respecte del fet religiós?

—La característica específica del paisatge cultural d'Europa és la secularització, de manera que la vida social ja no està —o ho està cada vegada menys— sotmesa a unes regles promulgades per una institució religiosa. La secularització és, doncs, la desregularització institucional de la religió. Els grans aparells religiosos que tenien un paper en l'organització i el control de les creences cada vegada tenen un rol diferent. Els europeus continuen sent creients però amb un altre sentit, de manera que la creença i la participació religioses són opcionals: són assumptes privats que depenen de la consciència individual i que cap institució religiosa o política no pot imposar a ningú. Aquestes creences d'extrema individualitat, d'extrema subjectivitat, utilitzen les grans tradicions religioses institucionals com a estoc o reserva de símbols. Així doncs, no és que no tinguin relació amb aquestes religions instituïdes, sinó que la relació cada cop és més subjectiva. D'aquí el caràcter extremament calidoscòpic i eclèctic de tot el paisatge religiós europeu.

És un «bricolatge», tal com el definia Claude Lévi-Strauss, de significacions individuals i de subjectivitat de les rela-

cions creients. La modernitat té molt a veure amb la instauració d'un nou règim de la veritat religiosa, que prioritza progressivament la veritat subjectiva, adoptada pels individus, per sobre de qualsevol veritat objectiva, institucionalment prescriptiva.

—La manifestació religiosa, doncs, perd el seu caràcter comunitari?

—No. La paradoxa de la societat moderna, que és la societat de l'individu, és que, com més individualisme hi ha, també més força té el grup. Però aquest grup no es polaritza envers l'Església amb majúscula sinó envers altres grups i xarxes d'identificació afins. Les comunitats anomenades noves que es multipliquen a l'interior de les grans esglésies cristianes il·lustren força aquesta tendència. És un altre model de sociabilitat.

—Quina importància té l'impacte de l'islam en les comunitats europees?

—Les societats europees són ja societats de pluralisme religiós i confessional. I també són plurals en el sentit de les creences individuals. La pregunta no ha de ser si l'islam és soluble en la democràcia cristiana europea, sinó quin islam està produint la realitat de la immigració a Europa. La meua convicció, fruit del treball d'un seguit de sociòlegs euro-

peus, és que estem assistint a l'emergència d'un islam europeu.

—Quins són els seus trets distintius?

—Un islam que no és la rèplica de la societat arabomusulmana del sud i de l'est de la Mediterrània, sinó que és un islam que s'està constituint a partir de les condicions socials i culturals europees. S'està desenvolupant un islam d'assimilació que es veu transformat pel fet mateix d'entrar en la dinàmica del pluralisme confessional.

Per exemple, abans els ciutadans de tradició islàmica que morien a França volien ser enterrats en terra islàmica, mentre que avui dia aquesta demanda ha estat completament desplaçada, de manera que ara sol·liciten uns espais propis als cementiris francesos. L'interessant és veure com la societat integra aquestes demandes. Justament un dia abans de viatjar a Barcelona, vaig participar en una reunió del comitè d'ètica funerària de la ciutat de París. No deixa de ser significatiu que el mateix Ajuntament de París organitzi una reflexió per veure com cal organitzar aquesta demanda i com aquest islam esdevé una part de la cultura civil de la ciutat.

Carme Munté

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Ramon Masnou, 50 anys de bisbe

La llarga vida del bisbe Ramon Masnou és un do de Déu a l'Església catalana. A nosaltres, gent avesada a tantes ensopegades i repeses, a tantes discontinuïtats no volgudes, a tantes frustracions més grans o més petites... ens fa molta companyia la figura silenciosa d'aquest pastor lúcida i actiu, discret i present. M'agrada recordar que el seu ministeri ha abastat la major part del segle XX. Ja tenia deu anys quan va morir el venerable Torras i Bages... Va començar a fer de capellà amb la República, justament l'any que naixia la Federació de Joves Cristians de Catalunya. També va veure néixer —i morir!— *La Paraula Cristiana* i *El Bon Pastor*... I moltes coses més. La guerra —amb la cruent persecució religiosa— l'obligà a recloure's a la Llagostera de Baix, el seu mas natal, on escriví *Hores de recolliment*.

No pretenc ara resseguir el fil de la seva vida, sinó assenyalar, només, que ve de lluny i que molts sols i molts vents l'han colrat. La seva figura s'inscriu en una tradició d'eclesiàstics catalans que difícilment es deixen encabir en esquemes simples, a l'estil del binomi progressista/integrista. La seva textura espiritual és més rica, és més lliure, i no es defineix per ismes.

Per això he dit abans que el bisbe Masnou ens fa companyia: no ens diu allò que toca dir des d'un partit pres, sinó allò que pensa amb independència. En aquest sentit és hereu de les nostres grans figures contemporànies: Cardó, Vidal i Barraquer, Llobera, Carreras, Carbonell...

La seva obra escrita —ben escrita— reflecteix, d'una banda, una preocupació pastoral constant, d'abans i d'ara: la fe de l'Església, que ell ha volgut i vol fer arribar al poble, i salvar-la de la banalització, de les ofensives de descrèdit, de la mixtificació sota capa de modernitat... D'una altra banda, el desig d'il·luminar les realitats humanes amb la doctrina social de l'Església.

En aquest darrer aspecte és d'una importància excepcional la contribució del doctor Ramon Masnou al tema de les nacionalitats i, especialment, de Catalunya. Ha sabut afegir a la seva acció coratjosa de defensor *civilitatis*, l'elaboració d'un cos de doctrina coherent i didàctic, de valor universal, però especialment proper als interlocutors de cultura cristiana. Primer va publicar, en aquesta línia, *El problema català* (Barcelona, 1986) i la seva versió castellana (Madrid, 1994). Després va venir *Carta sobre nacionalismes* (Barcelona, 1996), amb pròleg del cardenal Narcís Jubany, també amb traducció al castellà. Finalment va aparèixer a Itàlia una adaptació de la Carta, titulada *Guardando la Catalogna. Lettera sui nazionalismi* (Roma, 1996), amb un notable pròleg de Giulio Andreotti.

Ara que el doctor Ramon Masnou celebra les seves noces d'or episcopals, és just que li diguem que ens sentim encoratjats pel seu exemple i confortats per la seva companyia. Pastor amant, des del seu recés de Vic, no s'ha jubilat ni ho farà mai de la seva responsabilitat col·legiada de bisbe de l'Església que s'estén d'Orient a Occident. La seva trajectòria fa pensar en allò de sant Agustí: «Els pastors bons s'identifiquen en un de sol... Si pasturen ells, pastura Crist.»

Rauxa

La violència: un comportament anormal

Els criteris pels quals qualifiquem les persones com a normals o no, sovint ens semblen tan obvis que difícilment ens els qüestionem. Per exemple, una persona amb la síndrome de Down sempre ha estat considerada com a no normal, amb unes capacitats clarament per sota del que es considera idoni. Aquesta imatge, a més, s'ha reforçat amb les troballes mèdiques sobre el tema, que han confirmat científicament l'alteració cromosòmica d'aquestes persones. A la pràctica, però, el comportament d'algú amb síndrome de Down acostuma a ser molt pacífic, poc conflictiu, i amb prou capacitat per aprendre unes normes de convivència. A més, s'ha demostrat sobradament que algú amb aquest «impediment» pot arribar a fer determinades feines sense cap mena de problema.

Contràriament, altres persones que en aparença consideràrem normals, i que mèdicament no presenten cap anomalia genètica ni psíquica, presenten un comportament agressiu, violent per sistema: amb la família, en un partit de futbol, a l'hora de divertir-se... Sovint aquestes persones també tenen dificultats molt serioses a l'hora d'adaptar-se a una feina, per més senzilla que sigui, i per seguir les regles mínimes del civisme. Cal, doncs, reconsiderar profundament el criteri per definir qui són veritablement els anormals.

Eduard Brufau